

Słowo wstępne

Kiedy w listopadzie ubiegłego roku podejmowaliśmy negocjacje, czekały nas trzy zadania:

- po pierwsze, zapewnić by wszyscy mogli doświadczyć korzyści płynących z partnerstwa społecznego; zdawaliśmy sobie przy tym sprawę, że dla wielu osób ubóstwo i wykluczenie społeczne są ciągle jeszcze brutalną rzeczywistością;
- po drugie, doprowadzić do rzeczywistej, faktycznej poprawy stopy życiowej, nie tylko w kategoriach dochodu lecz także w kategoriach mających wpływ na jakość życia, jak warunki mieszkaniowe i komunikacja publiczna oraz
- po trzecie, stawić czoła wyzwaniom, związanym z rewolucją informacyjną, globalizacją i powiększeniem UE, które zdominowały nasz zmieniający się świat.

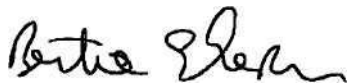
Niniejszy *Program na rzecz dobrobytu i sprawiedliwości* – ostatnie z szeregu porozumień między rządem, a partnerami społecznymi sięgających 1987 roku – pozwoli Irlandii sprostać tym kluczowym wyzwaniom.

Program ten:

- pozwoli na zachowanie konkurencyjności na arenie międzynarodowej poprzez działania popierające przedsiębiorczość i inwestycje;
- zapewni sprawiedliwy udział osób pracujących w rosnącym dobrobycie państwowym;
- znacznie zwiększy zasoby przeznaczane na przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz
- pozwoli na przekształcenie w kształcające się, bazujące na wiedzy społeczeństwo, które pewnie opowie się za możliwościami oferowanymi przez nowe technologie.

Wierzę, że jeśli rozpoczniemy realizację Programu, będziemy mogli dać każdej osobie mieszkającej w naszym kraju możliwość rozpoczęcia wszystkiego od nowa, w sposób godny wyzwań i możliwości, jakie stoją przed nami w pierwszych latach nowego Tysiąclecia.

Korzystając z okazji chciałabym podziękować wszystkim tym, jakże licznym osobom, które brały udział w negocjacjach i które tak ciężko pracowały by doprowadzić do końca niniejsze, obejmujące tak szeroki zakres tematów i jakże ambitne, porozumienie. My, ze strony Rządu, z niecierpliwością oczekujemy bliskiej współpracy z partnerami społecznymi, by stało się ono rzeczywistością.

Bertie Ahern, T.D.
Taoiseach

Spis treści

Słowo wstępne

Zarys ogólny

3

Filar I – Stopa życiowa i środowisko w miejscu pracy

Wprowadzenie	10
1.1 Opodatkowanie	11
1.2 Emerytury	13
1.3 Stosunki w miejscu pracy, a środowisko w miejscu pracy	14
1.4 Modernizacja administracji państwowej – kolejny etap:	19
1.4.1 • służby cywilne	25
1.4.2 • sektor edukacji	27
1.4.3 • sektor zdrowia	29
1.4.4 • samorządy lokalne	31

Załączniki do Filaru I

I. <i>Projekt porozumienia w sprawie wynagrodzenia i warunków zatrudnienia pomiędzy Irlandzkim Kongresem Związków Zawodowych, a organizacjami pracodawców</i>	33
II. <i>Wynagrodzenia w administracji państwowej</i>	36
III. <i>Filar w sprawie opracowania polityki równych szans na poziomie przedsiębiorstwa</i>	40
IV. <i>Filar w sprawie opracowania polityki przyjaznej rodzinie na poziomie przedsiębiorstwa</i>	42

Filar II – Dobrobyt i włączenie gospodarcze

2.1 Kontekst ogólny	46
2.2 Komunikacja publiczna	49
2.3 Infrastruktura i świadczenie usług	51
2.4 Zrównoważony rozwój regionalny	53
2.5 Rozwój wsi	54
2.6 Małe przedsiębiorstwa i usługi	56
2.7 Polityka w przemyśle	59
2.8 Budownictwo	61
2.9 Podaż i osiągalność mieszkań	63
2.10 Energia	65

2.11 Rolnictwo	66
2.12 Przemysł żywnościowy, morski i leśny	71
2.13 Polityka środowiskowa	75

Filar III – Włączenie wszystkich grup społecznych i równość społeczna

3.1 Włączenie wszystkich grup społecznych	78
3.2 Zadawalający dochód	80
3.3 Ujemne strony życia w mieście	82
3.4 Bieda na wsi	84
3.5 Rządy miejscowe	86
3.6 Docelowe inwestycje na obszarach znajdujących się w niekorzystnej sytuacji	87
3.7 Budownictwo socjalne	88
3.8 Ekonomia społeczna	91
3.9 Wspieranie dobrowolnych wysiłków i uczestnictwa	92
3.10 Opieka zdrowotna	93
3.11 Osoby w podeszłym wieku	97
3.12 Równość	98

Filar IV – Przystosowanie do stałej zmiany

4.1 Kształcenie ustawiczne	106
4.2 Rynek pracy	116
4.3 Wychowanie dzieci	119
4.4 Społeczeństwo informacyjne	122
4.5 Promowanie partnerstwa północy z południem	125
4.6 Zaangażowanie w sprawy szerszego świata	127

Filar V – Odnowienie partnerstwa

5.1 Budowanie na znaczącym postępie dokonanym w ramach programu <i>Partnerstwo 2000</i>	130
5.2 Monitorowanie i ocena realizacji programu	130
5.3 Rozwój partnerstwa na poziomie kraju	130
5.4 Partnerstwo na poziomie Filaru	131
5.5 Partnerstwo na poziomie przedsiębiorstwa	131
5.6 Partnerstwo w służbach publicznych	131
5.7 Partnerstwo w przedsiębiorstwie / organizacji – Krajowe Centrum Partnerstwa i Efektywności	132

Zarys ogólny

Kontekst

Negocjacje nad nowym porozumieniem narodowym formalnie rozpoczęły się w dniu 9 listopada 1999r.

Podstawą negocjacji był raport Krajowej Rady Narodowej i Społecznej, *Szanse, wyzwania i możliwości wyboru*. Negocjacje obejmowały szeroki wachlarz tematów i były bardzo intensywne.

Do stron negocjacji należały: rząd, pracodawcy, związki zawodowe, rolnicy, społeczności lokalne oraz następujące organizacje społeczne: Irlandzka Konfederacja Pracodawców i Biznesu (IBEC), Irlandzki Kongres Związków Zawodowych (ICTU), Federacja Przemysłu Budowlanego (CIF), Irlandzkie Stowarzyszenie Rolników (IFA), Irlandzkie Stowarzyszenie Dostawców Mleka (ICMSA), Irlandzkie Towarzystwo Organizacji Spółdzielców (ICOS), organizacja farmerska Macra na Feirme, Irlandzkie Narodowe Stowarzyszenie Bezrobotnych (INO), Centra Kongresowe dla Bezrobotnych, Platforma Obywatelska¹¹, Konferencja Zakonów Irlandii (CORI), Narodowa Rada Kobiet Irlandii (NWC), Narodowa Rada Młodych Irlandii (NYCI), Stowarzyszenie Świętego Wincenta a Paulo, Protestantka Pomoc, Stowarzyszenie Małych Firm (SFA), Stowarzyszenie Irlandzkich Eksporterów (IEA), Irlandzka Konfederacja Społeczności Wędrownej (ITIC) oraz Izby Handlowe Irlandii (CCI).

Wynikiem negocjacji było Porozumienie, zawarte pomiędzy wszystkimi stronami w sprawie pięciu operacyjnych Filarów, przedstawionych w niniejszym *Programie na rzecz dobrobytu i sprawiedliwości*. Program obejmuje szeroki wachlarz zagadnień, które przedstawiono poniżej.

Program na rzecz dobrobytu i sprawiedliwości

Celem *Programu na rzecz dobrobytu i sprawiedliwości* jest:

- utrzymanie konkurencyjności gospodarki w gwałtownie zmieniających się warunkach na świecie;
- zapewnienie silnych podstaw dla dalszej dobrej koniunktury ekonomicznej;
- poprawa jakości życia i stopy życiowej wszystkich, oraz
- zbudowanie bardziej sprawiedliwej i włączającej wszystkie grupy społeczne Irlandii.

Kluczowym celem Programu jest zbudowanie w Irlandii sprawiedliwego społeczeństwa, włączającego wszystkie grupy społeczne w oparciu o:

- dynamiczną i konkurencyjną gospodarkę;
- pełne zatrudnienie i skuteczną eliminację długotrwałego bezrobocia;
- równe szanse dla wszystkich;
- kształcenie ustawiczne;
- adaptację do społeczeństwa informacyjnego;
- promowanie badań i rozwoju;
- wyrównany i zrównoważony rozwój regionów oraz miasta i wsi;
- kulturę przedsiębiorczości, oraz
- Irlandię pełniącą w pełni swoją rolę w Unii Europejskiej i wspólnocie międzynarodowej.

¹¹ Dwadzieścia dwie organizacje biorą obecnie udział w Platformie Obywatelskiej. Są to: Konfederacja Działań na Rzecz Społeczeństwa, Spółdzielnia Pracowników Społecznych, Konferencja Zakonów Irlandii, Europejska Sieć Przeciwdziałania Ubóstwu Irlandii, Focus on Children, Forum Osób Niepełnosprawnych, Sieć Równości dla Homoseksualistów i Lesbijek, Irlandzkie Stowarzyszenie Osób w Podeszłym Wieku, Narodowa Agencja ds. Umiejętności Czytania i Pisanie Dorosłych, Irlandzki Komitet ds. Więźniów za Granicą, Irlandzkie Narodowe Stowarzyszenie Bezrobotnych, Irlandzkie Ogniwo Wsi, Irlandzki Ruch Społeczności Wędrownej, Narodowa Rada Kobiet Społeczności Wędrownej Irlandii, Sieć Łączności Samotnych Rodziców, Pavee Point, Próg, Wincentiańskie Partnerstwo dla Sprawiedliwości, Św. Wincenty a Paulo, Pomoc dla Kobiet, Społeczna Sieć Leczenia Narkomanii.

Program na rzecz dobrobytu i sprawiedliwości składa się z pięciu operacyjnych Filarów:

- Stopa życiowa i środowisko w miejscu pracy;
- Dobrobyt i włączenie gospodarcze;
- Włączenie wszystkich grup społecznych i równość;
- Przystosowanie do stałej zmiany
- Odnowienie partnerstwa.

Filary mają dwójakie cele:

- określenie i wypuklenie kluczowych inicjatyw nowej polityki, które zostały uznane za niezbędne do realizacji zasadniczych celów określonych dla Programu
- stworzenie integrującego centrum i podstaw dla zaangażowania partnerów społecznych w odpowiednich Departamentach i Agencjach w rozwój polityki i opracowywanie rozwiązań dla problemów pojawiających się w obszarach objętych Programem, poprzez uzgodnienia określone w Filarze V.

Program jest uzależniony od utrzymania średniej rocznej stopy wzrostu Produktu Narodowego Brutto na poziomie ok. 5.6% w okresie objętym Porozumieniem oraz utrzymania znaczącej nadwyżki budżetowej w każdym roku. Jeśli wzrost ekonomiczny przekroczy ten poziom, będzie można w sposób wyważony przeznaczyć dodatkowe zasoby, by przyspieszyć realizację głównych celów niniejszego Programu, uwzględniając wszystkie grupy społeczne. Podobnie, jeśli wzrost spadnie poniżej tego poziomu, może zaistnieć konieczność stopniowej realizacji celów.

Filar odnoszący się do ubóstwa i wykluczenia społecznego opiera się na ogólnym poglądzie zawartym w Raporcie Strategicznym NESOC dotyczącym *Szanse, wyzwania i możliwości wyboru*, który mówi: „Prawa obywatelskie obejmują nie tylko podstawowe prawa i zobowiązania cywilne oraz polityczne, lecz również prawa i zobowiązania o charakterze społecznym, ekonomicznym i kulturalnym, które są zakorzenione w naszej kulturze politycznej i które stanowią fundament dla równości szans oraz polityki dostępu do edukacji, zatrudnienia, opieki zdrowotnej, gospodarki mieszkaniowej i opieki społecznej.”

Poniżej zawarto krótki przegląd najważniejszych środków podjętych w celu stawienia czoła najpilniejszym problemom, przed którymi stoją obecnie gospodarka i społeczeństwo.

Konkurencyjność

Program na rzecz dobrobytu i sprawiedliwości jest zakotwiczony w znaczeniu konkurencyjności na arenie międzynarodowej dla trwałego rozwoju gospodarczego i społecznego Irlandii. Rozpoznaje bieżące problemy, krajowe i międzynarodowe, które zagrażają konkurencyjnej pozycji Irlandii. Aby wzmocnić i podtrzymać konkurencyjność Irlandii w gwałtownie zmieniającym się świecie globalnego współzawodnictwa, *Program na rzecz dobrobytu i sprawiedliwości* określa środki ukierunkowane na:

- umocnienie każdego z głównych sektorów przedsiębiorczości, wraz z małymi firmami i sektorem usług;
- promowanie autochtonicznego przemysłu, wraz z rolnictwem, żywnością pochodzenia rolniczego, przemysłem morskim i leśnictwem;
- pokonywanie niedoborów umiejętności oraz
- przyspieszenie infrastruktury handlu elektronicznego i społeczeństwa informacyjnego.

Osoby posiadające niskie dochody

Program zajmuje się potrzebami osób mających niskie dochody, zapewniając znaczącą poprawę ich stopy życiowej. Kluczowe środki to:

- Porozumienie w sprawie wynagrodzenia związane z niniejszym Programem, które zapewni znaczący minimalny wzrost w każdej fazie;
- Minimalne krajowe stawki wynagrodzenia: zostaną określone na poziomie 4.40 funtów od 1 kwietnia 2000r, a Porozumienie w sprawie wynagrodzenia wspiera wzrost do 4.70 funtów od 1 lipca 2001r. i do 5 funtów od 1 października 2002r.;
- Obniżenie podatku: pakiety podatku osobistego spowodują znaczący wzrost pensji na rękę na wszystkich poziomach dochodu w okresie Porozumienia;
- Reforma opieki społecznej: wszystkie zasiłki opieki społecznej wzrosną w warunkach rzeczywistych, przejście w kierunku obniżenia stawek i zasiłku rodzinnego określonego w Filarze III;
- Szkolenia: zostanie wprowadzony cały szereg środków by podnieść umiejętności siły roboczej, które będą miały szczególne znaczenie dla osób o niskich dochodach oraz osób ponownie podejmujących zatrudnienie; oraz
- Emerytury: strony zgodziły się współpracować w celu aktywnej promocji doskonalenia struktury zakładowego funduszu emerytalnego, a poziom państwowych emerytur zostanie podniesiony zgodnie ze zobowiązaniami określonymi w przeglądzie rządowym *Program działań na Milenium*.

Transport publiczny

Program na rzecz dobrobytu i sprawiedliwości uznaje potrzebę zmian w komunikacji publicznej oraz przewyciężenia „wąskiego gardła” infrastruktury aby poprawić jakość życia i podtrzymać wzrost ekonomiczny. Kluczowe środki obejmują:

- Największy z dotychczasowych programów inwestycyjnych w naszym systemie krajowej komunikacji publicznej – skierowany na zapewnienie dobrze funkcjonującego, zintegrowanego systemu transportu publicznego oraz skrócenia czasu dojazdu do pracy w przeludnionych rejonach miejskich;
- Nowe, szybsze podejście do budowy dróg krajowych i nowych autostrad;
- Skoncentrowanie się na jakości usług transportu publicznego;
- Ustanowienie nowego Forum Współpracy Transportu Publicznego oraz
- Wykorzystanie Współpracy publiczno-prywatnej do przyspieszenia dostawy nowych systemów komunikacji.

Budownictwo mieszkaniowe

„Wąskie gardło” związane z infrastrukturą również ma wpływ na rynek mieszkań. *Program na rzecz dobrobytu i sprawiedliwości* zajmuje się rosnącym zapotrzebowaniem na budownictwo socjalne i budownictwo leżące w zasięgu możliwości finansowych społeczeństwa oraz potrzebą poprawy fizycznych warunków istniejących zasobów mieszkań socjalnych. Środki obejmują:

- Ustanowienie Forum Mieszkaniowego, obejmującego reprezentantów partnerów społecznych i odpowiednie departamenty rządowe;
- Rozbudowę programu budownictwa mieszkaniowego władz lokalnych, by uzyskać 22 000 nowych mieszkań w czteroletnim okresie, 2000-2003;

- Uchwalenie ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym aby usunąć przeszkody i opóźnienia w rozwoju budownictwa;
- Zwiększenie budownictwa ze składek do 5 400 mieszkań w czteroletnim okresie, 2000-2003;
- Kontynuacja inwestycji mających na celu modernizację mieszkań władz lokalnych i wewnętrznych kompleksów mieszkaniowych miasta;
- Ukierunkowana inicjatywa dla osób bezdomnych;
- Programy zarządzania nieruchomościami, obejmujące większe uczestnictwo lokatorów we współpracy z władzami lokalnymi i ich personelem; oraz
- Komisja przedstawi do czerwca 2000r. raport o środkach mających na celu zreformowanie sektora prywatnego wynajmu mieszkań.

Wychowanie dzieci i polityka przyjazna rodzinie

Uznając politykę wspierającą wychowanie dzieci i życie rodzinne za kamień węgielny przyszłego wzrostu społecznego i gospodarczego *Program na rzecz dobrobytu i sprawiedliwości* ma na celu:

- Zwiększenie liczby placówek opieki nad dziećmi zarówno w sektorze prywatnym, jak i gminnym;
- Ochronę dobra dzieci poprzez odpowiednie szkolenia dla pracowników placówek opiekuńczych i uregulowanie świadczenia opieki nad dziećmi;
- Zwiększenie opieki pozaszkolnej przez grupy gminne i kierownictwo szkół; oraz
- Promowanie narodowej polityki fiskalnej i socjalnej aby godzić pracę z życiem rodzinnym, wraz z przyjazną rodzinie polityką zatrudnienia.

Opieka zdrowotna

Program na rzecz dobrobytu i sprawiedliwości uznaje potrzebę zapewnienia wysokiej jakości opieki zdrowotnej dla osób chorych i niepełnosprawnych. Większy nacisk zostanie również położony na poprawę jakości życia poprzez ukierunkowaną promocję zdrowia i strategię zapobiegawczą. Środki będą obejmować:

- Znaczące inwestycje kapitałowe w celu zwiększenia możliwości usług zdrowotnych, zarówno na poziomie szpitali, jak i gmin;
- Rozwój nowej Strategii promocji zdrowia ukierunkowanej na takie zagadnienia, jak palenie tytoniu, zdrowe żywienie oraz zmiana stylu życia;
- Rozbudowę usług leczniczych i rehabilitacyjnych dla osób nadużywających narkotyki;
- Rozszerzenie usług dla szczególnych grup docelowych, jak kobiety, osoby niepełnosprawne, osoby w podeszłym wieku oraz społeczność wędrowna; oraz
- Opracowanie nowych modeli w celu zbadania możliwości przejścia ku całodobowej i całotygodniowej podstawowej opiece zdrowotnej.

Równość

Zrównanie szans i eliminacja dyskryminacji są kluczowymi aspektami nowoczesnego, otwartego społeczeństwa włączającego wszystkie grupy społeczne. *Program na rzecz dobrobytu i sprawiedliwości* będzie wspierał praktyczne środki i politykę promowania równości poprzez:

- postępowe działania legislacyjne, które eliminować będą dyskryminację w zatrudnieniu i usługach;
- instytucje walczące z dyskryminacją i zapewniające zadośćuczynienie oraz wsparcie dla osób przeżywających problemy;
- inne środki stawiające czoło problemom związanym z zagadnieniem równości; oraz
- system zabezpieczenia równości i trwające mechanizmy monitorowania.

Wyzwanie stawiane przez ciągłą zmianę

Program na rzecz dobrobytu i sprawiedliwości postrzega kształcenie ustawiczne jako klucz do utrzymania wzrostu gospodarczego i rozwoju społecznego w czasach nieustannej zmiany. Zawiera radykalny pakiet środków kształcenia ustawicznego, które:

- poprawią umiejętności czytania i pisania wśród dzieci i dorosłych, oraz umiejętności obsługi komputera, umiejętności naukowe i językowe;
- będą wspierały maksymalne uczestnictwo w programach edukacyjnych i szkoleniowych wszystkich osób;
- zapewnią odpowiedź programów edukacyjnych i szkoleniowych na potrzeby gospodarcze i społeczne;
- będą promować rozwój sektora szkolnictwa dla dorosłych; oraz
- poprawią obsadę etatów w szkołach by sprostać największym potrzebom.

Program zawiera również szereg środków opracowanych by przyspieszyć przejście Irlandii ku społeczeństwu informacyjnemu. Środki te są ukierunkowane na:

- budowanie umiejętności ludzi, by mogli uczestniczyć w społeczeństwie informacyjnym;
- promowanie osiągalnego i włączającego wszystkie grupy społeczne społeczeństwa informacyjnego;
- rozwój Irlandii jako centrum handlu elektronicznego; oraz
- zachęcanie do i wspieranie telepracy.

Rolnictwo

Program na rzecz dobrobytu i sprawiedliwości postrzega rolnictwo irlandzkie oraz przemysł żywności pochodzenia rolniczego jako kamienie węgielne gospodarki w nowym wieku. Ma na celu promowanie silnego, konkurencyjnego na rynku międzynarodowym przemysłu oraz zapewnienie wzrostu stopy życiowej rodzin rolników, zgodnie z normą w rozwijającej się gospodarce. Kluczowe środki mają na celu:

- rozwój i wsparcie dla podstawowych, pracujących na cały etat gospodarstw rolnych;
- zwiększenie możliwości dla trwałego dochodu „z poza” gospodarstwa;
- zapewnienie lepszej struktury wiekowej społeczności rolników;
- przesunięcie płodów rolnych w górę łańcucha wartości;

- położenie większego nacisku na najwyższe standardy ochrony środowiska, bezpieczeństwa żywności i zdrowia zwierząt;
- ochronę najważniejszych interesów rolniczych Irlandii w kontekście powiększenia UE i negocjacji WTO; oraz
- zapewnienie skutecznych i efektywnych usług państwowych dla rolników.

Promowanie partnerstwa północy z południem

Partnerzy społeczni będą szukali możliwości współpracy ze wszystkimi zainteresowanymi stronami by realizować wizję Porozumienia Wielkiego Piątku oraz wynikających z niego struktur poprzez:

- wspieranie pełnego wprowadzenia w życie Porozumienia Wielkiego Piątku;
- promowanie dialogu między radami ministerialnymi północy i południa, organami ds. wdrożenia oraz partnerami społecznymi w poszukiwaniu wspólnych działań, gdy dostrzegalna jest wspólna korzyść;
- aktywne badanie najlepszych sposobów wykorzystania poglądów i doświadczeń partnerów społecznych do budowania współpracy między południem, a północą i między Irlandią, a Wielką Brytanią;
- opracowywanie możliwości współpracy określonych we Wspólnym Rozdziale NDP;
- jak najlepsze wykorzystanie funduszy UE w ramach INTERREG, innych inicjatyw Wspólnoty oraz Programu Pokoju; oraz
- promowanie praw człowieka.

Zaangażowanie w sprawy szerszego świata

Rozpoznając zmianę stosunków Irlandii ze światem, polityka zagraniczna będzie kładła nacisk na:

- aktywne uczestnictwo w UE oraz innych forach międzynarodowych i opracowywaniu polityki, zwłaszcza w odniesieniu do powiększenia UE, konkurencyjności i praw człowieka;
- opracowanie wyważonej polityki socjalnej UE by zapewnić odpowiednią ochronę społeczną i przyczynić się do stawienia czoła problemom bezrobocia, ubóstwa i wykluczenia społecznego;
- promowanie zakrojonych na szeroką skalę negocjacji o handlu światowym, chroniących zwłaszcza wyważone wyniki *Agendy 2000*;
- budowanie na znacznym postępie w ostatnich latach i pomocy w rozwoju poza granicami; oraz
- zachęcanie wspólnoty międzynarodowej do zajęcia wielkodusznego i elastycznego stanowiska wobec silnie zadłużonych i ubogich krajów.

Filar I
Stopa życiowa
i środowisko w miejscu pracy

Wprowadzenie

Jednym z najważniejszych celów Programu jest osiągnięcie wyższej stopy życiowej i poprawa środowiska pracy. Liczne i różnorodne zagadnienia o charakterze politycznym mają wpływ na stopę życiową i środowisko w miejscu pracy. Zagadnienia te obejmują: płace i emerytury, płatności z tytułu opieki społecznej, opodatkowanie, zmodyfikowany system administracji państwowej oraz stosunki w miejscu pracy udoskonalone dzięki zasadom partnerstwa, stwarzaniu równych szans oraz polityce przyjaznej rodzinie.

Jeżeli chodzi o płace, warunki Projektu porozumienia w sprawie wynagrodzenia zostały przedstawione w Aneksie I i Aneksie II do niniejszej Filaru.

Pakiet projektu włączenia wszystkich grup społecznych zawarty w Filarze III zawiera ważne inicjatywy dotyczące poprawy stopy życiowej osób zależnych od opieki społecznej.

Inne zagadnienia przedstawione w niniejszym Filarze obejmują:

Część 1.1: Opodatkowanie

Część 1.2: Emerytury

Część 1.3: (a) Poprawę stosunków w miejscu pracy poprzez współuczestnictwo w budowaniu konkurencyjnych przedsiębiorstw

(b) Środowisko w miejscu pracy

Część 1.4: Modernizację administracji państwowej – Kolejny etap.

Niniejszy Filar obejmuje cztery aneksy:

Aneks I Organizacjami Pracodawców.	Porozumienie w sprawie wynagrodzenia i warunków zatrudnienia między Irlandzkim Kongresem Związków Zawodowych, a
Aneks II	Wynagrodzenia w administracji państwowej
Aneks III	IBEC/ICTU Porozumienie ramowe w sprawie stwarzania równych szans na poziomie przedsiębiorstwa
Aneks IV	IBEC/ICTU Porozumienie ramowe w sprawie opracowania polityki przyjaznej rodzinie na poziomie przedsiębiorstwa

1.1 Opodatkowanie

1. W trakcie okresu objętego niniejszym Programem, to jest budżetu na rok 2003 włącznie, odnotowany zostanie 25-cio procentowy, lub większy, wzrost płacy netto wraz ze wzrostem wynagrodzenia.

Podatek osobisty

2. Rząd i partnerzy społeczni potwierdzają swoje wsparcie dla dalszych reform podatkowych oraz działań w kierunku zmniejszenia podatku, podejmowanych w celu poprawy sytuacji wszystkich podatników, zwiększenia rzeczywistego wynagrodzenia netto osób objętych niniejszym Programem, zwłaszcza osób o dochodach poniżej średniej oraz opracowania takiej struktury systemu podatkowego, która przynosiłaby korzyści i koncentrowała środki w sprawiedliwy sposób.

3. Korzyści podatkowe można uzyskać poprzez zwiększenie kredytów podatkowych, rozszerzenie standardowych przedziałów podatkowych oraz zmniejszenie stawek, według których naliczany jest podatek. Rząd i partnerzy społeczni traktują zwiększenie kredytów podatkowych oraz opracowanie systemów kredytów podatkowych jako główne obszary zasobów w okresie obowiązywania niniejszego Programu. Uzgodnionym celem polityki Rządu i partnerów społecznych jest stopniowe wykluczenie z siatki podatkowej wszystkich osób otrzymujących minimalne wynagrodzenie.

4. Partnerzy społeczni wspierają politykę ustanowienia jednego przedziału podatkowego (stawka standardowa) dla wszystkich indywidualnych płatników podatku. Partnerzy uzgadniają również, że przedział podatkowy dla stawki standardowej będzie ciągle monitorowany w kategoriach wzrostu poziomu dochodów, aby z czasem zapewnić, by co najmniej 80% podatników nie podlegało wyższym stawkom podatku dochodowego.

5. Poszukując ramowych kształtów polityki podatkowej, partnerzy społeczni uważają, że redukcje podatkowe powinny być realizowane w sposób możliwie jak najbardziej jasny, sprawiedliwy i przejrzysty; że wszyscy podatnicy powinni być traktowani sprawiedliwie przez system podatkowy; że dochody z innych źródeł, powinny być w możliwie jak największym stopniu traktowane w taki sam sposób. W tym kontekście, budżetowe pakiety podatkowe będą zabezpieczone przed ubóstwem. Partnerzy społeczni są przekonani, że wiara podatników w sprawiedliwość systemu powinna być podtrzymywana poprzez określone działania ukierunkowane na walkę z uchylaniem się od płacenia podatków, oszustwami podatkowymi oraz zmniejszenie możliwości unikania podatków. Partnerzy społeczni uważają, że w poszukiwaniach ramowych kształtów polityki podatkowej powinno również znaleźć się miejsce na rozbudowane konsultacje. Partnerzy społeczni pragną zauważyć, że publikacja dokumentów polityki, takich jak dokumenty przygotowane dla Podatkowej Grupy Strategicznej, może wnieść duży wkład do tej sprawy.

Opanowanie problemów związanych z uchylaniem się od płacenia podatków i oszustwami podatkowymi

6. Partnerzy społeczni są zobowiązani do umacniania roli istniejącej Grupy Kontroli oraz określenia środków w celu zwiększenia zasobów przeznaczanych na opanowanie problemów związanych z uchylaniem się od płacenia podatków, oszustw podatkowych i oszustw związanych z opieką społeczną. Partnerzy społeczni zwracają uwagę na większe uprawnienia, nadane Komisji Podatkowej przez Ustawę Finansową z 1999r. oraz zaangażowanie rządu w działania ukierunkowane na osiągnięcie dalszego postępu w zakresie wzrostu skuteczności systemu ściągania podatków, z uwzględnieniem prowadzonych lub zakończonych dochodzeń publicznych i innych.

Kredyty podatkowe

7. Partnerzy społeczni z zadowoleniem przyjmują zapowiedziane zakończenie przejścia na pełen system kredytów podatkowych i uważają system kredytów podatkowych za skuteczny i sprawiedliwy sposób realizacji obniżek podatkowych. Partnerzy społeczni uważają, że należy gruntownie zbadać rolę, jaką mogą odegrać podlegające zwrotowi kredyty podatkowe w systemie podatkowym i systemie opieki społecznej. Postanowiono powołać specjalny zespół roboczy, w linii postępowania Grupy roboczej ds. kredytów podatkowych określonej przez *Partnerstwo 2000*, do realizacji tego badania. Analiza obejmowałaby możliwość wypłacania dodatku rodzinnego (FIS) przez system podatkowy. Sprawozdanie o postępie prac zostanie przedstawione do końca roku 2000.

Własność akcji pracowniczych, udział w zyskach

8. Rząd i partnerzy społeczni uznają rolę ESOT (opcjonalnych kont powierniczych dla akcji pracowniczych), udziału w zyskach i innych finansowych korzyści dla pracowników w rozwoju i pogłębianiu partnerstwa oraz zwiększaniu efektywności i konkurencyjności przedsiębiorstw. Zostanie powołany Komitet Konsultacyjny składający się z ICTU, IBEC oraz odpowiednich departamentów i agencji rządowych w celu przygotowania propozycji do rozważenia w kontekście budżetu na rok 2001.

Traktowanie wydatków związanych z pracą i zasiłków

9. Strony zdają sobie sprawę z tego, że w pewnych sytuacjach ujęcie wydatków związanych z pracą i zasiłków może w obecnym reżimie podatkowym prowadzić do niezamierzonych skutków. Istnieją również istotne różnice pomiędzy ujęciem wydatków związanych z pracą poniesionych przez osoby prowadzące własną działalność i przez osoby zatrudnione. Partnerzy społeczni postanowili, że zagadnienia te zostaną przeanalizowane przez odpowiednie strony, z uwzględnieniem komisarzy podatkowych, ICTU oraz IBEC przed zatwierdzeniem budżetu na rok 2001.

Nieokreślone wydatki podatkowe

10. Rząd będzie nadal dokonywał systematycznej oceny nieokreślonych wydatków podatkowych aby zapewnić skuteczną i sprawiedliwą realizację określonych dla nich celów i udostępnić publicznie wyniki takich ocen.

Średnioterminowa polityka podatkowa

11. Rząd zobowiąże NESC do dokonania oceny opcji strategicznych dla przyszłości systemu podatkowego i systemu opieki społecznej w kolejnych 10 latach, z uwzględnieniem pojawiających się tendencji i celów polityki. Sprawozdanie zostanie opracowane do września 2001r.

VAT na usługi wymagające podwyższonego nakładu pracy

12. Rząd potwierdza swój zamiar utrzymania aktualnego stanowiska w sprawie podatku VAT na usługi i prace wymagające podwyższonego nakładu pracy, z zastrzeżeniem wymagań UE. Rząd będzie wywierał nacisk aby utrzymać aktualny reżim podatku VAT w stosunku do usług i prac wymagających podwyższonego nakładu pracy, bez względu na kształt przyszłego wspólnego dla UE systemu podatku VAT.

1.2 Emerytury

Cele

- Dochody wszystkich emerytów powinny być na tyle wysokie, by umożliwić godne życie i udział w korzyściach wynikających z rozwoju gospodarczego.
- Należy zwiększyć obecny poziom pokrycia zakładowych funduszy emerytalnych.
- W świetle celu określonego dla Narodowej Inicjatywy Polityki Emerytalnej (NPPI) – pokrycia ponad 70% zatrudnionych powyżej 30 roku życia ubezpieczeniem w zakładowych funduszach emerytalnych – strony podejmują się podjąć współpracę w zakresie aktywnej promocji pokrycia ubezpieczeniem w zakładowych funduszach emerytalnych przez okres obowiązywania niniejszego Programu.

Działania

1. Rząd odnotował już zalecenia raportu NPPI dotyczące zwiększenia renty socjalnej w okresie 5-10 lat do 34% średniego wynagrodzenia w przemyśle. W okresie realizacji niniejszego Programu, poziom państwowych emerytur wzrośnie zgodnie ze zobowiązaniami określonymi w przeglądzie rządowego *Programu działań na Milenium*.
2. Podjęte zostaną nowe ustalenia dotyczące wstępnego finansowania, w celu pokrycia części przyszłych kosztów rent socjalnych i emerytur administracji państwowej. Niezbędne ustawy zostaną uchwalone w ciągu roku 2000.
3. Nowa ustawa emerytalna zostanie opublikowana do lipca 2000r. Ustawa zapewnia podstawy dla wczesnego wprowadzenia funduszu emerytalnego (PRSA). Zarówno pracodawcy, jak i związki zawodowe są zaangażowane w sprawę promowania wprowadzenia systemów zakładowych dla pracowników, którzy nie mają do nich dostępu, z zastrzeżeniem związanych z tym kosztów oraz osłabienia konkurencyjności i zatrudnienia w przedsiębiorstwach. Co więcej, żadne działania Programu nie będą utrudniały modyfikacji systemów w sytuacji, gdy pracodawca lub pracownicy są gotowi i zdolni do pokrycia takich kosztów.
4. W pierwszych piętnastu miesiącach realizacji niniejszego programu przeprowadzone zostanie badanie pokrycia emerytur z zakładowego funduszu emerytalnego, w celu monitorowania realizacji zadań NPPI. Szczegóły dotyczące charakteru i terminu badania oraz następujących po nim przeglądów zostaną uzgodnione w porozumieniu z Radą Rent i Emerytur. Zgromadzone informacje będą analizowane pod kątem tendencji i umożliwią monitorowanie zakresu i skutków wprowadzenia PRSA.
5. Po rozważeniu przez rząd raportu Komisji ds. wynagrodzenia administracji państwowej, oczekiwanego w połowie roku 2000, powołany zostanie zespół roboczy składający się ze związków zawodowych administracji państwowej, odpowiednich departamentów rządu oraz partii, którego zadaniem będzie doradztwo w sprawach związanych z wprowadzaniem odpowiednich decyzji rządowych z zamiarem możliwie jak najwcześniejszego wprowadzenia proponowanych zmian w uzgodnieniach dotyczących emerytur dla administracji państwowej, z uwzględnieniem emerytur dla mało zarabiających pracowników.

1.3 Stosunki w miejscu pracy, a środowisko w miejscu pracy

(a) Poprawa stosunków w miejscu pracy poprzez współuczestnictwo w budowaniu konkurencyjnych przedsiębiorstw

Rozwój partnerstwa na poziomie przedsiębiorstwa

1. Rozwój gospodarczy w okresie od roku 1996 był wspierany gwałtownymi zmianami organizacyjnymi w przedsiębiorstwach, z których dowiedzieliśmy się wiele na temat partnerstwa w przedsiębiorstwach. Podejmowanie wspólnych działań w celu wspierania partnerstwa w przedsiębiorstwach zachęciło partnerów społecznych do wprowadzenia ustaleń, które pozwolą im lepiej monitorować i wspierać działania partnerskie w przyszłości.

2. Zgodnie z programem *Partnerstwo 2000*, poczyniono znaczne postępy w zakresie budowy partnerstwa w przedsiębiorstwach:

- przyjęto nowe formy organizacji pracy i wyższe poziomy zaangażowania pracowników;
- innowacyjne projekty pilotażowe, w których stowarzyszenia pracodawców i związki zawodowe pogłębiły wiedzę na temat partnerstwa i zaprojektowały nowe podejścia, pracując razem z takimi organami, jak Narodowe Centrum dla Partnerstwa i Irlandzkie Centrum Produktowności;
- programy rozpowszechniania partnerskiej postawy powstałe na bazie doświadczeń z wdrożeń oraz programów pilotażowych finansowanych przez UE;
- innowacje w dziedzinie zaangażowania finansowego.

3. Postęp ten odnotowano w dużych i małych przedsiębiorstwach, w firmach krajowych i będących własnością zagraniczną. Postęp umożliwi dalsze wzmocnienie i pogłębienie zasad określonych w Rozdziale 9 Programu *Partnerstwo 2000*.

Kluczowe cele

4. Do kluczowych celów należą:

- Zwiększenie możliwości organizacyjnych przyczyniające się do przewagi konkurencyjnej.
- Poprawa środowiska pracy równocześnie z osiągnięciem doskonałości w zakresie produkcji i usług.
- Budowanie na istniejących stosunkach w miejscu pracy poprzez ustanowienie lub pogłębienie procesu partnerstwa na poziomie przedsiębiorstwa.

Definicja partnerstwa

5. Partnerstwo w przedsiębiorstwie jest definiowane jako:

„aktywny związek bazujący na rozpoznaniu wspólnych interesów, którego celem jest zabezpieczenie konkurencyjności, rentowności i dobrej koniunktury przedsiębiorstwa. Obejmuje stałe zobowiązanie pracowników do doskonalenia jakości i skuteczności oraz uznanie przez pracodawcę pracowników jako udziałowców firmy, z prawami i interesami, które trzeba brać pod uwagę w kontekście głównych decyzji wpływających na ich zatrudnienie.

Partnerstwo obejmuje wspólne rozwiązywanie problemów wymagających bezpośredniego udziału pracowników lub ich przedstawicieli oraz inwestycje w ich szkolenie, rozwój i środowisko w miejscu pracy”.

Zasady będące podstawą pogłębiania partnerstwa w pracy

6. *Koncentracja na konkurencyjności*

- Koncentracja na konkurencyjności, która obejmuje środki, dzięki którym organizacje mogą stawać się bardziej elastyczne, innowacyjne i zdolne do adaptacji.

7. *Budowanie na dotychczasowym postępie w ramach programu Partnerstwo 2000*

- Budowanie na postępie osiągniętym już w ramach programu *Partnerstwo 2000* aby rozwijać postawę partnerstwa poprzez uczestnictwo na poziomie przedsiębiorstwa, w celu poprawy zarówno konkurencyjności firm, jak i jakości życia pracowników.

8. *Więcej niż jeden model partnerstwa*

- Postawa partnerstwa, dostosowana do potrzeb indywidualnego przedsiębiorstwa, może być projektowana przy pomocy całego szeregu modeli i środków.

9. *Wsparcie pracodawcy i związków zawodowych*

- IBEC i ICTU są zobowiązane do pobudzania i wspierania rozwoju odpowiednich inicjatyw na poziomie przedsiębiorstwa.

10. *Dobrowolny charakter procesu*

- Udział pracodawców i związków zawodowych w działaniach partnerskich, podejmowanych w wyniku dyskusji nad zagadnieniami wspomnianymi w paragrafie 16, będzie dobrowolny.

11. *Ocena i monitorowanie*

- Ciągłe monitorowanie i ocena w miarę realizacji wdrożenia są uznawane za kluczowe wyznaczniki skuteczności poprawy stosunków w miejscu pracy.

Kontynuacja opracowywania uzgodnień dotyczących partnerstwa na poziomie przedsiębiorstwa

12. Wyniki badań prowadzonych w ubiegłych latach oraz inicjatywy i programy podejmowane w okresie programu *Partnerstwo 2000*, potwierdzają, że wykonaliśmy duży krok w kierunku poprawy stosunków pracowniczych. Istnieją też wyraźne dowody rosnącej liczby działań partnerskich na poziomie przedsiębiorstwa. Organizacje pracodawców i związki zawodowe zgadzają się jednak, że postęp nie jest jednorodny i że potrzeba dalszego rozwoju na szerszą skalę w gospodarce, aby zwiększyć zaangażowanie pracowników, produktywność i zatrudnienie. Uznają centralne znaczenie uzgodnień na poziomie lokalnym przedsiębiorstwa w dalszym rozwoju procesu partnerstwa.

13. Z tego powodu proponują budować na dotychczasowych, wartościowych doświadczeniach zdobytych przez Narodowe Centrum Partnerstwa w trakcie realizacji projektu PACT, projektu SIPTU ADAPT, projektu NWO oraz innych działań, aby uczyć się i rozpowszechniać ideę partnerstwa.

14. IBEC i ICTU będą podejmować wspólne działania w celu opracowania wytycznych, które wspomagałyby firmy w podejmowaniu i wdrażaniu uzgodnień dotyczących partnerstwa.

15. Uznaje się w tym kontekście ważną rolę wsparcia instytucjonalnego, a wyniki bieżącej oceny rozwoju partnerstwa zostaną wzięte pod uwagę.

Tematy przewodnie partnerstwa

16. Rozdział 9 programu *Partnerstwo 2000* określa cały szereg tematów do omówienia oraz potencjalne inicjatywy w zakresie partnerstwa, działania oraz uzgodnienia, które można podejmować na poziomie przedsiębiorstwa. IBEC i ICTU potwierdzają, że zagadnienia te nadają się do dyskusji i wprowadzenia w zależności od szczególnych okoliczności, w jakich znajduje się przedsiębiorstwo. Następujące tematy mają szczególne znaczenie w kontekście niniejszego Programu:

- *Konkurencyjność, zdolność do przystosowania, elastyczność i innowacyjne podejście w przedsiębiorstwie;*
- *Lepsze systemy organizacji pracy;*
- *Szkolenia i rozwój osobisty, połączone z kształceniem ustawicznym (określone w Części 4.1 Filaru IV);*
- *Środki promocji równych szans i przyjazne rodzinie ustalenia pracownicze (określone w Aneksach III i IV do niniejszego Filaru);*
- *Rozwiązywanie problemów i unikanie konfliktów;*
- *Bezpieczeństwo pracy, zagadnienia związane ze zdrowiem i opieką społeczną, wraz z poprawą jakości środowiska;*
- *Informacje i konsultacje;*
- *Czas wolny, obiekty i szkolenia dla reprezentantów pracowniczych; oraz*
- *Formy zaangażowania finansowego.*

17. Wszelkie dyskusje będą ogniskować się na rozwijaniu lepszego zrozumienia wyzwań, przed którymi stoi przedsiębiorstwo i środków potrzebnych do sprostania tym wyzwaniom oraz do zapewnienia wdrożenia odpowiednich ustaleń dotyczących komunikacji w przedsiębiorstwie.

18 (a) Wszelkie inicjatywy lub propozycje podejmowane bezpośrednio przez kierownictwo w ramach jakichkolwiek z wyżej wymienionych zagadnień będą miały charakter dobrowolny i jeśli nie zostaną rozwiązane, mogą być rozpatrywane dalej (np. poprzez odniesienie do osób trzecich) tylko jeśli zgodzą się na to wszystkie strony dyskusji.

(b) W odpowiedzi na prośby ze strony pracowników lub ich reprezentantów w kwestii powyżej wymienionych zagadnień, podjęte zostaną dyskusje. Jeśli w wyniku takich dyskusji nie zostanie osiągnięte porozumienie, zagadnienia mogą być rozpatrywane dalej lub odniesione do osób trzecich, tylko jeśli zgodzą się na to wszystkie strony dyskusji.

W każdym przypadku, we wszystkich okolicznościach, działania omówione w punktach (a) i (b) powyżej nie będą miały wpływu na kontynuację współpracy.

19. Jeżeli chodzi o zaangażowanie finansowe, ICTU i IBEC uznają rolę, jaką odgrywa związek pomiędzy wynikami finansowymi firmy, a indywidualnym pracownikiem w rozwoju i pogłębianiu partnerstwa oraz zwiększaniu efektywności i konkurencyjności. Omawiane systemy obejmują ESOT, ESOP, udział w zyskach oraz inne motywacje finansowe dla pracowników. IBEC i ICTU będą podejmować wspólne działania w celu określenia wytycznych by wspierać, ułatwiać i zachęcać do tego procesu.

20. W paragrafie 8 Części 1.1 niniejszego Filaru uzgodniono powołanie Komitetu Konsultacyjnego, obejmującego ICTU, IBEC, odpowiednie departamenty i agencje rządowe, w celu przygotowania propozycji do rozważenia w kontekście budżetu na rok 2001.

Institutionalne wsparcie partnerstwa

21. Jest rzeczą oczywistą, że pracodawcy, pracownicy i związki zawodowe odgrywają wiodącą rolę w rozwoju partnerstwa w przedsiębiorstwie i możliwości organizacyjnych. Ich pracę mogą ułatwiać i wzmacniać wspomagające organy instytucjonalne.

22. Jest to podejście, które zachęca organizacje do osiągnięcia możliwie jak najwyższych standardów w wybranym podejściu do partnerstwa i zaangażowania. Zachęca ono również do aktywnego, ciągłego porównywania:

- modeli partnerstwa i zaangażowania;
- praktyk stosowanych w miejscu pracy; oraz
- strategii udoskonalania osiągnięć przedsiębiorstwa i partnerstwa.

23. Obecność odpowiednich regulacji instytucjonalnych i zasobów jest istotnym czynnikiem we wspieraniu rozwoju partnerstwa. Narodowe Centrum Partnerstwa ma do odegrania ważną rolę w tym procesie. Istnieją propozycje wzmocnienia tej roli w sposób określony w Części 5.7 w Filarze V. Centrum wraz z partnerami społecznymi będą wspierać proces pogłębiania partnerstwa, między innymi poprzez:

- rozważania, budowanie konsensusu i rozpowszechnianie;
- monitorowanie;
- badania i analizy; oraz
- kształcenie i ułatwianie.

24. W tym kontekście zostanie również rozważona rola innych organizacji z sektora publicznego i prywatnego, które przyczyniają się do budowania partnerstwa.

25. Partnerzy społeczni będą konsultować i proponować rządowi szczegółowe regulacje, które powinny zostać wdrożone by wprowadzić konieczne, wzmocnione struktury instytucjonalne i powiązane z nimi fundusze.

(b) Środowisko w miejscu pracy

Bezpieczeństwo, zdrowie i dobre samopoczucie w miejscu pracy

Cele

- Zmniejszenie liczby wypadków, położenie fundamentów wspólnej odpowiedzialności pracodawców i pracowników za zapobieganie wypadkom w miejscu pracy i przyjęcie kultury zdrowia i bezpieczeństwa pracy.
- Zbadanie istniejącego systemu postępowania w przypadku obrażeń ciała aby zapewnić istnienie realistycznych i sprawiedliwych mechanizmów sprawnego i efektywnego postępowania z żądaniami odszkodowania za obrażenia.

Działania

1. Rewizja ustawy o bezpieczeństwie, zdrowiu i dobrym samopoczuciu w miejscu pracy zostanie zakończona jesienią 2000r. Obejmie ona ocenę zagadnień stawianych przez szeroką definicję zdrowia i dobrego samopoczucia w miejscu pracy (np. stresu i zastraszania) oraz udoskonalone, innowacyjne podejście do zastraszania, wymuszania i konsultacji.

2. Zostaną opracowane kodeksy postępowania w obszarach wskazanych w rewizji, także w obszarze medycyny pracy, w celu zachęcenia do monitorowania stanu zdrowia i promocji zdrowia, zostaną także rozważone możliwości na poziomie przedsiębiorstwa w ramach filaru partnerstwa.
3. Podczas roku 2000 zostanie rozważona kwestia dodatkowych zasobów na BHP oraz fundusz wspólnych inicjatyw w sektorach o wysokim ryzyku, takich jak budownictwo, z uwzględnieniem odpowiedzialności pracodawców i pracowników.
4. Zostaną wprowadzone inicjatywy zajmujące się problemami o coraz bardziej kompleksowym charakterze związanymi z żądaniami odszkodowania za obrażenia ciała; zwłaszcza zostanie zbadana stosowność powołania Komisji Kompensacyjnej jako opcjonalnej alternatywy dla aktualnego systemu.
5. Wspólna inicjatywa IBEC i ICTU bezpiecznego miejsca pracy zostaje uznana za znaczące narzędzie promowania pozytywnego środowiska zdrowia i bezpieczeństwa. Sprawą istotnej wagi będzie pełne wykorzystanie jej potencjału.

Nietypowi pracownicy

6. Ustawa wprowadzająca w życie Dyrektywę Unii Europejskiej dotyczącą pracy w niepełnym wymiarze godzin zostanie wprowadzona w Oireachtas do czerwca 2000r. Rząd potwierdza, że definicja wynagrodzenia w Dyrektywie dotyczącej osób zatrudnionych w niepełnym wymiarze godzin będzie obejmować emerytury z zakładowego funduszu emerytalnego.
7. Ustawa wprowadzająca w życie Dyrektywę Unii Europejskiej dotyczącą umów o pracę na czas określony zostanie wprowadzona w Oireachtas w terminie umożliwiającym wdrożenie Dyrektywy do lipca 2001r.
8. Konsultacje i dyskusje z IBEC i ICTU w sprawie zmian w obu Dyrektywach będą kontynuowane.

Status zatrudnienia

9. Biuro Komisarzy Podatkowych i Departament Spraw Socjalnych, Społecznych i Rodzinnych w porozumieniu z partnerami społecznymi, będą poszukiwać jednorodnej definicji „pracownika”, opartej na wyraźnych kryteriach, która będzie determinować status zatrudnienia osób.

Prawo do pertraktacji

10. Strony będą monitorować w okresie realizacji niniejszego Programu zastosowanie w praktyce ustawodawstwa wprowadzającego w życie Raport Grupy wysokiego szczebla.

Udział pracowników w zarządzaniu (przedsiębiorstwa państwowe)

11. Strony zdają sobie sprawę z tego, że mechanizmy stworzone w ustawach o udziale pracowników w zarządzaniu (przedsiębiorstwa państwowe) z roku 1977 i 1988 przyczyniły się do rozwoju komercyjnych przedsiębiorstw z udziałem Skarbu Państwa.
12. W pierwszym roku realizacji niniejszego Programu rząd, w porozumieniu z ICTU i IBEC, dokona przeglądu działania, skuteczności i zasięgu mechanizmów ustanowionych na mocy ustaw. Przegląd pokieruje decyzjami w sprawie przyszłości delegatów robotniczych w zarządzie, w kontekście sprzedaży przedsiębiorstw z udziałem Skarbu Państwa, które podlegają ustawom.
13. Tymczasem, powstające problemy będą nadal rozwiązywane na zasadach indywidualnych, wprowadzone też zostaną odpowiednie regulacje.

Czas wolny od pracy na szkolenia związkowe

14. Podczas pierwszego roku realizacji Programu, IBEC i ICTU dokonają analizy Porozumienia w sprawie zwalniania reprezentantów pracowników na szkolenia dla reprezentantów związków zawodowych.

1.4 Modernizacja administracji państwowej – kolejny etap

Ostatnie postępy

1. Modernizacja administracji państwowej jest ciągłym wyzwaniem, któremu będziemy dalej starali się sprostać w trakcie realizacji niniejszego Programu. Odnotowany w ostatnich latach postęp zapewnił trwałe fundamenty, na których można dalej realizować cele określone w Inicjatywie zarządzania strategicznego (SMI) i umożliwić ciągłe doskonalenie w takich obszarach, jak realizacja usług, zarządzanie zasobami i elastyczność organizacyjna.

2. Postęp ten opierał się na promowaniu podejścia zarządzania strategicznego, lepszym zarządzaniu zasobami, przekazywaniu obowiązków i odpowiedzialności, większej satysfakcji pracy oraz otwartości i przejrzystości we wszystkich aspektach świadczenia usług, wzmacnianych jeszcze przez zaangażowanie i wkład urzędników państwowych w proces modernizacji. Wdrożono też inicjatywy uzupełniające, by położyć jeszcze większy nacisk na świadczenie usług na wysokim poziomie, zaspokajające potrzeby odbiorców oraz maksymalizujące wykorzystanie informacji i technologii komunikacji. Opracowywane są również dodatkowe inicjatywy, ukierunkowane na reformowanie i usprawnienie procesów nadzorczych oraz, co jest zagadnieniem krytycznym, udoskonalenie wszystkich aspektów zarządzania zasobami ludzkimi.

3. Dotychczasowy postęp był napędzany przez strategie sektorowe, opracowane według SMI. Ostatnimi czasy, odnotowany został dalszy postęp dzięki strukturom uczestnictwa wdrożonym w ramach programu *Partnerstwo 2000*, obejmujących procesem zmian urzędników państwowych na wszystkich poziomach. Struktury partnerstwa prowadzą, i nadal będą prowadzić, w kierunku lepszego i wspólnego rozumienia celów organizacyjnych i własności procesu modernizacji.

Potrzeba ciągłej modernizacji

4. Chociaż odnotowano znaczny postęp w tym zakresie, istnieje ciągła potrzeba dalszej modernizacji administracji państwowej. Niedawny raport NESCS, *Szanse, wyzwania i możliwości wyboru*, wskazuje na coraz większe znaczenie SMI w dzisiejszym świecie. Rada dodaje: „można argumentować, że istnieje potrzeba znacznego przyspieszenia dzisiejszego tempa zmian wynikających z SMI”. Biorąc pod uwagę liczne wyzwania, zagrażające utrzymaniu i dalszemu rozwojowi gospodarczemu i społecznemu kraju, które zostały określone w innych punktach niniejszego Programu, istnieje wyraźna konieczność przyspieszenia procesu modernizacji administracji publicznej. Konieczność ta spowodowała wprowadzenie SMI, a działania podejmowane w celu modernizacji administracji państwowej w ramach programu *Partnerstwo 2000* są teraz jeszcze ważniejsze niż kiedykolwiek wcześniej.

5. W szczególności, sprostanie potrzebom nowoczesnej, wysoce zróżnicowanej i gwałtownie rozwijającej się gospodarki wymaga elastycznej i innowacyjnej administracji państwowej. Coraz większa globalizacja, napędzana nieustającym postępem technicznym oraz rosnące potrzeby i oczekiwania społeczeństwa, zwiększają jeszcze nacisk na administrację państwową. Pomyślnie wdrożenie Planu Rozwoju Narodowego i niniejszego Programu jest zależne także od skuteczności i elastyczności administracji państwowej. Administracja państwowa nadal odgrywa decydującą rolę; jej znaczenie jeszcze rośnie w świetle konieczności zarządzania wieloma kompleksowymi zagadnieniami, które nieodłącznie towarzyszą rozwojowi gospodarczemu i społecznemu. Jakość odpowiedzi administracji państwowej na te, stawiające wysokie wymagania potrzeby, będzie w dużej mierze uzależniona od jej skuteczności i zdolności przystosowania do zmieniających się okoliczności. Będzie tak zwłaszcza w przypadku reagowania i zarządzania problemami o państwowym lub regionalnym znaczeniu, które wymagają połączonych wysiłków dwóch lub więcej organizacji lub sektorów w obrębie administracji państwowej. Podobnie, administracja publiczna musi lepiej reagować na aspiracje swoich pracowników w zakresie satysfakcji pracy, ścieżek kariery zawodowej oraz tworzenia takich warunków i stosunków pracy, które mogą prowadzić do zwiększenia satysfakcji z pracy, motywacji i zaangażowania pracowników. Jest to również istotne w kontekście promowania administracji państwowej jako preferowanego pracodawcy na aktualnym, wysoce konkurencyjnym rynku pracy.

Inicjatywa zarządzania strategicznego

6. Główne cele SMI i związane z nimi strategie sektorowe nadal napędzają proces modernizacji. Wymagają one od administracji państwowej:

- zwiększenia wkładu w rozwój kraju;
- doskonałego świadczenia usług, spełniających potrzeby odbiorców w sposób terminowy i skuteczny; oraz
- wykorzystania dostępnych zasobów z jak najlepszym skutkiem.

Dzięki realizacji tych celów, osiągnięty dotychczas postęp zostanie skonsolidowany, a kluczowe inicjatywy w dziedzinie świadczenia usług, zarządzania zasobami, reformy regulacyjnej i społeczeństwa informacyjnego będą realizowane w procesie partnerstwa.

7. Osiągnięcie celów SMI jest uzależnione od ciągłego rozwijania i wzmocnienia podejścia zarządzania strategicznego, sprzymierzonego z nową, nagłą potrzebą wprowadzania ciągłych udoskonaleń do zarządzania zasobami oraz każdego aspektu świadczenia usług, wraz z opracowywaniem i wdrażaniem polityki. To oznaczać będzie przegląd i określanie czytelnych celów oraz zadań do ich realizacji, w każdym sektorze i organizacji administracji publicznej. Cele te będą uwzględniały politykę rządu, Narodowy Plan Rozwoju, Plan działań służących wdrożeniu społeczeństwa informacyjnego, niniejszy Program oraz wymagania sektorowe programu modernizacyjnego SMI. Konstrukcja zarządzania strategicznego, składająca się z organizacyjnych deklaracji strategii, planowania biznesu lub usług oraz zarządzania efektywnością, zapewni środki do rozwoju i monitorowania realizacji odpowiednich celów i zadań. Działania te będą wzmocniane sektorowymi planami świadczenia usług, wdrażaniem ambitnych standardów usług, które zostaną opracowane w procesie partnerstwa, w porozumieniu z użytkownikami służb publicznych.

Konstrukcja zarządzania strategicznego

8. Modernizacja administracji publicznej jest procesem uczestnictwa, opierającym się na zarządzaniu strategicznym, składającym się z:

- **deklaracji strategii**, by zapewnić szczegółowe informacje o:
- **planowania biznesu lub usług**, by zapewnić środki na:
- **zarządzania efektywnością**, by poprawić standard
- **świadczonej usług**.

9. Deklaracja strategii określa zadania organizacji, jej cele nadrzędne, priorytety i strategie, którymi należy kierować się w toku ich realizacji oraz sposób wykorzystania zasobów. Definiuje ona misję organizacji oraz jej rolę w świetle potrzeb użytkowników usług oraz wewnętrzne i zewnętrzne środowisko operacyjne, w celu określenia celów odnoszących się do świadczonej przez nią usług, sposobu i terminu ich świadczenia oraz wykorzystania zasobów na realizację celów. Zagadnieniem niezwykle istotnym jest zaangażowanie pracowników na wszystkich poziomach w działania rozwojowe, by zapewnić szeroką własność wyników w obrębie organizacji. Deklaracja strategii zwykle obejmuje trzyletni okres i jest poddawana przeglądowi co najmniej raz w roku, by zapewnić niezmienną ważność.

10. Planowanie biznesu lub usług tłumaczy zadania i cele nadrzędne na bardziej szczegółowe programy robocze określające zadania i działania, które kierują codziennymi działaniami zespołów roboczych i indywidualnych pracowników. Opracowywane są wskaźniki efektywności lub miary, odpowiednio ilościowe lub jakościowe, aby zapewnić monitorowanie realizowanych celów i wprowadzanie ewentualnych korekt. Planowanie biznesu lub usług powoduje określenie celów indywidualnych i zespołowych, dających podstawy do zarządzania efektywnością.

11. Zarządzanie efektywnością to ciągły proces ukierunkowany na osiągnięcie celów organizacji, w którym należy zapewnić by pracownicy na wszystkich poziomach wiedzieli jaka jest ich rola w organizacji, czego oczekuje się od nich w kategoriach zadań i standardów, byli świadomi dokonanego postępu oraz by mieli, lub mogli nabyć, wiedzę, umiejętności techniczne oraz inne kompetencje potrzebne do wykonywania swej pracy w sposób skuteczny i efektywny. Skuteczne zarządzanie efektywnością pozwala także pracownikom zdać sobie sprawę ze swojego całkowitego potencjału i wspomaga ich w tym procesie. Skuteczny system zarządzania efektywnością zajmuje się tym, co *musi być osiągnięte i jak jest osiągnięte, pomagając przy tym pracownikom realizować ich aspiracje zawodowe.*

12. Celem podnoszenia efektywności jest poprawa **standardów usług**. Wyższy standard usług wynika z silnej koncentracji na potrzebach odbiorców, określeniu ambitnych standardów świadczenia usług oraz jak najlepszemu wykorzystaniu dostępnych zasobów. W tym kontekście, konieczna jest współpraca, i otrzymywanie informacji zwrotnych od dostawców i użytkowników usług, by zidentyfikować niezbędne potrzeby doskonalenia i poświadczyć dokonany postęp w poprawie jakości świadczenia usług.

Następny etap – Kluczowe cele

13. Następny etap modernizacji administracji publicznej będzie polegał na dalszym zakorzenianiu podejścia zarządzania strategicznego oraz realizacji pewnej liczby najważniejszych celów w okresie realizacji niniejszego Programu. Do celów tych należą:

- projektowanie i wdrażanie systemów zarządzania efektywnością;
- wprowadzania zintegrowanych strategii zarządzania zasobami ludzkimi;
- poprawa elastyczności organizacji;
- lepiej ukierunkowane szkolenia i rozwój; oraz
- umacnianie możliwości organizacji.

14. Realizacja tych celów jest konieczna do wspierania poprawy jakości świadczenia usług oraz umożliwienia administracji publicznej bardziej elastycznej reakcji na zmieniające się potrzeby użytkowników jej usług. Niniejszy Program został opracowany by określić wyraźne powiązania pomiędzy płacami administracji państwowej, a wdrożeniem programu modernizacji na poziomie sektorów i organizacji w administracji państwowej.

Działania do realizacji na poziomie sektorowym

15. Działania, które mają być realizowane w służbach cywilnych oraz w sektorach edukacji, zdrowia i samorządowym by osiągnąć najważniejsze cele zostały w skrócie przedstawione na końcu tej części. Analogiczne działania będą realizowane w innych sektorach administracji państwowej.

Związek z Aneksiem o wynagrodzeniach administracji państwowej

16. W zamian za podjęte porozumienie w sprawie wynagrodzenia i podatków zawarte w niniejszym Programie, strony zobowiązują się do opracowania programu modernizacji administracji państwowej. W szczególności, jak wspomniano w paragrafie 4(c) Aneksu II do niniejszego Filaru w sprawie wynagrodzenia dla administracji państwowej, z tytułu Programu wypłacona zostanie pewna podwyżka, w zamian za uzgodnienie szczegółowych wskaźników efektywności dla każdego sektora oraz realizację tych zadań sektorowych, przy czym postęp w tym zakresie będzie oceniany na poziomie organizacji.

Zapewnienie jakości

17. Wskaźniki efektywności, które mają być wdrożone w każdym sektorze zostaną opracowane i uzgodnione poprzez struktury partnerstwa ustanowione w ramach programu *Partnerstwo 2000*. Ocena zweryfikowanego postępu w realizacji tych celów będzie sprawą odpowiednio Sekretarza Generalnego, Dyrektora Naczelnego Rady ds. Zdrowia, Managera Hrabstwa itp., z zastrzeżeniem, w przypadku różnicy poglądów, przepisów określonych w Raporcie Rady Generalnej Nr 1331 dla służb cywilnych lub jednostek równorzędnych w innych sektorach.

18. Uznaje się potrzebę określenia odpowiednich zmian by zapewnić poprawę jakości w każdym sektorze. W związku z tym strony postanawiają powołać Grupę ds. Zapewnienia Jakości w każdym sektorze². Uzgodnione wskaźniki sektorowe zostaną przekazane odpowiedniej Grupie, która potwierdzi, że w jej opinii, wskaźniki spełniają wymagania zarysowane w niniejszym Programie oraz związanym z nim Porozumieniu o wynagrodzeniach i są wystarczającą ambitne. Na późniejszym etapie, każda organizacja potwierdziwszy spełnienie swoich zadań, przestawi raport Grupie ds. Zapewnienia Jakości określając podstawy, na jakich podjęto taką decyzję. Grupa będzie mogła, według własnego uznania, dokonać sprawdzenia wyników w przypadku kilku wybranych organizacji. Jeśli Grupa stwierdzi, że wskaźniki, lub późniejsze raporty o postępie nie są zadawalające, zostaną one przekazane strukturom partnerskim do przeglądu.

Zarządzanie efektywnością

19. Ciągłe doskonalenie efektywności będzie wymagało wdrożenia skutecznego systemu zarządzania efektywnością w każdym sektorze i organizacji. Wdrożenie takich systemów, opartych na jasno określonych rolach i odpowiedzialności oraz rozwoju wiedzy, umiejętności i innych kompetencji poszczególnych osób i zespołów, będzie sprawą najważniejszą. Sprawą niecierpiącą zwłoki będzie także opracowanie przez każdy sektor systemu zarządzania efektywnością odpowiadającego jego potrzebom i warunkom oraz wdrożenie go w okresie realizacji niniejszego Programu. Wdrożenie będzie wspomagane przez:

- zachowanie równowagi pomiędzy celami organizacji, a potrzebami rozwojowymi pracowników na wszystkich poziomach;
- szkolenia i rozwój skoncentrowany na podnoszeniu kwalifikacji kierownictwa i załogi oraz ich kompetencji aby ułatwić rozwój kariery zawodowej i rozwój osobisty;
- udoskonalone środki zapewniające równe szanse w rekrutacji, awansie i praktykach pracy;
- środki konieczne do tego, by sprostać potrzebom pracowników niepełnosprawnych, zgodnie z obowiązującymi kodeksami postępowania;
- motywujące i nagradzające środowisko pracy; oraz
- opracowanie przyjaznych rodzinie przepisów pracy.

² Struktura i skład każdej Grupy zostanie uzgodniony przez strony nie później niż sześć miesięcy po ratyfikacji niniejszego Programu. Do Grup należeć będą jednak odpowiednie osoby z poza sektora lub administracji publicznej oraz, jeśli będzie to wykonalne, reprezentanci klientów sektora.

Strategie zarządzania zasobami ludzkimi

20. Utrzymywanie i doskonalenie efektywności i skuteczności w gwałtownie zmieniających się warunkach otoczenia wymaga coraz bardziej innowacyjnych i elastycznych strategii i zasad zarządzania zasobami ludzkimi. Wdrażanie nowych systemów zarządzania efektywnością będzie musiało być uzupełnione opracowaniem zintegrowanych strategii odnoszących się do wszystkich aspektów zarządzania zasobami ludzkimi. Strategie te będą powiązane z i przeniknięte ogólnymi strategiami biznesowymi sektora i organizacji aby zapewnić współosiowość zarządzania zasobami ludzkimi ze strategiami i celami biznesowymi. Muszą one również uwzględniać aspiracje i potrzeby pracowników związane z rozwojem kariery zawodowej. Opracowanie efektywnych strategii będzie wymagało zmiany ogniskowej istniejących funkcji zasobów ludzkich w wielu obszarach administracji państwowej, by móc zapewnić między innymi, bardziej strategiczne podejście do zagadnień związanych z zarządzaniem zasobami ludzkimi oraz większe zaangażowanie kierownictwa w zarządzaniu pracownikami. Najpilniejszym priorytetem będzie określenie programu działania w celu osiągnięcia takiej zmiany ogniskowej.

21. W obliczu wysoce konkurencyjnego rynku pracy, jeśli administracja państwowa nadal pragnie przyciągać i zatrzymywać w swoich szeregach pracowników wysokiego kalibru, musi również udoskonalić i usprawnić procedury rekrutacyjne oraz promować siebie jako preferowanego pracodawcę. W tym kontekście, strony niniejszego Programu uznają, że istnieją sytuacje, w których konieczne są zasoby na prowadzenie otwartej rekrutacji na różnych poziomach, wewnątrz i z zewnątrz administracji państwowej. Chociaż otwarta rekrutacja na istniejących poziomach pozostanie normą, strony uznają, że aby pozyskać wykwalifikowanych i kompetentnych pracowników, których jest niewiele w sektorze, może zaistnieć potrzeba odwołania się do rekrutacji zewnętrznej na innych poziomach, a administracja państwowa będzie musiała odpowiedzieć na takie potrzeby w sposób skuteczny i terminowy. Strony zobowiązują się do ustalenia mechanizmów w każdym sektorze, które uwzględniając obawy obu stron, będą na tyle elastyczne, by umożliwić podejmowanie decyzji w odniesieniu do indywidualnych przypadków.

Elastyczność organizacji

22. Ciągłe doskonalenie efektywności będzie wymagać większej zdolności przystosowania organizacyjnego i elastycznej reakcji na zmieniające się potrzeby w zakresie usług oraz okoliczności. Zmiana preferencji i oczekiwań klientów będzie w coraz większy sposób wpływała na termin i sposób świadczenia usług. Jednocześnie, efektywne zarządzanie kompleksowymi zagadnieniami będzie wymagało natychmiastowych i innowacyjnych reakcji, wymuszając nowe i bardziej skuteczne podejścia do formułowania i wdrażania polityki. Strony niniejszego Programu uznają konieczność zbadania takich zagadnień, jak nowe formy organizacji pracy obejmujące innowacyjne praktyki pracy, zespoły wielopoziomowe i między-grupowe, elastyczność hierarchii personelu, z uwzględnieniem szerokiego podziału na grupy oraz pomysłowe systemy nagradzania i uznania, wraz z możliwością badania udziału w zyskach. Uznaje się również, że zagadnienia te najprawdopodobniej pojawią się po analizie porównawczej, uzgodnionej w ramach niniejszego Programu. Uznając istnienie uzgodnień w tych kwestiach, strony zobowiązują się do odniesienia się do nich w trakcie niniejszego Programu.

Szkolenie i rozwój

23. Elastyczność organizacji w dużym stopniu zależy od jej zdolności przystosowania i umiejętności pracowników organizacji. Zwiększenie efektywności jest w równym stopniu zależne od wiedzy, umiejętności i innych kompetencji pracowników, przenoszonych na poziom, który pozwoli na wykonywanie pracy z jak najlepszymi wynikami, uświadomienia własnego potencjału, czerpania większej satysfakcji z pracy oraz rozwój kariery zawodowej. Rozwój i kształcenie w trakcie całej kariery zawodowej nabierają coraz większego znaczenia w wielu obszarach administracji publicznej. Celem tych działań powinno być lepsze ukierunkowanie szkoleń i rozwoju na potrzeby związane z pracą oraz rozwój indywidualny i zespołowy, a jednocześnie pomoc w realizacji aspiracji pracowników związanych z karierą zawodową i wykonywaną pracą. Szkolenie i rozwój zostaną zatem zintegrowane z systemami zarządzania efektywnością i dostosowane do strategii zarządzania zasobami ludzkimi organizacji. Pozwoli to na lepsze definiowanie potrzeb szkoleniowych i rozwojowych oraz zajęcie się nimi w skoordynowany i spójny sposób.

Zdolności organizacyjne

24. Podejście zarządzania strategicznego i lepsze zarządzanie zasobami wzmocnią zdolności organizacyjne administracji państwowej. Potrzeba budowania większych zdolności na poszczególnych poziomach organizacyjnych jest decydująca dla poprawy elastyczności. Określanie strategicznych celów, przekazywanie uprawnień i odpowiedzialności, udoskonalanie wewnętrznych systemów zarządzania oraz lepsze ukierunkowanie szkolenia i rozwój wpłyną na poprawę efektywności organizacji i zwiększą zdolności i możliwości reagowania na zmieniające się potrzeby i okoliczności. Obowiązkiem każdej organizacji będzie wykorzystanie tych zmian rozwojowych do powiększenia swojej zdolności do przewidywania zmian; przystosowania do zmian, rozwoju, wdrożenia i oceny koniecznych reakcji oraz opracowania innowacyjnych i pomysłowych sposobów motywowania pracowników i zarządzania efektywnością.

Partnerstwo

25. Dotychczasowe doświadczenia ze stosowania partnerskiego podejścia na poziomach organizacyjnych w administracji państwowej wskazują na jego dobroczynne skutki. Obejmują one rosnące, wspólne rozumienie celów i wyzwań stojących przed organizacją, potrzeby i celu zmiany, znaczenia szkoleń i rozwoju zarówno dla poszczególnych osób, jak i zespołów oraz konieczności stosowania otwartego, zaangażowanego podejścia do biznesowych i pracowniczych potrzeb organizacji. Potwierdzają to badania, które relacjonują korzyści wynikające z partnerstwa na poziomie organizacyjnym oraz podkreślają dobre praktyki i naukę, jaką można z nich wyciągnąć. Podejście uczestniczące, wprowadzone w ramach programu *Partnerstwo 2000*, będzie dalej rozwijane i udoskonalane w ramach niniejszego Programu, by lepiej sprostać potrzebom i uwarunkowaniom poszczególnych sektorów i organizacji.

1.4.1 Modernizacja służby cywilnej

Inicjatywa Zarządzania Strategicznego (SMI)

Odnotowano znaczny postęp we wdrażaniu inicjatywy SMI w służbie cywilnej. Program zmian w służbie cywilnej został określony w dokumencie *Wprowadzanie lepszych rządów* (1996). Z dokumentu tego wynikał cały szereg wdrożonych przekształceń i inicjatyw. Obejmują one, dla każdego departamentu i urzędu:

- opublikowanie deklaracji strategii (1996 i 1998);
- opracowanie biznes planów;
- opublikowanie planów dotyczących jakości obsługi klienta (1997-99), obejmujących standardy świadczenia usług;
- wdrożenie udoskonalonych systemów zarządzania finansowego, obejmujących wieloletnie planowanie wydatków, systematyczne przeglądy wydatków związanych z programem oraz zmiany w administracyjnym systemie budżetowym;
- wdrożenie wolności informacji (kwiecień 1998); oraz
- opublikowanie rocznych raportów (od roku 1999).

Wprowadzono istotne, nowe ustawy – Ustawę o wolności informacji z roku 1997 i Ustawę o zarządzaniu administracją państwową z roku 1997 – aby wesprzeć najważniejsze elementy procesu modernizacji. Ustawa o wolności informacji zapewnia otwartość, przejrzystość i odpowiedzialność we wszystkich aspektach świadczenia usług. Konstrukcja zarządzania strategicznego jest wspomagana ustawą o zarządzaniu administracją państwową, która określa formalne podstawy przekazywania uprawnień i odpowiedzialności w departamentach i urzędach, zasady przygotowania i publikacji deklaracji strategii (co najmniej raz na trzy lata), biznes planów oraz publikację corocznych raportów.

Do innych nowości należą: nowy system zarządzania efektywnością, który został zaprojektowany we współpracy z pracownikami i związkami zawodowymi oraz zajęcie się szerokim zakresem zagadnień związanych z zarządzaniem zasobami ludzkimi w celu uaktualnienia i modernizacji istniejących procedur i zasad. Jednocześnie kontynuuje się rozwój technologii informacyjnych aby wspierać wdrożenia w świadczeniu usług i wprowadzić w życie rządowy *Plan działania w celu wdrożenia społeczeństwa informacyjnego*.

Struktury partnerskie

W ramach programu *Partnerstwo 2000*, w każdym wydziale i urzędzie wprowadzono struktury partnerskie, by ułatwić zaangażowanie kierownictwa, pracowników i związków zawodowych w proces zmian, trwały rozwój oraz identyfikację i ustosunkowanie się do problemów organizacyjnych, problemów związanych z pracą oraz ogólnie wyzwań, przed którymi stoi organizacja. Programy działania wprowadzające SMI i inicjatywy zmian zostały uzgodnione w ramach struktur partnerskich, by zachować ich zgodność z klauzulą pertraktacji lokalnych Porozumienia w sprawie wynagrodzenia programu *Partnerstwo 2000*.

Kolejne etapy

Służba cywilna jest zobowiązana do dalszej realizacji programu zmian *SMI/ Wprowadzanie lepszych rządów* w trakcie okresu obowiązywania niniejszego Programu. Do głównych celów będą należeć:

- wdrożenie systemu zarządzania efektywnością w każdym wydziale i urzędzie, rozpoczynające się od 1 marca 2000r.;

- wdrożenie reformy regulacyjnej (ogłoszonej przez Taoiseach w lipcu 1999r.);
- dalszy rozwój programu modernizacji zarządzania finansowego, obejmujący zwłaszcza opracowanie i dystrybucję nowego systemu księgowego (tj. model ogólny);
- dalszy rozwój i bardziej skuteczne wykorzystanie systematycznych przeglądów wydatków publicznych;
- dalsza poprawa standardów usług, obejmująca zakrojone na szerszą skalę konsultacje i informacje zwrotne od użytkowników usług oraz przedłużenie Planów jakości obsługi klienta;
- dystrybucję i wdrożenie całego szeregu inicjatyw w zakresie zarządzania zasobami ludzkimi, obejmujących między innymi: rekrutację, wprowadzanie na urząd, awans, kadencje, wartości i etykę, praktyki pracy oraz zmianę centrum skupienia funkcji zarządzania zasobami ludzkimi;
- rozwój i wdrażanie udoskonalanych środków wspierających równość szans w procesie rekrutacji, awansu i praktyk pracy; oraz
- ciągły rozwój systemów technologii informacji i komunikacji wspierających bardziej elastyczne świadczenie usług oraz wprowadzających w życie elektroniczne sprawowanie władzy, w celu przyspieszania i wspomaganie rozwoju społeczeństwa informacyjnego.

Będą również realizowane inicjatywy w zakresie udoskonalenia procesów analizy i opracowywania polityki oraz zarządzania kompleksowymi zagadnieniami polityki. Udoskonalone, i lepiej wykorzystane zostaną zwłaszcza techniki przewidywania oraz lepszego badania szerokości i głębokości wyłaniających się problemów.

Szkolenie i rozwój

Służba cywilna jest zobowiązana do rozszerzania działań szkoleniowych i rozwojowych dla kadry kierowniczej i pracowników na wszystkich poziomach, w kontekście wdrażania i rozwijania systemu zarządzania efektywnością, zapewniania wyższej jakości świadczenia usług oraz rozszerzania analizy, rozwoju i wdrażania polityki. Celem jest uzyskanie wydatków na szkolenia i rozwój na poziomie 4 procent wysokości wydatków z tytułu zarobków do roku 2003, w porównaniu do 2 procent w roku 1998.

Partnerstwo

Wdrażanie programu modernizacji będzie nadal posuwać się naprzód w ramach wprowadzonych już regulacji dotyczących partnerstwa. Regulacje te będą pogłębiane i udoskonalane w trakcie konsultacji między kierownictwem, a związkami zawodowymi. Zostanie przeprowadzona analiza, przewidziana w ramach Porozumienia o partnerstwie służb cywilnych, która między innymi uwzględni wsparcie niezbędne do ułatwienia ciągłego rozwoju struktur partnerstwa.

1.4.2 Modernizacja sektora edukacji

Partnerzy edukacyjni są zobowiązani do poprawy jakości oświaty w instytucjach edukacyjnych. Ważnym czynnikiem poprawy efektywności jest opracowanie systemów zarządzania efektywnością.

Szkoły pierwszego i drugiego stopnia nauczania

Podstawowy element systemu zarządzania efektywnością w przypadku szkół pierwszego i drugiego stopnia nauczania jest zawarty w inicjatywie planowania rozwoju szkoły. Taki system zostanie w pełni opracowany w toku następujących procedur.

Każda szkoła będzie uczestniczyć w procesie planowania rozwoju, obejmującym szkolny plan realizacji programu nauczania oraz organizowanie wszystkich zasobów szkoły, z uwzględnieniem: personelu, przestrzeni, obiektów, urządzeń, czasu i funduszy. Będzie on również obejmował politykę szkoły w zakresie różnorodnych zagadnień o charakterze administracyjnym i organizacyjnym, oraz, zgodnie z ustawą edukacyjną z roku 1998, będzie określał „cele szkoły odnoszące się do równości dostępu do i uczestniczenia w edukacji oraz środki, jakie szkoła proponuje podjąć by cele te zrealizować”. (Należy odnotować, że ustawa edukacyjna z roku 1998 nakłada na wszystkie szkoły obowiązek przygotowania Planu szkolnego).

Plan szkolny jest procesem wspólnym i dlatego jego przygotowanie musi uwzględniać konsultacje ze wszystkimi partnerami, łącznie z rodzicami. Zagadnieniem, któremu należy poświęcić szczególną uwagę jest to, w jaki sposób można zaspokajać potrzeby rodziców odnoszące się do informowania o edukacji ich dzieci.

Plan będzie podlegał ciągłej ocenie wewnętrznej w trakcie realizacji, a na końcu okresu zostanie oceniony w odniesieniu do stopnia, w jakim udało się zrealizować postawione w nim cele.

Planowanie rozwoju szkoły, samoocena szkoły oraz ocena wyników Planu mają poprawić efektywność szkoły poprzez zaangażowanie wszystkich partnerów edukacyjnych. Podsumowując, w wyniku powyższych procesów, realizowanych wspólnie, każda szkoła:

- oceni swoje aktualne słabe i mocne strony;
- określi efektywne i realistyczne cele budowania na swoich mocnych stronach i radzenia sobie ze słabymi;
- będzie stale monitorować i dokonywać przeglądu celów; oraz
- będzie, pod koniec okresu objętego planem, oceniać stopień, w jakim zrealizowała swoje cele.

Departament Edukacji i Nauki włączy się w ocenę wyników planu i będzie udzielał porad w sprawie przyszłych planów. Podczas tego okresu zostaną zdefiniowane i zatwierdzone dobre praktyki, a tam gdzie będzie taka potrzeba, zostaną wprowadzone programy wspomagające.

Pozostałe instytucje edukacyjne

W innych obszarach sektora edukacji, np. Komisjach ds. Przygotowania Zawodowego, szkolnictwie trzeciego stopnia oraz innych instytucjach, przygotowanie swojego planu będzie w gestii każdej instytucji. Plany te będą zapewniać:

- przyjęcie podejścia zarządzania strategicznego;
- wdrożenie zarządzania efektywnością;
- opracowanie strategii zarządzania zasobami ludzkimi;
- doskonalenie elastyczności organizacji; oraz
- rozbudowę programów szkoleniowych i rozwojowych, zgodnie z paragrafem 23 Części 1.4 niniejszego Filaru.

1.4.3 Modernizacja sektora zdrowia

Wprowadzenie

Istota strategii zdrowia, wprowadzonej w 1994r. pod nazwą *Kształując zdrowszą przyszłość* opiera się na zasadach:

- sprawiedliwości;
- jakości; oraz
- odpowiedzialności.

Chociaż poczyniono już znaczne postępy w realizacji tych celów poprzez takie ważne inicjatywy, jak strategia nowotworowa, strategia zdrowia układu krążenia oraz powołanie nowych organizacji o określonych zadaniach (OHM, HSEA, ERHA), ciągle pozostaje jeszcze wiele do zrobienia by zrealizować zadania w pozostałych obszarach.

Dziedzina opieki zdrowotnej jest zupełnie różna od sektora komercyjnego. Związek pomiędzy pacjentem, a instytucją opieki zdrowotnej lub dostawcą usług związanych z opieką zdrowotną jest zazwyczaj dużo inny niż związek klienta z organizacją komercyjną, który może dokonywać wyboru i „robić zakupy gdzie indziej”. Te ważne różnice podkreślają potrzebę zastosowania świadomego, skoncentrowanego na pacjencie podejścia do przebudowania usług w taki sposób, by pacjent był stawiany na pierwszym miejscu.

Podkreślenie opieki nad pacjentem jest ogólnie przyjętym etosem kulturowym pracowników służby zdrowia. Podejście zarządzania efektywnością zastosowane w odniesieniu do budowania na jakości usług świadczonych dla pacjentów i wykorzystywanie struktur partnerstwa będzie siłą jednoczącą kierownictwo z personelem.

Planowanie usług / planowanie biznesu jest zasadniczym elementem każdego systemu zarządzania efektywnością. W pierwszej kolejności będzie więc trzeba ustalić opinie społeczeństwa dotyczące doświadczeń ze służbą zdrowia. To pomoże skoncentrować się na użytkownikach usług.

Plany świadczenia usług dla służby zdrowia są stosowane już od kilku lat. Dużą pracę włożono w poprawę procesu planowania usług, a bieżące plany nadają się teraz do tworzenia warunków, które pozwolą na wdrożenie systemów zarządzania efektywnością.

Niezależnie od określenia wysokich celów organizacji, proces planowania usług pozwoli na zdefiniowanie celów zespołowych, które będą odzwierciedlać wymagania pacjentów w stosunku do instytucji i całej organizacji. Kierowanie przygotowaniem planów na przyszłość wymaga oceny dotychczasowego postępu.

Plany usług powinny móc być wykorzystywane jako narzędzie zarządzania służące do monitorowania efektywności organizacji.

Zagadnieniem równie ważnym w procesie sporządzania planów usług jest zaangażowanie pracowników na każdym poziomie organizacji, by mogli wносить wkład do procesu na poziomie instytucji. Realizacja tego celu będzie wymagać przebudowy procesu partnerstwa zarówno na poziomie krajowym, jak i lokalnym. Proces planowania usług powinien bardzo dużo zyskać na udziale pracowników, którzy są w najbliższym kontakcie z członkami społeczeństwa.

Tradycyjny model pracy dla służby, która ma z natury całodobowy charakter, został wyprowadzony z modeli normalnych godzin urzędowania. Istnieje potrzeba zmiany w sposobie świadczenia usługi. Musimy odejść od aktualnej sytuacji, w której instytucje są konfigurowane w sposób wygodny dla pracownika. To pacjent jest centrum, wokół którego powinna być organizowana usługa. Istnieje potrzeba opracowania standardów, w stosunku do których można będzie mierzyć poziom i jakość usług świadczonych członkom społeczeństwa.

Kluczowe elementy programu zmian dla sektora zdrowia

Następny etap wdrożenia będzie wymagał starannie skoordynowanego i zogniskowanego programu wdrożenia zmiany, który zawierałby na przykład następujące elementy:

- Wydłużenie **godzin świadczenia usług** dla społeczeństwa;
- Skoordynowane działania w szerokim zakresie dyscyplin ukierunkowane na realizację określonych celów w zakresie skrócenia **czasu oczekiwania** oraz zmniejszenia liczby osób oczekujących na zabieg;
- Wprowadzenie rozbudowanej **oceny poziomu satysfakcji pacjenta** w obszarze systemu opieki zdrowotnej oraz ustanowienie wymiernych standardów satysfakcji pacjenta;
- Poprawa **komunikacji** pomiędzy pacjentami i dostawcami usług w odniesieniu do informacji o procesach leczenia, uaktualniania bieżącego statusu oraz innych istotnych informacji, o które zabiegają pacjenci i ich rodziny;
- Podejmowanie działań wspólnych dla procesu planowania usług oraz ciągłego procesu pomiaru i walidacji **wskaźników efektywności** uzgodnionych przez każdą agencję;
- Osiąganie większej **elastyczności połączonych umiejętności** poprzez wykorzystanie kontinuum kompetencji opieki zdrowotnej (np. zwiększanie roli dyplomowanych pielęgniarek, klinik prowadzonych przez pielęgniarki itp.);
- Postawienie wyraźnych i wymiernych celów dla rozszerzania **programów szczepień i uodporniania**;
- Współpraca we wprowadzaniu **systemów informacyjnych** w takich obszarach, jak: dział kadr, płace, obecność, rekrutacja i emerytury (**PPARS**);
- Uzgodnienie **środków w zakresie zasobów ludzkich** dla bardziej otwartego systemu rekrutacji (zgodnie z paragrafem 21 Części 1.4), udoskonalenia w zakresie zatrzymywania pracowników, efektywne rozmieszczanie załogi, szybkość obsadzania wolnych miejsc pracy, nieobecność pracowników, planowanie zatrudnienia; oraz
- Powszechna restrukturyzacja postanowień polityki kadrowej (okólnik 10/71) aby z powodzeniem wdrażać program HR w służbie zdrowia.

Są to praktyczne przykłady obszarów, w których możemy odnotować realny postęp, powodujący udoskonalenie usług dla pacjentów.

Każdy z powyższych wskaźników efektywności musi oczywiście zostać uzgodniony przez partnerów społecznych na poziomie sektora zdrowia. Najbardziej odpowiednim narzędziem dla tego procesu byłyby porozumienia o partnerstwie, które są obecnie opracowywane na poziomie krajowym i lokalnym.

Systemy zarządzania efektywnością działałyby wtedy na poziomie agencji, na którym kierownictwo wyższego szczebla i załoga dokonywałiby uzgodnień w zakresie ustalania celów i monitorowania wyników.

1.4.4 Modernizacja w sektorze samorządów lokalnych

Wprowadzenie

Sektor samorządowy został wyraźnie zobowiązany do położenia jeszcze większego nacisku na efektywność i świadczenie wysokiej jakości usług. Jest to odzwierciedlone w programie *Lepsze samorzady – Program zmian (BLG)*, w planach strategicznych opracowywanych w ramach SMI oraz w nowych systemach zarządzania finansowego wprowadzanych w samorządach. Porozumienie o pertraktacjach lokalnych osiągnięte po zastosowaniu 2 procentowej zwwyżki dla wszystkich pracowników samorządów lokalnych, zgodnie z postanowieniami paragrafu 4 Aneksu o wynagrodzeniach w administracji państwowej w programie *Partnerstwo 2000*, potwierdziły partnerską postawę sektora samorządów lokalnych.

Wyraźnie zobowiązano się do realizacji postanowień Rozdziału 10 programu *Partnerstwo 2000*, szczególnie do niezmiennej elastyczności aby „szybciej reagować na zmieniające się potrzeby i preferencje odbiorców usług”, a kierownictwo zobowiązało się do reagowania na „aspiracje pracowników dotyczące bardziej satysfakcjonującej pracy i lepszych ścieżek kariery zawodowej” oraz do zapewnienia szkoleń i rozwoju w ramach procesu modernizacji.

W związku z powyższym odnotowano znaczący postęp w służbach samorządów lokalnych po wprowadzeniu podejścia partnerskiego. W każdym samorządzie lokalnym powołano pomocnika, któremu powierzono zadanie ustanowienia lokalnych komitetów partnerskich i wdrożenia zmiany poprzez inkorporację elementów Rozdziału 10 programu *Partnerstwo 2000* oraz realizację planu strategicznego samorządu lokalnego.

Filar dla rozwoju

Samorzady lokalne są zobowiązane do wdrożenia polityki rządowej w zakresie wzmocnienia systemu samorządowego, która będzie sercem licznych usług świadczonych dla społeczności na poziomie hrabstwa i miasta.

Podstawowymi zasadami tej polityki są lepsza obsługa klientów i wzmocnienie demokracji lokalnej. Aby zrealizować te zasady, samorzady lokalne wychodzą z usługami naprzeciw klientom, umacniają struktury zarządzania i obsady etatów, zapewniają wyższe poziomy szkolenia i rozwoju pracowników oraz eliminują przeszkody na drodze do elastyczności i efektywności, takie jak podwójna struktura. Uznaje się również, że potrzeby i żądania klientów wymagają dodatkowej elastyczności, między innymi wydłużenia godzin urzędowania oraz uzgodnień w sprawie realizacji takich działań, jak sprzątanie ulic, wywóz śmieci oraz utrzymanie dróg w godzinach, które powodują najmniejsze utrudnienia dla społeczeństwa.

Ostatecznym testem skuteczności nowych inicjatyw w sektorze samorządów lokalnych będzie poprawa efektywności i osiągnięcie wysokiego poziomu satysfakcji klienta. Nowy system zarządzania finansowego samorządów lokalnych, który jest obecnie opracowywany i badany na zasadach pilotażowych w kilku samorządach lokalnych, umożliwi opracowanie wskaźników efektywności, które pozwolą zidentyfikować najlepsze praktyki i zachęcą samorzady lokalne do poprawiania poziomu swej efektywności.

Zasady obsługi klienta i demokracja lokalna zawsze leżały w centrum usług samorządów lokalnych, poprzez bliskie zaangażowanie lokalnych przedstawicieli społeczeństwa w działania swoich władz. Ta unikalna cecha zostanie umocniona poprzez zaangażowanie przedstawicieli społeczności oraz innych grup interesu w komitety ds. polityki strategicznej (SPC) które tworzą podstawowy element polityki rządu. SPC będą odgrywać główną rolę w określaniu polityki samorządów lokalnych oraz nadzorowaniu procesu jej wdrażania. Samorzady lokalne opracowują również całą gamę środków, dzięki którym będzie można mierzyć satysfakcję klientów i poziom efektywności.

SMI i zarządzanie efektywnością

Zarządzanie efektywnością jest jednym z etapów procesu SMI. Deklaracja strategii i plany biznesowe są niezbędnym fundamentem zarządzania efektywnością. Definiują one bowiem cele i odpowiedzialności, zarówno indywidualne, jak i zespołowe oraz zapewniają podstawy do pomiaru osiągnięć.

Zgodnie z procesem SMI, samorządy lokalne w zasadzie przygotowały i przyjęły plany zarządzania strategicznego, które obejmują:

- deklarację misji;
- obszerny zbiór celów; oraz
- strategię niezbędne do realizacji tych celów.

Plany działania i biznes plany przekazujące treści planów zarządzania strategicznego zostały już opracowane, lub są obecnie w opracowaniu. Te plany działania i biznes plany, które będą silnie skoncentrowane na obsłudze klienta, obejmują cztery podstawowe elementy:

- cele i strategię określone w planie zarządzania strategicznego;
- działania, które należy przeprowadzić by zrealizować te cele i strategię w planie zarządzania strategicznego;
- cele ukierunkowane na osiągnięcie wymaganego poziomu efektywności; oraz
- zbiór wskaźników efektywności.

Kolejnym etapem procesu wynikającym z powyżej przedstawionych zadań jest systematyczny rozwój i wdrażanie systemu zarządzania efektywnością, by wdrożyć plan zarządzania strategicznego i biznes plany. Obecnie powoływana jest ogólnosektorowa grupa monitorowania i doradztwa w sprawach związanych z zarządzaniem efektywnością pod auspicjami Rady ds. Zarządzania Usługami Samorządów Lokalnych, które będzie nadzorować wdrożenie systemu. Grupa ta będzie odgrywać centralną rolę koordynującą i doradczą dla samorządów lokalnych, pomagając im we wdrażaniu systemu zarządzania efektywnością w sektorze władz lokalnych. Grupa będzie przyglądała się takim zagadnieniom, jak:

- planowanie efektywności;
- ciągłe zarządzanie efektywnością; oraz
- coroczny przegląd efektywności i rozwoju.

Aneks I

Projekt porozumienia w sprawie wynagrodzenia i warunków zatrudnienia pomiędzy Irlandzkim Kongresem Związków Zawodowych, a organizacjami pracodawców.

Wprowadzenie

1. Niniejsze Porozumienie jest częścią złożonego porozumienia w sprawie wynagrodzeń, warunków zatrudnienia, reformy podatkowej, kształcenia ustawicznego oraz polityki przyjaznej rodzinie oraz opieki nad dziećmi. Zagadnienia dotyczące podatków zostały ujęte w Części 1.1, a ramowe uzgodnienia dotyczące kształcenia ustawicznego i opieki nad dziećmi są określone odpowiednio w Części 4.1 i 4.3. Strony porozumienia przyjmując jako podstawę zgodność z warunkami Porozumienia, ze szczególnym uwzględnieniem klauzuli dotyczących wynagrodzenia, warunków ekonomicznych, konkurencyjnych i komercyjnych, partnerstwa i pokoju przemysłowego oraz stabilizacji, są zobowiązane do:

- poprawy stopy życiowej poprzez wzrost płac i znaczną reformę podatkową;
- pełnej i trwałej współpracy z procesami zmian oraz potrzebą stałego dostosowania się i elastyczności by zachować i zwiększyć konkurencyjność;
- zwiększania produktywności i zatrudnienia;
- rozwoju partnerstwa w miejscu pracy, kształcenia ustawicznego, polityki przyjaznej rodzinie i równych szans w miejscu pracy; oraz
- trwałej realizacji programu modernizacji w administracji publicznej.

Data wdrożenia i okres trwania

2. Jeśli na poziomie lokalnym nie zostanie uzgodnione inaczej, Porozumienie wejdzie w życie po wygaśnięciu Porozumienia w sprawie wynagrodzeń w ramach programu *Partnerstwo 2000* w każdym poszczególnym zawodzie lub branży i będzie obowiązywać przez okres 2 lat i dziewięciu miesięcy.

Wynagrodzenie

3. Strony uzgadniają, że podstawowe płace wzrosną o następujące kwoty:

- 5 ½ % podstawowego wynagrodzenia przez pierwsze 12 miesięcy obowiązywania Porozumienia dla każdego danego zawodu lub branży;
- 5 ½ % podstawowego wynagrodzenia przez kolejne 12 miesięcy obowiązywania Porozumienia dla każdego danego zawodu lub branży; oraz
- 4% podstawowego wynagrodzenia przez kolejne 9 miesięcy obowiązywania Porozumienia dla każdego danego zawodu lub branży.

4. Jeśli zastosowanie powyższej formuły spowodowałoby wzrost podstawowego wynagrodzenia dla pracowników dorosłych zatrudnionych na pełen etat o mniej niż:

- 12 funtów tygodniowo w pierwszej fazie;
- 11 funtów tygodniowo w drugiej fazie; oraz
- 9 funtów tygodniowo w trzeciej fazie

odpowiedni procentowy wzrost w poszczególnych fazach będzie podniesiony do tego poziomu. Te wartości minimalne będą obowiązywać proporcjonalnie do pracowników zatrudnionych w niepełnym wymiarze godzin, chyba, że istniejące porozumienia określają lepsze warunki.

Ustawowe wynagrodzenie minimalne

5. Uzgodniono, że zostanie przedstawione rządowi stanowisko przyjęte przez ICTU i IBEC o podniesieniu minimalnych stawek wynagrodzenia do poziomu 4.70 funtów od 1 lipca 2001r. oraz do poziomu 5 funtów od 1 października 2002r. Strony przyjmują w tym kontekście warunki Części 39 ustawy o minimalnych stawkach wynagrodzenia.

6. Strony uzgadniają, że związki zawodowe i pracownicy nie będą wysuwać żądań reperkusyjnych związanych lub wynikających z zastosowania krajowych minimalnych stawek wynagrodzenia.

Okoliczności ekonomiczne, konkurencyjne i komercyjne

7. Klauzula 3 zostanie wynegocjowana przez pracodawców i związki zawodowe w toku normalnych mechanizmów relacji w przemyśle, z właściwym uwzględnieniem ekonomicznych, komercyjnych lub związanych z zatrudnieniem okoliczności konkretnej firmy zawodu lub branży, wynikających z ruchów kursowych lub innych przyczyn. Przyjęta przez strony potrzeba trwałej współpracy z procesem zmian, niezmiennej zdolności przystosowania i elastyczności może obejmować środki niezbędne do utrzymywania konkurencyjności i zatrudnienia podczas wdrażania Klauzuli 3.

System emerytalny i zasiłek chorobowy

8. Klauzula 11 nie będzie uniemożliwiać związkom zawodowym wysuwania roszczeń w sprawie wprowadzenia systemów emerytalnych lub zasiłku chorobowego w przypadku gdy takowe nie istnieją, oraz wysuwania roszczeń w sprawie udoskonalenia takich systemów, w przypadku gdy w znaczny sposób wykraczają one poza odpowiednie standardy w porównywalnych zawodach³.

9. Uwzględniając koszty oraz inne implikacje systemów emerytalnych i zasiłku chorobowego, negocjacje w tych sprawach będą zależne od zdolności przedsiębiorstwa do pochłonięcia tych kosztów oraz, w przypadku systemów zasiłku chorobowego, implikacji dla obecności w pracy.

10. Porozumienia zgodnie z Klauzulą 8 i 9 mogą więc zawierać odpowiednie sformułowania oraz inne uzgodnienia (które mogą wykraczać poza okres niniejszego Porozumienia), które uwzględnić będą te okoliczności.

---

³ Uzgodnione zostaną regulacje ułatwiające wdrożenie PRSA zgodnie z Narodową Inicjatywą Polityki Emerytalnej. Na tyle na ile dotyczy to administracji państwowej, nie zostaną wniesione ani rozpatrzone żadne roszczenia w oczekiwaniu na raport Komisji na temat emerytur dla administracji państwowej.

Pokój przemysłowy i stabilizacja

11. Niniejsze Porozumienie:

- zapewnia, że ani związki zawodowe, ani pracownicy nie będą wysuwać zwiększających koszty roszczeń dotyczących polepszenia warunków zatrudnienia lub podwyższenia wynagrodzenia, innych niż określone w Klauzulach 3 i 5, w trakcie obowiązywania niniejszego Porozumienia;
- zobowiązuje pracodawców, związki zawodowe i pracowników do promowania harmonii w przemyśle; oraz
- uniemożliwia przeprowadzenie strajków oraz innych form akcji strajkowych przez związki zawodowe, pracowników lub pracodawców w odniesieniu do spraw objętych niniejszym Porozumieniem, w przypadku gdy dany pracodawca lub związek zawodowy działa zgodnie z postanowieniami niniejszego Porozumienia.

12. W przypadku gdy strony nie będą mogły osiągnąć porozumienia w toku negocjacji w sprawach ujętych w niniejszym Porozumieniu, wspólnie skierują sprawę do LRC, sądu pracy lub, w stosownych przypadkach, do innej uzgodnionej instancji. W przypadku różnicy zdań co do tego, co stanowi naruszenie niniejszego Porozumienia, sprawa zostanie skierowana do sądu pracy, a strony zgodzą się zastosować do orzeczenia sądu.

Partnerstwo

13. Strony ponownie zobowiązują się do rozszerzania i pogłębiania procesu partnerstwa określonego w Rozdziale 9 programu *Partnerstwo 2000*. Jak wskazano w Części 1.3 Programu, zasady partnerstwa zostały dalej rozwinięte w świetle doświadczeń zdobytych w trakcie programu *Partnerstwo 2000*. Strony wspierają dalszy rozwój procesu w świetle dotychczasowych pozytywnych doświadczeń poprzez dyskusje zainicjowane na poziomie przedsiębiorstwa pomiędzy kierownictwem, a pracownikami lub związkami zawodowymi.

Aneks II

Wynagrodzenia w administracji państwowej⁴

1. Strony zobowiązują się do pełnej i trwałej współpracy z procesem zmian, ciągłego przystosowywania się oraz elastyczności i realizacji programu modernizacji administracji państwowej nakreślonego w Części 1.4, dodatkowo do innych kwestii wspomnianych we Wstępie do Aneksu I.

2. Strony przyjęły, że zmiana jest wymogiem nowoczesnej, wysoko efektywnej administracji państwowej i nie jest, sama w sobie, podstawą do roszczeń w sprawie poprawy płac i warunków.

3. Część 1.4 Programu i powiązane z nią Części nakreślają kluczowe cele, które mają zostać zrealizowane w trakcie niniejszego Programu, w odniesieniu do ciągłej modernizacji administracji publicznej. Jak wspomniano, obejmować ona będzie:

- trwające wdrażanie deklaracji strategii oraz planów świadczenia usług w każdym sektorze, w oparciu o odpowiednie dokumenty polityki i program modernizacji SMI;
- opracowanie i wdrożenie systemów zarządzania efektywnością wspomagających wdrożenie; oraz
- wdrożenie ambitnych standardów usług ustalonych w porozumieniu z odbiorcami usług.

Modernizacja będzie również wymagała większej zdolności przystosowania organizacji oraz elastyczności w reagowaniu na potrzeby w zakresie usług i ustosunkowania się do takich zagadnień, jak zmiany klasyfikacji, szeroki podział na grupy i praca zespołowa.

4. Uzgadnia się, że:

(a) wzrost wynagrodzenia zostanie obliczony na podstawie

- Faza 1 5 ½ % podstawowego wynagrodzenia przez pierwsze 12 miesięcy niniejszego Porozumienia;
- Faza 2 5 ½ % podstawowego wynagrodzenia przez kolejne 12 miesięcy; oraz
- Faza 3 4% podstawowego wynagrodzenia przez kolejne 9 miesięcy.

(b) jeśli zastosowanie powyższej formuły spowodowałoby wzrost podstawowego wynagrodzenia dla pracowników dorosłych zatrudnionych na pełen etat o mniej niż:

- (i) 12 funtów tygodniowo w pierwszej fazie;
- (ii) 11 funtów tygodniowo w drugiej fazie; oraz
- (iii) 9 funtów tygodniowo w trzeciej fazie

odpowiedni procentowy wzrost w poszczególnych fazach będzie podniesiony do tego poziomu. Te wartości minimalne będą obowiązywać proporcjonalnie do pracowników zatrudnionych w niepełnym wymiarze godzin, chyba że istniejące porozumienia określają lepsze warunki.

(c) cztero-procentowa podwyżka w trzeciej fazie zostanie wypłacona nie wcześniej niż 1 października 2002r. i będzie uzależniona od konkretnych wskaźników efektywności, przedstawionych w paragrafie 3 powyżej, określonych do dnia 1 kwietnia 2001r. i osiągniętych w sektorach do dnia 1 kwietnia 2002r., przy czym postęp w ich realizacji zostanie oceniony na poziomie organizacji do dnia 1 października 2002r.

⁴ Termin „administracja państwowa” nie obejmuje komercyjnych organów sponsorowanych przez państwo

5. Strony uzgodniły między sobą mechanizm gwarantujący niezależne zapewnienie jakości ustalonych wskaźników efektywności oraz realizacji tych celów.

6. W kontekście porozumienia między stronami w sprawie ustanowienia Organu ds. Analizy Porównawczej Administracji Państwowej, strony przyjmują, że wszelkie nierozstrzygnięte roszczenia lub zobowiązania w odniesieniu do wynagrodzenia, analizy analogiczne lub inne, w jakiegokolwiek formie, przez lub w odniesieniu do jakiegokolwiek klasy, grupy lub kategorii, zostaną podciągnięte pod analizę porównawczą i zostaną potraktowane wyłącznie w takim kontekście.

Związek pomiędzy wynagrodzeniem w administracji państwowej, a sektorze prywatnym

Odniesienie wynagrodzeń administracji państwowej do rynku

7. Strony niniejszego Porozumienia uznają potrzebę znalezienia odpowiedniej metody porównania wynagrodzeń administracji państwowej z wynagrodzeniami na rynku. Znalezienie takiej metody jest niezbędne do tego, by zwłaszcza w kontekście aktualnych gwałtownych zmian na rynku pracy, administracja państwowa mogła przyciągać i zatrzymywać przy sobie pracowników niezbędnych do świadczenia wysokiej jakości usług, których społeczeństwo ma prawo oczekiwać. Takie podejście dałoby również podstawy do zapewnienia równości między pracownikami w sektorze państwowym i prywatnym.

8. Tradycyjne podejście do rewizji wynagrodzeń w administracji państwowej, oparte na analogiach i względności, powodowało w przeszłości poważne trudności. Strony zobowiązują się zatem do określenia regulacji dla alternatywnego podejścia, które będzie zakotwiczone w spójnym i zakrojonym na szeroką skalę porównaniu stanowisk i stawek wynagrodzenia w całej gospodarce, a którym będzie można się zająć w ramach ogólnego kontekstu programów uzgodnionych przez partnerów społecznych na poziomie kraju⁵.

Organ ds. Analizy Porównawczej

9. Organ ds. Analizy Porównawczej Administracji Państwowej zostanie powołany w ciągu trzech miesięcy od wejścia w życie niniejszego Porozumienia aby zbadać wynagrodzenia i stanowiska w administracji państwowej w sposób naszkicowany poniżej oraz przedstawić swoje rekomendacje na ten temat.

10. Analiza porównawcza obejmie zarówno wynagrodzenia, jak i stanowiska, tj. będzie badała istniejące role, zadania, odpowiedzialność itp. w administracji państwowej i w całej gospodarce, nie tylko zaś stawki wynagrodzenia obowiązujące w sektorze prywatnym o podobnych uprawnieniach i powierzchniowo podobnych rolach, co stanowiska w administracji państwowej.

11. Analiza każdego pojedynczego szczebla w całej administracji publicznej byłaby rzeczą nierealną w uzgodnionym przedziale czasu. W zamian, Organ ds. Analizy zostanie poproszony o zbadanie wszystkich głównych grup i kategorii w obrębie każdego sektora. Wykaz takich grup zostanie uzgodniony przez strony, wraz z informacjami szczegółowymi dotyczącymi sposobu traktowania pozostałych szczebli w świetle wyników analizy porównawczej; kopia tego porozumienia zostanie dostarczona Organowi ds. Analizy Porównawczej.

12. Organ ds. Analizy Porównawczej zostanie poproszony o zorganizowanie dogłębnych i wyczerpujących badań, dokonanie oceny i przeanalizowanie poziomów wynagrodzenia w sektorze prywatnym. Działania te będą obejmować badanie ogólnych poziomów wynagrodzenia w administracji państwowej i sektorze prywatnym oraz zbadanie stawek wynagrodzenia dla szczególnych grup zawodowych (takich jak pracownicy biurowi i administracyjny, inżynierowie i technicy) oraz innych rozpoznawalnych ugrupowań (takich jak kandydaci do pracy z wyższym wykształceniem).

13. Badanie będzie obejmować ogólny model stawek wynagrodzenia w sektorze prywatnym i zawodach według typu, wielkości i sektora. Będzie brało pod uwagę również sposób, w jakim funkcjonują systemy nagród w sektorze prywatnym.

⁵ Istniejące systemy rozjemcze i arbitrażowe oraz inne normalne mechanizmy stosunków w przemyśle, będą nadal działać jak dotychczas, z zastrzeżeniem oczywiście warunków niniejszego Porozumienia w sprawie wynagrodzeń.

Podejście

14. Obie strony zdają sobie sprawę, że nie da się pogodzić względności sektorów z procesem analizy porównawczej: w praktyce, jest mało prawdopodobne że wystąpią duże różnice pomiędzy różnymi sektorami w wynagrodzeniach dla wspólnych grup, takich jak pracownicy biurowi i administracyjni, inżynierowie i technicy.

15. Przyjmuje się, że wewnętrzne względności będą istotnym kryterium w każdym sektorze, zakres kompetencji jednak wyraźnie mówi, że względności *tradycyjne* lub *historyczne* pomiędzy grupami w sektorze nie powinny przeszkodzić Organowi ds. Analizy Porównawczej zarekomendować stawek wynagrodzenia, które będzie uważał za odpowiednie biorąc pod uwagę istniejące okoliczności.

16. Organ ds. Analizy Porównawczej zostanie poproszony o przedstawienie raportu⁶ i zaleceń do końca 2002r. tak by strony były w stanie omówić wdrożenie zaleceń w kontekście następcy niniejszego Programu, który może zostać uzgodniony przez partnerów społecznych, lub jakichkolwiek innych regulacji, które mogą obowiązywać w momencie wygaśnięcia niniejszego Programu. Strony uzgadniają, że wszelkie dodatkowe podwyżki (tj. większe niż ustalone w ramach niniejszego Porozumienia), które mogą wynikać z analizy, nie zostaną wprowadzone w życie w okresie niniejszego Porozumienia.

Procedury

17. Strony omówią i uzgodnią skład Organu ds. Analizy Porównawczej. Chociaż procedury, które mogą przyjąć strony będą musiały zostać rozpatrzone w terminie późniejszym, przewiduje się, że procesy będą obejmować (i) wstępny wkład pracowników i związków zawodowych, po którym nastąpią (ii) konieczne badania, zorganizowane przez Organ, (iii) dalszy wkład ze strony pracodawców i związków zawodowych, po czym (iv) Organ sformułuje wnioski i zalecenia.

18. Strony uzgodnią zakres kompetencji wprowadzający powyższe w życie.

Grupa Monitorowania Administracji Państwowej

19. Strony uzgodniły powołanie Grupy Monitorowania Administracji Państwowej (PSMG), która będzie nadzorowała wdrażanie wszelkich przyszłych regulacji dotyczących wynagrodzeń administracji państwowej (będących częścią ogólnego programu krajowego lub nie) PSMG zajmie się wszelkimi zagadnieniami, które mogą pojawić się w trakcie wdrażania regulacji oraz wszelkimi innymi zagadnieniami, które w opinii obu stron, mogłyby pomóc polepszyć funkcjonowanie wynagrodzeń administracji państwowej i relacji w przemyśle.

20. Grupa PSMG będzie składać się z równej liczby członków po stronie pracodawcy i reprezentantów PSC. Grupa PSMG określi swoje własne procedury w odniesieniu do zastępstwa, przyjmowania dodatkowych członków, powoływania wspólnych sekretarzy, ustanawiania podkomisji itp. Reprezentanci obu stron będą mogli podnieść dowolne kwestie w ramach kompetencji Grupy, łącznie z domniemanym naruszeniem warunków odpowiednich porozumień.

Wspieranie powszechnie uznanego mechanizmu stosunków w przemyśle

21. Strony ponawiają swoje zobowiązanie do stosowania i wspomagania powszechnie uznanego mechanizmu stosunków w przemyśle i zgadzają się podjąć wszelkie kroki niezbędne do ochrony prymatu tych instytucji.

⁶ Zostanie sporządzony jeden raport, obejmujący wszystkie szczeble, grupy i kategorie w zakresie kompetencji Organu ds. Analizy Porównawczej.

Służba zdrowia i samorządy lokalne

22. Strony są zobowiązane do uzgodnienia odpowiednich regulacji dla usług służby zdrowia i samorządów lokalnych (w miejsce poprzednich Wspólnych Rad Narodowych) zapewniających mechanizmy dla wewnętrznych dyskusji nad roszczeniami i innymi zagadnieniami, zanim zostaną one przedstawione Komisji ds. Stosunków w Pracy. Strony uzgodniły, że takie regulacje powinny zostać wdrożone do dnia 30 kwietnia 2000r.

Kodeks postępowania w przypadku sporów

23. Strony są zobowiązane do uzgodnienia dobrowolnych kodeksów postępowania, zajmujących się zwłaszcza utrzymaniem podstawowych usług. Kodeksy te powinny być odzwierciedleniem Kodeksu postępowania (*Procedury prowadzenia sporu wraz z procedurami dla podstawowych usług*) przygotowanego przez Komisję ds. Stosunków w Pracy (S.I. Nr. 1 z 1992r.).

24. W każdym sektorze zostaną pilnie podjęte dyskusje, pod auspicjami odpowiednich mechanizmów negocjacyjnych, dotyczące przyjęcia dobrowolnego kodeksu postępowania dla danego sektora. Strony są zobowiązane do uzgodnienia tych kodeksów do dnia 30 czerwca 2000r. Kopia każdego uzgodnionego kodeksu powinna zostać złożona odpowiednio w ICTU, Wydziale Finansów, sądzie pracy lub komisji arbitrażowej. Jeśli podczas uzgadniania kodeksu postępowania strony staną w obliczu problemów, powinny skierować sprawę do LRC lub Pomocnika C&A oraz, jeśli będzie taka potrzeba, sądu pracy lub komisji arbitrażowej.

25. Wszystkie pozostałe postanowienia Porozumienia z Aneksu I w równym stopniu obowiązują w stosunku do administracji państwowej.

Aneks III

Filar w sprawie opracowywania polityki równych szans na poziomie przedsiębiorstwa

1. Cel

Celem niniejszego Porozumienia jest eliminowanie dyskryminacji i promowanie równych szans w miejscu pracy.

2. Wyzwanie

Ustawa o równouprawnieniu w zatrudnieniu z roku 1998, która weszła w życie w październiku 1999r. wprowadza wiele nowych elementów do ustawodawstwa dotyczącego równouprawnienia w zatrudnieniu w Irlandii. Ustawa zastępuje ustawę o przeciwdziałaniu dyskryminacji w wynagradzaniu za pracę z roku 1974 oraz ustawę o równouprawnieniu w zatrudnieniu z roku 1977.

Ustawodawstwo dotyczące równouprawnienia obejmuje 9 aspektów dających podstawy do dyskryminacji: płeć, stan cywilny, stan rodzinny, orientacja seksualna, wyznanie, wiek, niepełnosprawność, rasa oraz członkostwo w społeczności wędrownej.

Dyskryminacja jest zakazana we wszystkich obszarach istotnych dla zatrudnienia, tj. dostępie do zatrudnienia, warunkach zatrudnienia, szkoleniu lub doświadczeniu zawodowym, promocji lub klasyfikacji stanowisk. Dopuszcza się pozytywne działania promujące równe szanse, mające na celu usunięcie istniejących nierówności, które mają wpływ na dostęp kobiet do zatrudnienia, szkolenia zawodowego, promocji oraz warunków pracy. Dopuszcza się również pozytywne działania w odniesieniu do osób, które przekroczyły pięćdziesiąty rok życia, osób niepełnosprawnych oraz członków społeczności wędrownej.

3. Miejsce pracy dające równe szanse

Miejsce pracy dające równe szanse rozpoznaje talenty i umiejętności pracowników dla dobra wspólnego pracodawcy i pracowników. Pracodawca ma dostęp do talentów i umiejętności wszystkich pracowników, a pracownicy mają równy dostęp do warunków zatrudnienia w przedsiębiorstwie. Taka sytuacja zapewnia podniesienie satysfakcji z pracy dla pracowników oraz zwiększenie produktywności dla pracodawcy. Projekt EEA/IPD NOW „Równość, a zróżnicowanie w miejscu pracy” potwierdza wartość równych szans dla pracodawcy i pracowników.

4. Filar

W odpowiedzi na wyzwania, przed którymi stoją pracodawcy i związki zawodowe, wynikające z wdrożenia ustawy o równouprawnieniu w zatrudnieniu z 1998r. oraz asystowania w promowaniu równych szans w miejscu pracy, zostanie opracowany filar, składający się z przedstawicieli IBEC, pracowników administracji państwowej, ICTU oraz Departamentu Sprawiedliwości, Równości i Reformy Prawa. Będzie on również wspomagany przez biuro pełnomocnika ds. równouprawnienia.

Działania związane z niniejszym filarem będą wspomagane określonym budżetem. filar pomoże w rozwoju i wdrażaniu, na dobrowolnych zasadach, polityki równych szans na poziomie przedsiębiorstwa i zapewni zachętę, szkolenia, informacje i wsparcie dla pracodawców i pracowników lub ich reprezentantów.

5. Opracowanie polityki równych szans na poziomie przedsiębiorstwa

ICTU, IBEC i pracownicy administracji państwowej są zobowiązani do opracowania polityki i procedur stwarzania równych szans i będą zachęcać oraz wspomagać ich opracowywanie w każdy możliwy do zastosowania w praktyce sposób.

Na poziomie przedsiębiorstwa, polityka i procedury stwarzania równych szans powinny być opracowane i wdrożone dobrowolnie, poprzez porozumienie między pracodawcami, a związkami zawodowymi.

Poniżej podano przykłady zagadnień, które można omówić na poziomie przedsiębiorstwa:

- Deklaracja polityki lub program równouprawnienia
- Program pozytywnych działań
- Polityka w zakresie molestowania seksualnego, molestowania i zastraszania w miejscu pracy
- Polityka w zakresie zwalczania dyskryminacji rasowej
- Wytyczne w sprawie wdrażania mechanizmów wspomagających w pracy na rzecz ofiar przemocy w rodzinie

Inne ważne zagadnienia, które pojawią się na poziomie przedsiębiorstwa mogą również zostać omówione na tym poziomie, jeśli istnieje porozumienie między pracodawcami, a związkami zawodowymi.

Wszystkie polityki i praktyki zatrudnienia muszą być zgodne z postanowieniami ustawy o równouprawnieniu w zatrudnieniu z 1998r.

6. Mechanizmy monitorowania i przeglądu

Filar będzie monitorować i dokonywać corocznej analizy postępu realizacji postanowień.

Aneks IV

Narodowy Filar w sprawie opracowywania polityki przyjaznej rodzinie na poziomie przedsiębiorstwa

1. Wprowadzenie

Celem niniejszego Porozumienia jest wspomaganie i ułatwianie rozwoju polityki przyjaznej rodzinie na poziomie przedsiębiorstwa. Realizacja tego celu będzie wspomagana przez **Narodowy Filar w sprawie polityki przyjaznej rodzinie**, który zostanie ustanowiony w ramach niniejszego Porozumienia. Ten Narodowy Filar będzie koncentrował się na wspomaganie i ułatwianiu polityki przyjaznej rodzinie poprzez opracowanie pakietu praktycznych środków, które mogą być zastosowane na poziomie przedsiębiorstwa.

2. Kontekst

Opracowanie odpowiednich środków pomagających pogodzić pracę z życiem rodzinnym ma ważne znaczenie dla realizacji celów ekonomicznych, społecznych i celów związanych z równouprawnieniem. Na poziomie polityki, wytyczne Unii Europejskiej dotyczące zatrudnienia z roku 1999 określiły znaczenie opracowywania, wdrażania i promowania polityki przyjaznej rodzinie. Podobnie, Narodowa Rada Ekonomiczna i Społeczna (NESC) podkreśla potrzebę znalezienia złotego środka pomiędzy pracą, a obowiązkami rodzinnymi. Jak podaje Część 4.3, opracowanie dostępnej, osiągalnej, wysokiej jakości infrastruktury opieki nad dziećmi jest zagadnieniem krytycznym dla pogodzenia pracy z życiem rodzinnym. Niniejsze Porozumienie bierze jednak pod uwagę, że istnieje cała gama innych środków, które mogą przyczynić się do pogodzenia pracy z życiem rodzinnym.

Wyłanianie się coraz bardziej zacieśnionego rynku pracy oraz coraz większy nacisk kładziony na zasoby ludzkie jako kluczowy element konkurencyjności służy podkreśleniu ważności opracowania innowacyjnych sposobów maksymalizacji dostępnej podaży siły roboczej. Podobnie, znaczenie zasady stwarzania równych szans dla mężczyzn i kobiet w miejscu pracy również podkreśla atrakcyjność polityki, która mogłaby wspomagać rodziców w godzeniu pracy z życiem rodzinnym. Polityka przyjazna rodzinie może spełniać dwie funkcje, wspomagając potrzeby przedsiębiorstwa i realizując potrzeby pracowników obarczonych obowiązkami rodzinnymi.

Wyzwaniem dla opracowania polityki przyjaznej rodzinie i użytecznej dla poziomu przedsiębiorstwa jest znalezienie sposobu na opracowanie podejścia, które odzwierciedlałoby rzeczywistość miejsca pracy. Szczególnie problematyczne jest określenie różnych opcji, które potencjalnie mogłyby spełnić różnorodne potrzeby różnych pracodawców i ich pracowników. Aby opcje były skuteczne, musiałyby spełniać następujące cele:

- poszerzać możliwości pogodzenia pracy z życiem rodzinnym; oraz
- przyczyniać się do efektywnego i skutecznego działania przedsiębiorstwa.

3. Polityka przyjazna rodzinie

Odpowiednio sformułowana polityka przyjazna rodzinie może przynieść korzyści zarówno pracownikom, jak i pracodawcom. Korzyści mogą na przykład obejmować:

- zatrzymanie wśród grona załogi doświadczonych i wykwalifikowanych pracowników;
- zmniejszenie poziomu absencji w pracy;
- poprawę produktywności;

- bardziej zmotywowane szeregi pracowników; oraz
- lepszą reputację firmy.

Z punktu widzenia pracowników, korzyści mogą obejmować:

- możliwość lepszego wyważenia życia zawodowego i prywatnego;
- większą równość szans dla mężczyzn i kobiet; oraz
- bardziej sprawiedliwy podział obowiązków domowych między mężczyzn i kobiety.

Niniejszy narodowy Filar nie próbuje narzucić jednego środka lub modelu nieoficjalnej polityki lub procedury przyjaznej rodzinie. Zarówno ICTU jak i pracodawcy (IBEC i pracodawcy z sektora państwowego) są zobowiązani do tworzenia przyjaznych rodzinie miejsc pracy i będą zachęcać i wspomagać tworzenie takich miejsc pracy w każdy praktycznie możliwy sposób. Istnieje wiele przykładów przyjaznej rodzinie polityki i procedur, z których można czerpać wzór, w zależności od potrzeb pracowników i pracodawców. Poniżej przedstawiono przykłady praktyk przyjaznych rodzinie, które nadają się do omówienia na poziomie przedsiębiorstwa za porozumieniem pracodawców i związków zawodowych:

- dzielenie etatu
- podział pracy pełnoetatowej między dwie osoby zatrudnione na pół etatu
- praca w niepełnym wymiarze godzin
- ruchomy czas pracy
- ruchome miejsce pracy / telepraca
- praca okresowa

W ramach postanowień obowiązujących przepisów można również omówić na poziomie lokalnym następujące zagadnienia:

- urlop macierzyński;
- urlop w przypadku adopcji dziecka;
- urlop wychowawczy;
- urlop z powodu siły wyższej.

4. Narodowy Filar dla polityki przyjaznej rodzinie

Rząd i partnerzy społeczni uważają, że należy ustanowić narodowy Filar dla polityki przyjaznej rodzinie w celu wspomaganie polityki przyjaznej rodzinie na poziomie przedsiębiorstwa. Celem tego narodowego Filaru będzie określenie działań, które powinni podjąć partnerzy społeczni na poziomie kraju aby wesprzeć rozwój polityki przyjaznej rodzinie w miejscu pracy. Działania takie będą skoncentrowane na wspomaganie i kierowaniu dobrowolnym opracowywaniem i wdrażaniem polityki przyjaznej rodzinie na poziomie przedsiębiorstwa, zgodnie z celami wyszczególnionymi w paragrafie 2 powyżej.

5. Kluczowe działania

IBEC, pracodawcy z sektora państwowego i ICTU zgadzają się podjąć następujące działania w ramach narodowego Filaru:

- Promowanie wdrażania polityki przyjaznej rodzinie zgodnie z celami wyszczególnionymi w paragrafie 2 powyżej;
- Identyfikacja opcji odpowiednich dla przyjaznej rodzinie polityki i praktyk na poziomie przedsiębiorstwa;
- Ocena wpływu takich praktyk i polityki w odniesieniu do celów zarysowanych w paragrafie 2;
- Przegląd rezultatów projektu przyjaznego rodzinie SME, podjętego przez Departament Sprawiedliwości, Równouprawnienia i Reformy Prawa i zaproponowanie odpowiednich działań w celu opracowania przyjaznych rodzinie praktyk;
- Opracowanie praktycznych wytycznych na poziomie kraju, pomagających we wdrażaniu praktyk i polityki przyjaznej rodzinie na poziomie przedsiębiorstwa;
- Opracowanie kodeksu postępowania, w ramach kontekstu istniejących podstaw ustawowych, w taki sposób by można było przejść na ustawy urlop wychowawczy i urlop z tytułu siły wyższej;
- Określenie potencjalnych barier i przeszkód na drodze realizacji takiej polityki przyjaznej rodzinie, która spełnia potrzeby pracujących rodziców i określenie możliwych rozwiązań dla takich problemów. W związku z tym, kierownictwo, związki zawodowe i pracownicy mogliby wspólnie i na zasadach współpracy na poziomie przedsiębiorstwa, zbadać sposoby pokonania wszelkich istniejących barier i przeszkód: należy w tym kontekście rozważyć możliwość konsultacji z grupami i organizatorami opieki nad dziećmi;
- Rozpowszechnianie informacji na temat stosownych i istotnych doświadczeń krajowych i międzynarodowych w odniesieniu do funkcjonowania polityki przyjaznej rodzinie w miejscu pracy;
- Określanie najlepszych praktyk i rozpowszechnianie ich między pracodawcami i związkami zawodowymi;
- Monitorowanie i dostarczanie sprawozdań o nowościach w zakresie polityki przyjaznej rodzinie; oraz
- Zapewnienie szkoleń dla kierownictwa, przedstawicieli zakładów, związków zawodowych i kierownictwa w zakresie identyfikowanych, istotnych opcji przyjaznych rodzinie oraz najlepszych metod ich wprowadzania.

6. Struktury wspomagające wdrożenie

Zostanie powołany Narodowy Komitet ds. Filaru, któremu powierzone zostanie zadanie wdrożenia niniejszego Porozumienia. Komitet będzie składał się z przedstawicieli IBEC, pracodawców sektora państwowego oraz ICTU. Komitet będzie wspomagany przez Biuro Departamentu Przedsiębiorczości, Handlu i Zatrudnienia, a w stosownych przypadkach, dodatkowym wsparciem będzie służył Departament Sprawiedliwości, Równouprawnienia i Reformy Prawa. Działania w ramach powyższego narodowego Filaru w sprawie polityki przyjaznej rodzinie będą wspomagane przez specjalny budżet, przewidziany w ramach programu operacyjnego rozwoju zasobów ludzkich.

7. Mechanizmy monitorowania i przeglądu

Narodowy Komitet ds. Filaru będzie monitorować i dokonywać corocznej analizy realizacji postanowień.

Filar II

Dobrobyt i włączenie gospodarcze

2.1 Kontekst ogólny

Do kluczowych celów niniejszego Programu należą:

- Wzmocnienie konkurencyjności Irlandii i zapewnienie zrównoważonego rozwoju gospodarczego
- Wykorzystanie wypracowanego dobrobytu do poprawienia jakości życia w kontekście bardziej sprawiedliwego społeczeństwa, włączającego wszystkie grupy społeczne.

Polityka makroekonomiczna

1. Cele centralnej polityki makroekonomicznej w odniesieniu do niniejszego Programu można podsumować w kategoriach stabilizacji, wzrostu i sprawiedliwości społecznej. Program przede wszystkim dąży do dalszej poprawy stopy życiowej i zmniejszenia wykluczenia społecznego w sposób, który pozwoli utrzymać wypracowane cele w dłuższym okresie oraz przygotować gospodarkę do dalszego rozwoju w latach późniejszych.

2. Program opiera się na i jest uzależniony od wypracowania stałego, silnego i nie podlegającego inflacji wzrostu gospodarczego. Wartość PNB w okresie 2000-2002 może utrzymać się na średnim poziomie około 5.6% rocznie na podstawie trwałej poprawy produktywności, pod warunkiem zachowania konkurencyjności na arenie międzynarodowej i pokonania pojawiających się ograniczeń po stronie podaży. Biorąc pod uwagę członkostwo Irlandii w EMU, polityka zorientowana na stabilizację ma jeszcze bardziej decydujące znaczenie dla realizacji tego zadania w obliczu coraz bardziej globalnej i zintegrowanej gospodarki międzynarodowej, niż kiedykolwiek wcześniej.

3. Przyjęto, że zdolność do realizacji celów niniejszego Programu zależy od osiągnięcia wspomnianego poziomu wzrostu. Jeśli rozwój gospodarczy przekroczy ten poziom, będzie istniała możliwość, z zastrzeżeniem poniższych zasad, przeznaczenia dodatkowych środków w sposób wyważony, by przyspieszyć realizację głównych celów niniejszego Programu, między innymi włączenia wszystkich grup społecznych. Podobnie, jeśli wzrost nie osiągnie takiego poziomu, może zaistnieć konieczność bardziej etapowej realizacji Programu, by zrealizować poniższe zasady.

Kluczowe zasady

4. Utrzymanie postępu gospodarczego będzie wymagać stałego przestrzegania poniższych kluczowych zasad, które pozwolą na zachowanie konkurencyjności gospodarki oraz przeświadczenia o jej potencjale rozwojowym zarówno w kraju, jak i poza granicami:

- pełnej zgodności z duchem niniejszego Programu podczas okresu jego obowiązywania;
- prowadzenia w okresie obowiązywania Programu polityki fiskalnej w sposób zgodny z zasadami stabilności gospodarczej (zwłaszcza utrzymanie inflacji na niskim poziomie), który będzie w pełni zgodny z duchem Paktu o stabilizacji i rozwoju;
- prowadzenie polityki podatkowej i nakładów w sposób, który zapewni realizację inicjatyw podjętych w toku Programu w okresie długoterminowym;
- wyznaczanie priorytetów dla publicznych inwestycji kapitałowych w celu pokonania pojawiających się niedoskonałości infrastruktury i „wąskiego gardła”, które potencjalnie mogłyby przeszkodzić w realizacji przewidywanego rozwoju gospodarczego; oraz
- kontynuacji częściowego wstępnego finansowania emerytur, które zostało już zapoczątkowane.

5. W warunkach silnego wzrostu i na tle szczególnie korzystnych tendencji demograficznych, celem polityki fiskalnej będzie utrzymywanie znacznej nadwyżki budżetowej w każdym roku niniejszego Programu. Taki parametr fiskalny będzie prowadził do dalszej redukcji krajowego zadłużenia, uwalniając kolejne zasoby dające podstawy do podtrzymywania polityki publicznej. Będzie tym samym stanowił nadrzędną zasadę w procesie wdrażania niniejszego Programu.

Konkurencyjność

Konkurencyjność i włączenie wszystkich grup społecznych

6. Konieczne jest podejmowanie działań zmierzających do stworzenia takiego społeczeństwa w Irlandii, które skutecznie reagowałoby na stale ewoluujące wymagania związane z konkurencyjnością na arenie międzynarodowej, postrzegana jako warunek konieczny dalszego powodzenia gospodarczego i społecznego. Program uznaje jednocześnie istnienie wzajemnie zwrotnych relacji między konkurencyjnością, a włączeniem wszystkich grup społecznych. Konkurencyjność pomaga wytworzyć zasoby, które wspomagają proces włączania wszystkich grup społecznych, większe włączenie wszystkich grup społecznych ułatwia z kolei wzrost konkurencyjności.

Wyzwania związane z konkurencyjnością

7. Najnowszy raport Forfása, *Przedsiębiorstwo 2010: Nowa strategia dla przedsiębiorstw w Irlandii w XXI wieku* przedstawia wyczerpującą analizę środowiska, w którym będą funkcjonować przedsiębiorstwa w kolejnych dziesięciu latach. Przed Irlandią stoją następujące wyzwania związane z konkurencyjnością:

- nowe i nasilone siły konkurencyjne, uwolnione przez takie czynniki, jak: globalizacja, jeden rynek europejski, powiększenie Unii Europejskiej oraz tempo zmian technologicznych;
- znaczny deficyt wykwalifikowanej siły roboczej, niedoskonała infrastruktura komunikacji, niewystarczająca podaż przystępnych mieszkań i mieszkalnictwa socjalnego, panująca wysoka inflacja cen budowlanych, braki w opiece nad dziećmi i niezrównoważony rozwój regionów;
- brak możliwości, w konsekwencji członkostwa w EMU, regulacji kursu wymiany i stopy oprocentowania w celu zrównoważenia wstrząsów ekonomicznych, wraz z ciągle wysokim uzależnieniem od funta szterlinga i wrażliwością gospodarki na jakiegokolwiek zmiany relacji funta szterlinga do dolara amerykańskiego; oraz
- potrzeba udoskonalenia, w porównaniu do wielu innych krajów będących konkurentami, w krytycznych obszarach takich jak: zasoby ludzkie, badania i rozwój, innowacja i handel elektroniczny, zwłaszcza w lokalnych sektorach przemysłu.

Priorytety konkurencyjności

8. Wyzwaniom tym będziemy starali się sprostać przy zastosowaniu środków zawartych w niniejszym Programie i skutecznego wdrożenia Planu rozwoju narodowego. Do priorytetów będą należeć:

- rozwój społeczeństwa informacyjnego, promocja kształcenia ustawicznego, pogłębianie badań i rozwoju, dochodzenie do doskonałości w dziedzinie badań przez dalekowzroczność technologiczną, usprawnienie procesu planowania i reformę instytucjonalną;
- rozwijanie możliwości dla przedsiębiorczości lokalnej poprzez wykorzystanie takich środków, jak najlepsze praktyki analizy porównawczej i światowej klasy techniki biznesowe, w celu poprawienia efektywności i konkurencyjności. Zostaną również opracowane mechanizmy analizy porównawczej konkurencyjności portów i lotnisk;
- uzupełnieniem nowej orientacji porównawczej będzie kontynuacja zakrojonego na szeroką skalę procesu reformy regulacyjnej i promowania konkurencyjności oraz zapewnienie w tym kontekście odpowiednich zasobów dla władz zajmujących się sprawami konkurencyjności i organów nadzorczych dla przedsiębiorstw komunalnych. Zostanie wdrożony najnowszy program *Zmniejszenie biurokracji: program działania na rzecz reformy regulacyjnej w Irlandii*. Badanie OECD nad reformą regulacyjną zostanie zakończone do końca roku 2000.

- rząd opublikuje referat na temat rządów i odpowiedzialności w procesie regulacyjnym, który będzie podstawą do debaty między innymi na temat ekonomicznych i społecznych aspektów procesu regulacyjnego, przed sfinalizowaniem formalnej polityki rządu;
- nowy wymiar pogłębiania konkurencyjności we wszystkich obszarach poczynań państwa będzie trwałą podstawą procesu modernizacji w administracji państwowej.
- nieustanna poprawa pozycji Irlandii w rankingu konkurencyjności na arenie międzynarodowej. Polityka wspomagająca takie działania będzie poddawana przeglądowi, ze szczególnym uwzględnieniem zaleceń Narodowej Rady ds. Konkurencyjności.

Przejsie na Euro

9. Partnerzy społeczni są zdania, że przejście na banknoty i monety Euro od dnia 1 stycznia 2002r. nie może być powodem wzrostu cen.

Stworzenie warunków do rozwoju

Istnieje potrzeba zapewnienia zgodności między poprawą stopy życiowej na krótką metę, a długoterminowym utrzymaniem rozwoju gospodarczego i społecznego, z uwzględnieniem ochrony środowiska.

10. NESC zostanie poproszona o rozważenie opracowania do czerwca 2001r. programu, który wprowadzałby w życie wskaźniki postępu narodowego mierzące rozwój gospodarczy, społeczny i rozwój w zakresie ochrony środowiska. Obejmowałyby one dostępność i wykorzystanie nowych form źródeł danych, wraz z badaniami wykorzystania czasu, wydatków domowych i wydatków satelitarnych.

2.2 Komunikacja publiczna

Cele

- Wprowadzenie znacznych ulepszeń do infrastruktury irlandzkiej komunikacji publicznej i usług w celu:
  - stworzenia dobrze funkcjonującego, zintegrowanego systemu komunikacji publicznej;
  - zapewnienia lepszego dojazdu do pracy i z pracy do domu;
  - wzmocnienia konkurencyjności i utrzymania rozwoju gospodarczego; oraz
  - przyczynienia się do budowy spójności społecznej.

Działania

Komunikacja publiczna w Dublinie

1. Zostaną dokonane potężne inwestycje w obszarze komunikacji publicznej w Dublinie w latach 2000 – 2006 by poprawić możliwości oraz jakość systemu komunikacji publicznej i zapewnić skuteczną alternatywę dla dojazdów do pracy samochodem. Głównymi celami inwestycji będą:

- zwiększenie wydajności DART o ponad 7.400 miejsc (39%) i zwiększenie wydajności kolei podmiejskiej o dodatkowe 7.800 miejsc (26%) (dodatkowo do aktualnie wprowadzanego zwiększenia wydajności DART i kolei podmiejskiej o 60% w ramach Krótkoterminowego planu działania DTO) i zapewnienie dodatkowych usług w godzinach szczytu;
- dalszy rozwój sieci kolei podmiejskiej zgodnie z zaleceniami Strategicznego badania kolei;
- wprowadzenie kolei wąskotorowej w Dublinie;
- zwiększenie wydajności linii autobusowych w Dublinie o 22.000 miejsc i rozszerzenie sieci autobusów by zapewnić lepszą siatkę usług promieniowych, orbitalnych, lokalnych i dojazdowych;
- wprowadzenie 3.700 miejsc na parkingach buforowych, dodatkowo do 2.700 organizowanych aktualnie w ramach bieżącego programu, wprowadzenie zintegrowanego systemu pobierania opłat; oraz
- wspomaganie zasad wykorzystania terenu według Wytycznych dotyczących planowania przestrzennego.

Regionalna komunikacja publiczna

2. W latach 2000-2066 zostaną dokonane znaczne inwestycje w komunikacji publicznej w regionach, w celu:

- zakończenia realizacji Programu bezpiecznej kolei 1999 do 2003r. i wdrożenia odnowionego lub uaktualnionego programu dla magistrali kolejowych;
- dostarczenie 450 nowych autobusów w celu zmodernizowania parku samochodowego komunikacji wiejskiej Bus Éireann; oraz
- dostarczenie 110 nowych autobusów w celu zmodernizowania miejskiego parku samochodowego Bus Éireann w miastach Cork, Limerick, Galway i Waterford.

Forum partnerskie komunikacji publicznej

3. Zostanie ustanowione Forum partnerskie komunikacji publicznej, obejmujące przedstawicieli różnych filarów. Forum zapewni mechanizmy konsultacji w sprawach związanych z komunikacją publiczną, zwłaszcza:

- rozwoju ogólnej polityki komunikacji publicznej;
- strategii dla rozwoju systemu komunikacji publicznej;
- wymagań, priorytetów i programów inwestycji w system komunikacji publicznej; oraz
- mechanizmów doskonalenia usług komunikacji publicznej, infrastruktury i obiektów.

4. Celem Forum nie jest powielanie innych struktur i regulacji doradczych (takich jak przewidziane w odniesieniu do Biura ds. Komunikacji w Dublinie) i jego działania nie powinny opóźniać wprowadzenia udoskonaleń do systemu komunikacji publicznej. Departament ds. Przedsiębiorstw Państwowych zwoła Forum i zapewni dla niego obsługę biurową. Forum będzie miało dostęp do niezależnych usług doradczych, jeśli będzie taka konieczność.

5. Forum nie będzie odgrywało żadnej roli w kwestii wynagrodzenia lub warunków zatrudnienia pracowników zakładów komunikacji miejskiej, ani żadnych innych kwestiach właściwych dla procedur relacji w przemyśle. Zostaną jednak ustanowione struktury partnerskie w CIE i jego filiach.

Dostępność

6. Wszystkie nowe i zmodernizowane stacje kolejowe, dworce autobusowe, pojazdy kolejki wąskotorowej i wagony kolejki podmiejskiej finansowane w ramach NDP będą dostępne dla osób niepełnosprawnych i kalekich. Wszystkie autobusy zakupione przez CIE od 2000r. do stosowania przez służby miejskie będą autobusami niskopodłogowymi. Na poprawę dostępności istniejących środków komunikacji publicznej, które w inny sposób nie korzystają z programu inwestycji zostanie przeznaczona kwota 10 milionów funtów. Zostanie powołany Komitet ds. Dostępności Komunikacji Publicznej, posiadający w swoim składzie przedstawicieli osób niepełnosprawnych, który będzie doradzał Ministrowi ds. Przedsiębiorstw Państwowych w sprawach związanych z dostępnością.

Inicjatywy dotyczące komunikacji publicznej na terenach wiejskich

7. Zostanie opracowany program pilotażowy, bazujący na doświadczeniu i praktyce inicjatywy w zakresie komunikacji na wsi ADM, który będzie wspomagał przygotowanie lokalnych lub gminnych inicjatyw dotyczących komunikacji publicznej na terenach wiejskich, w celu opracowania polityki w tym sektorze.

Partnerstwo publiczno-prywatne

8. Zostanie aktywnie zbadany potencjał dla projektów PPP w sektorze komunikacji publicznej, zostanie też wzięty pod uwagę Filar dla PPP, opracowany przez Grupę Doradczą ds. PPP.

2.3 Infrastruktura i świadczenie usług

Cele

- Zapewnienie efektywnej, opłacalnej i terminowej realizacji programu rozwoju infrastruktury, przewidzianego w Narodowym Planie Rozwoju 2000-2006, który określa inwestycje na poziomie ponad 22 miliardów funtów w narodową i regionalną infrastrukturę gospodarczą i społeczną.
- Zwiększenie efektywności zarządzania i wykorzystania infrastruktury.
- Poprawa jakości usług dla użytkowników komunikacji publicznej.
- Maksymalne zwiększenie wkładu partnerstwa publiczno-prywatnego, zgodnego z zasadami efektywności i opłacalności, biorąc pod uwagę szersze cele ekonomiczne, społeczne i środowiskowe.
- Ułatwienie zapewnienia dodatkowych mieszkań, niezbędnych dla realizacji celów określonych w Narodowym Planie Rozwoju.

Działania

Narodowy Plan Rozwoju (NDP)

1. Inwestycje w infrastrukturę z tytułu NDP zostaną wdrożone poprzez Program Operacyjny dla Infrastruktury Gospodarczej i Społecznej oraz Regionalne Programy Operacyjne, odpowiednio dla regionów BMW i S/E. Partnerzy społeczni będą reprezentowani w Komitetach Nadzorczych dla Programów Operacyjnych.

Komisja Rządowa ds. Rozwoju Infrastruktury

2. Komisja Rządowa ds. Rozwoju Infrastruktury będzie nadzorować rozległy pakiet środków ukierunkowanych na efektywną i terminową realizację infrastruktury, obejmujących:

- udoskonalone zarządzanie programem i projektem;
- wykorzystanie partnerstwa publiczno-prywatnego;
- zapewnienie koniecznych zasobów dla agencji rządowych i władz lokalnych;
- wprowadzenie odpowiednich reform instytucjonalnych, administracyjnych, prawnych i regulacyjnych w celu zlikwidowania niepotrzebnych opóźnień w realizacji infrastruktury, z uwzględnieniem skutecznego i sprawiedliwego wdrożenia CPO. Rząd podejmie wysiłki by do Wielkanocy 2000r. uchwalić ustawę o planowaniu i rozwoju oraz zapewnić wczesne i pełne wdrożenie jej postanowień;
- analizę odpowiedniości istniejących regulacji instytucjonalnych dla świadczenia usług komunikacji publicznej, infrastruktury i obiektów oraz wprowadzenie wszelkich koniecznych zmian;
- na podstawie analizy ustawy o transporcie drogowym z 1932r. zostanie wprowadzone w życie ustawodawstwo w celu zapewnienia nowoczesnej struktury regulacyjnej dla usług autobusowych. Zostanie również wprowadzone w życie ustawodawstwo w celu zapewnienia nowoczesnej strategii regulacyjnej dla bezpieczeństwa kolei; oraz
- wdrożenie Narodowej Strategii Komunikacji opartej na kluczowych komunikatach NDP, w porozumieniu z partnerami społecznymi. Wdrożenie będzie głównie koncentrowało się na korzyściach wynikających z proponowanej infrastruktury.

Partnerstwo publiczno-prywatne

3. Partnerstwo publiczno-prywatne w znaczący sposób przyczyni się do wdrożenia NDP, wykorzystując doświadczenia nabyte podczas aktualnych projektów pilotażowych w zakresie partnerstwa publiczno-prywatnego. NESCS wskazuje, że sukces PPP zostałby wzmocniony ustanowieniem jasnej struktury wspomagającej odpowiedniość PPP dla projektów związanych z infrastrukturą i kierującej ich wdrożeniem. NESCS również wskazuje, że struktura powinna brać pod uwagę szersze cele ekonomiczne, społeczne i związane z ochroną środowiska, które powinny być osadzone w ocenie metody zaopatrzenia. Elementy odpowiedniej struktury zostaną opracowane przez Grupę Doradczą PPP, jeśli będzie to możliwe, w ciągu pierwszych sześciu miesięcy realizacji niniejszego Programu, do wykorzystania we wdrożeniu PPP w ramach NDP.

2.4 Zrównoważony rozwój regionalny

Cele

- Osiągnięcie bardziej wyważonego rozwoju regionalnego oraz zmniejszenia dysproporcji pomiędzy dwoma zasadniczymi regionami oraz wewnątrz tych regionów (Pograniczne, Irlandia Środkowa i Zachodnia oraz region Południowy i Wschodni).
- Przyniesienie korzyści mniej rozwiniętym regionom poprzez większy dobrobyt, a bardziej rozwiniętym regionom poprzez zmniejszenie przeludnienia.

Działania

Inwestycje w infrastrukturę

1. Rząd wdroży program inwestowania w infrastrukturę w celu zapewnienia rozwoju, który będzie wyważony regionalnie i trwały pod względem gospodarczym i środowiskowym. Program ten opierać się będzie na szerokiej definicji infrastruktury, obejmującej wymiary zarówno gospodarcze, jak i społeczne oraz szeregującej pod względem ważności potencjał wzmocnienia powiązań infrastrukturalnych z Irlandią Północną.

Narodowa Strategia Przestrzenna

2. Zostanie opracowana Narodowa Strategia Przestrzenna, zapewniająca podstawy dla zajęcia się długofalowymi konsekwencjami formułowania polityki i podejmowania decyzji w sprawie głównych inwestycji we wszystkich obszarach infrastruktury. Strategia zostanie sformułowana do końca 2001r., w trybie konsultacji z partnerami społecznymi oraz innymi stronami i będzie uwzględniała istniejące doświadczenia w tej dziedzinie, również w pozostałych krajach Unii Europejskiej.

3. Strategia pokieruje przyszłą rolą rozwoju miast, miasteczek i wsi w Irlandii, obejmując związki między obszarami miejskimi i wiejskimi oraz budując na ich niezależności w sposób, który przyczyni się do zrównoważonego rozwoju regionalnego.

4. W kontekście Narodowej Strategii Przestrzennej zostanie zidentyfikowanych kilka nowych obszarów w regionach, które mogłyby pełnić rolę katalizatora szerszego rozwoju, wspomagając równiejsze rozprzestrzenianie się wzrostu na terenie całego kraju.

5. Potencjał mniejszych miasteczek, wsi oraz terenów wiejskich otrzyma pełne wsparcie, szczególna uwaga zostanie poświęcona rozwojowi wsi zgodnie z Raportem rządowym o rozwoju wsi.

Zatrudnienie

6. Zostanie zwiększony poziom nowych inwestycji, krajowych i zagranicznych, w regionie Pogranicza, Irlandii Środkowej i Zachodniej (BMW). IDA Ireland będzie zabiegać o to, by w okresie 2000-2006 co najmniej 50% wszystkich nowych miejsc pracy z przyszłych projektów było skoncentrowanych w regionie BMW. Podczas realizacji tego celu ogólnego, zostanie również wzięta pod uwagę potrzeba rozwoju znajdujących się w niekorzystnej sytuacji terenów miejskich, zgodnie z postanowieniami Ujemnych stron zycia w mieście w Filarze III.

7. Określone zostaną sektory charakteryzujące się szczególnym potencjałem jeżeli chodzi o wkład do wyważonego rozwoju regionalnego, np. turystyka. Otrzymają one odpowiednie wsparcie w ramach Narodowego Planu Rozwoju.

Komisja ds. Rozwoju Regionu Zachodniego

8. Strategie realizowane przez Komisję ds. Rozwoju Regionu Zachodniego, zwłaszcza działanie Zachodniego Funduszu Inwestycyjnego, będą promować rozwój przedsiębiorczości i rozwój społeczny w regionie Komisji.

2.5 Rozwój wsi

Cele

- Realizacja wizji rozwoju społeczności wiejskiej określonej w raporcie rządu o rozwoju wsi. Szczególny nacisk zostanie położony na rozwój miast i wiosek, w których gospodarka lokalna jest silnie uzależniona od zaplecza rolniczego.
- Zgodnie z Raportem rządowym o rozwoju wsi, celem rządu jest promowanie rozwoju gospodarczego i społecznego społeczności wiejskich, obejmującego:
  - budowanie tętniących życiem, trwałych wspólnot;
  - możliwości zarobkowe i zatrudnienie pozwalające mieszkańcom na godne życie;
  - dostęp do służb publicznych, z uwzględnieniem edukacji, służb socjalnych i innych, mieszkalnictwa, komunikacji i infrastruktury;
  - uczestnictwo w strukturach decyzyjnych, których decyzje mają wpływ na życie społeczności;
  - zachowanie tożsamości kulturowej;
  - szacunek dla środowiska wiejskiego i trwały rozwój; oraz
  - ochronę środowiska, zachowanie i uwydatnianie kultury i dziedzictwa wsi, z uwzględnieniem terenów celtyckich.

Działania

1. Działania te będą wspomagane całym szeregiem strategii politycznych, obejmujących takie obszary, jak przedsiębiorczość, komunikacja, zdrowie, mieszkalnictwo oraz edukacja.
2. Narodowy Plan Rozwoju daje praktyczny wyraz wielu zobowiązań podjętych w raporcie rządu – ogólne inwestycje w ramach NDP, które w bezpośredni sposób będą miały wpływ na rozwój wsi, sięgną 6,7 miliarda funtów.
3. Rozwój regionów będzie wyważony, tak by korzyści płynące z postępu gospodarczego i społecznego zostały rozdzielone na wszystkie tereny wiejskie i aby były trwałe.

Sprawdzenie polityki na terenie wsi

4. Istnieją procedury sprawdzania polityki narodowej na terenach wiejskich, które we wczesnym okresie realizacji niniejszego Programu będą wspomagane przez szczegółowe wytyczne dla departamentów rządu. Realizacja tych procedur w znacznym stopniu przyczyni się do integracji strategii rozwoju gospodarczego i społecznego terenów wiejskich przy zachowaniu celów i zasad innych inicjatyw prowadzonej polityki, zwłaszcza Narodowej Strategii Przeciwdziałania Ubóstwu.

Struktury rozwoju wsi

5. W uzupełnieniu niedawno ustanowionych regulacji instytucjonalnych, we wczesnych stadiach realizacji Programu zostanie powołane Narodowe Forum ds. Rozwoju Wsi, składające się z departamentów rządu, agencji państwowych, regionalnych zgromadzeń i władz, samorządów lokalnych, parterów społecznych, organów ds. rozwoju lokalnego oraz szerszego sektora społecznego i gminnego.

6. Integracja polityki na poziomie hrabstwa zostanie przyspieszona przez Rady ds. Rozwoju Hrabstw, które powstaną w konsekwencji wdrożenia zaleceń Zespołu zadaniowego ds. integracji samorządów lokalnych i systemów rozwoju lokalnego.

7. Zostaną wzięte pod uwagę rozważania niedawno powołanego Komitetu Doradczego w Sprawie Roli Kobiet w Rolnictwie, zwłaszcza w kontekście Forum ds. Rozwoju Regionalnego i Komitetu Szkoleniowo-Doradczego w Sprawach Wsi.

LEADER

8. Nowy program Unii Europejskiej, pod nazwą LEADER będzie kładł olbrzymi nacisk na środki innowacyjne oraz środki o charakterze pilotażowym, podstawowe zasady pozostaną jednak takie same – tj. systemowy proces w którym lokalne grupy działania wdrażają programy rozwoju lokalnego.

9. Zostanie dokonana rezerwa w wysokości około 55 milionów funtów, na finansowanie głównego nurtu programu rozwoju wsi, wspomagająca działania typu LEADER, które mogą nie kwalifikować się w ramach programu LEADER+.

10. Rząd rozpoznaje znaczenie ciągłości realizacji programu rozwoju wsi LEADER i programów typu LEADER. W tym kontekście, zostaną podjęte wszelkie wysiłki by zapewnić jak najwcześniejsze wdrożenie programu LEADER+ oraz głównego nurtu środków typu LEADER.

2.6 Małe przedsiębiorstwa i usługi

Cele

- Zwiększenie produktywności istniejących małych przedsiębiorstw, zwłaszcza poprzez wdrożenie ICT i handlu elektronicznego oraz zastosowanie technik analizy porównawczej i najlepszej praktyki, stwarzając przy tym pozytywny klimat dla rozpoczynania działalności przez nowe przedsiębiorstwa.
- Wspieranie mikro-przedsiębiorstw i bardziej dynamicznego rozwoju przedsiębiorczości.
- Zwiększenie produktywności sektora poprzez udoskonalanie poziomów edukacji i szkolenia, a tym samym zwiększanie konkurencyjności sektora handlu w gospodarce.
- Zdanie sobie sprawy z pełnego potencjału gospodarki usług dla dalszego wzrostu zatrudnienia i eksportu.
- Uzyskanie lepszego rozproszenia sektora usług w regionach.
- Określenie i ustosunkowanie się do ograniczeń w rozwoju usług, którymi można handlować na rynku międzynarodowym, zwłaszcza w przypadku przedsiębiorstw lokalnych, oraz dalsza gwałtowna rozbudowa sektora z jego aktualnej, względnie małej, bazy.
- Rozwój sektora usług finansowych, tak by w sposób elastyczny dostosowywał się do gwałtownie zmieniających się warunków otoczenia, zapewniając jednocześnie większą ochronę interesów klientów.
- Budowanie na sukcesie odniesionym w ostatnich latach w sektorze turystyki, a zwłaszcza efektywne zarządzanie wyzwaniami powstałymi w sektorach, w których odnotowuje się spadek wsparcia finansowego sektora państwowego, głównie w formie funduszy Unijnych.

Działania

Małe przedsiębiorstwa

1. W przypadku małych przedsiębiorstw, wspomaganie zostaną objęte: szkolenia, promocja ICT i handlu elektronicznego, wsparcie marketingowe, sieci regionalne oraz rozwój kapitału zakładowego i kapitału wysokiego ryzyka.
2. Rząd opracuje Strategię rozwoju rynkowego dla małych przedsiębiorstw, zwłaszcza w dziedzinie telepracy, handlu elektronicznego i języków.
3. Kontynuacja i intensyfikacja wsparcia dla mikro-przedsiębiorców. Podejście partnerskie dla świadczenia usług wartych swej ceny.
4. Szczególny nacisk zostanie położony na pomoc firmom, które dążą do uzyskania przewagi konkurencyjnej poprzez wykorzystanie ICT, rozwój umiejętności i innowacyjne rozwiązania.
5. Szczególną wagę będzie nadal przywiązywać się do poprawy podaży i obniżenia kosztów finansowania firm rozpoczynających działalność i rozwijających się, zwłaszcza poprzez promocję intensywnego rynku kapitału wysokiego ryzyka dla sektora najnowocześniejszych technologii.
6. Wsparcie typu „podejmij własną działalność” dla kobiet, osób przez długi czas pozostających bez pracy oraz grup usuniętych na drugi plan, dzięki współpracy agencji państwowych, organów ds. rozwoju lokalnego oraz partnerów społecznych.

Rady Przedsiębiorczości miast i hrabstw

7. Rady Przedsiębiorczości miast i hrabstw będą nadal wspomagać przedsiębiorstwa lokalne (posiadające do 10 pracowników), przyczyniając się do przetrwania i wzrostu przedsiębiorstw, rozwijania lokalnej gospodarki oraz maksymalnego zwiększania możliwości zatrudnienia. W tym kontekście, ich orientacja zmieni się coraz bardziej w kierunku wspomagania rozwoju zarządzania i mentorstwa.

8. Działania Rad Przedsiębiorczości hrabstw będą bardziej ściśle powiązane z działaniami samorządów lokalnych, zwłaszcza w aspekcie planów, które będą bardziej zgodne i będą stanowiły integralną część szerszych planów rozwoju gospodarczego i społecznego. Projekt tych planów zostanie przygotowany przez Rady ds. Rozwoju miast i hrabstw.

9. Szczególny nacisk zostanie położony na promocję korzyści wynikających z handlu elektronicznego i technologii komunikacji na terenie całego państwa, a zwłaszcza w obrębie regionu BMW. Cele te będą wspomagane przez reformy regulacyjne, dotyczące konkurencji, administracji i planowania określone w niniejszym Programie.

Usługi

10. *Strategiczne badanie rozwoju sektora usług*, zlecone przez Przedsiębiorczość Irlandii, będzie koncentrowało się na aktywnej regionalizacji oraz określeniu usług, którymi można handlować na arenie międzynarodowej, a które mają największy potencjał dla firm irlandzkich.

11. Jeżeli chodzi o sektor usług, którymi można handlować na arenie międzynarodowej, rząd poprzez IDA Ireland i Przedsiębiorczość Irlandii, będzie nadal popierał rozwój, zwłaszcza przedsiębiorstw irlandzkich, koncentrując się na projektach o wysokiej wartości dodanej, wymagających wysokich umiejętności.

12. *Strategia rozwoju międzynarodowych usług finansowych w Irlandii* będzie w dalszym ciągu stopniowo wdrażana.

13. Podczas pierwszego roku realizacji niniejszego Programu zostaną zbadane zalecenia Grupy roboczej ds. sektora detalicznego dla Rady FÁS.

Turystyka

14. Działania w obszarze turystyki będą skoncentrowane na rozwoju umiejętności, na reklamowaniu Irlandii poza jej granicami, na poprawie jakości produktów turystyki na terenie całego kraju, na zrównoważonym rozwoju turystyki w regionach, na zapewnieniu poszanowania jakości krajobrazu i możliwości zaabsorbowania rozwoju przez społeczności lokalne oraz na zmniejszeniu sezonowości.

15. Program przemysłu turystycznego pod nazwą Wysokiej Jakości Pracodawca będzie wspomagany i wdrażany przy pełnym zaangażowaniu pracowników i ich reprezentantów.

16. CERT będzie nadal promować szkolenia dla wszystkich poziomów turystyki oraz obsługi turystów oraz, razem z partnerami społecznymi, dokona analizy potrzeb szkoleniowych w kluczowych sektorach, z uwzględnieniem handlu koncesjonowanego.

17. Przemysł turystyczny, otrzymując wsparcie państwa dla reklamowania Irlandii poza jej granicami, opracuje sposoby uzyskania odpowiedniego dobrowolnego wkładu indywidualnych przedsiębiorstw w sektorze.

Sztuka i kultura

W czasach bezprecedensowego rozwoju i wzrostu gospodarczego w Irlandii, nie można zapomnieć o sektorze sztuki, który ma decydujące znaczenie dla pomyślności i rozwoju społeczeństwa.

18. Drugi Plan dla Sztuk Pięknych Rady ds. Sztuki obejmujący okres 1999-2001, który został zatwierdzony przez rząd, spowoduje znaczący wzrost inwestycji państwa w sektor sztuk pięknych do roku 2001.

19. Partnerzy społeczni uznają wartość i potrzebę kontynuowania inwestycji wspomagających rozwój wysokiej jakości infrastruktury sztuk i kultury. Zgodnie z NDP, rząd jest zobowiązany do stworzenia rezerwy w wysokości 388 milionów funtów na rozwój infrastruktury kulturalnej, społecznej i rekreacyjnej w całym kraju. Część tej rezerwy zostanie wykorzystana na wdrożenie specjalnego programu kapitałowego, który będzie wspomagał nowe projekty kulturalne i związane ze sztuką na poziomie regionu, miasta i społeczności, oraz ponowny rozwój istniejących obiektów infrastruktury kultury.

2.7 Polityka w przemyśle

(ze szczególnym naciskiem na wrażliwe sektory)

(a) Przemysł krajowy

Cele

- Zmiana pozycjonowania krajowych przedsiębiorstw produkcyjnych ukierunkowana na zwiększenie skali, umożliwiająca im przejście z działalności wykorzystującej tradycyjne rozwiązania techniczne i niskiej produktywności do działalności o wyższej wartości, oferującej wyższej jakości stanowiska pracy.
- Pomoc dla irlandzkich firm w sprostaniu wyzwaniom związanym z gwałtownie zmieniającymi się rynkami międzynarodowymi, promująca zwłaszcza dywersyfikację rynków w odniesieniu do lokalnych przedsiębiorstw i optymalizację związków z FDI w obrębie Irlandii.
- Wspieranie wyważonego rozwoju regionalnego oraz budowa strategicznej mieszanki różnych branży przemysłowych w różnych lokalizacjach geograficznych na terenie całego kraju.
- Zapewnienie znacznego wzrostu nakładów przedsiębiorstw na badania i rozwój.

Działania

1. Zmienione zostanie nastawienie pomocy państwa - z poszerzenia wydajności na unowocześnianie zakładów w kategoriach umiejętności pracowników i kierownictwa, nowych form organizacji pracy, badań i innowacji (z uwzględnieniem innowacji w kierunku czystej produkcji), marketingu, technologii i projektowania.

2. Odpowiednie agencje rządowe będą zachęcać do i wspomagać rozwój irlandzkich przedsiębiorstw poprzez:

- pomaganie firmom w budowaniu skali niezbędnej do skutecznego konkurowania na rynku;
- wspomaganie wewnętrznych szkoleń w firmach ukierunkowanych na rozwijanie umiejętności kierownictwa i pracowników do poziomu najlepszych standardów międzynarodowych;
- wspomaganie postaw kierowanych przez przedsiębiorstwa, takich jak postawy znajdujące odzwierciedlenie w inicjatywie Skillnets, w porozumieniu z kierownictwem oraz związkami zawodowymi i pracownikami;
- poszerzanie działań promujących handel i konsultowanie przedsiębiorstw podczas opracowywania polityki handlowej;
- wspomaganie rozwoju rynku międzynarodowego, obejmujące zwiększanie liczby firm działających na rynkach międzynarodowych;
- wspomaganie planowania strategicznego na zasadach sektorów;
- wspomaganie rozwoju produktu i procesu poprzez bezpośrednie wsparcie wewnątrzzakładowych procesów badań i rozwoju, budowanie sieci innowacji technologicznych oraz podwojenie liczby lokalnych firm wydających co najmniej 100.000 funtów na badania i rozwój;
- pomaganie w zapewnianiu i dostępności odpowiednich funduszy poprzez ścisłą współpracę ze źródłami prywatnymi; oraz
- rozwijanie i pogłębianie związków pomiędzy przemysłem krajowym, a FDI.

3. Rozszerzony zostanie zakres odpowiednich środków NDP, uwzględniając środki ukierunkowane na zwiększenie produktywności i skali przemysłu krajowego, środki zajmujące się niską skłonnością przemysłu krajowego do eksportu, środki poprawiające dostęp do przystępnych kapitałów wysokiego ryzyka oraz środki reagowania na coraz większą konkurencję na rynku globalnym.

4. Stosunek pomocy przeznaczony przez Przedsiębiorczość Irlandii i Rozwój Shannon na rozwój „zdolności” wzrośnie z 40% w 1998r. do 65% w 2003r. Strony następnie przeanalizują o ile większa powinna być ta zmiana.

Sektory wrażliwe

5. Sektory wrażliwe będą w dalszym ciągu monitorowane. Zostaną przyjęte aktywne środki pomagające przedsiębiorstwom w zmianie swego pozycjonowania oraz, w przypadku zamknięcia, promujące zintegrowany pakiet rozwojowy dla danego obszaru, obejmujący działania przyciągające nowe przedsiębiorstwa i ułatwiające ponowne zatrudnienie pracowników.

(b) Inwestycje zagraniczne (FDI)

Cele

- Budowanie na naszym sukcesie w przyciąganiu inwestycji zagranicznych do Irlandii.
- Osiągnięcie lepszej dystrybucji zatrudnienia w sektorze produkcyjnym i międzynarodowych usług handlowych, zwłaszcza w regionie BMW
- Zwiększenie jakości zatrudnienia i silniejsze zakorzenienie przedsiębiorstw zagranicznych w Irlandii.

Działania

6. Z zastrzeżeniem zasad pomocy państwowej Unii Europejskiej, państwo będzie nadal oferować atrakcyjny pakiet lokat dynamicznych.

7. Agencje rozwoju przemysłu wdrożą program, ukierunkowany na zakorzenienie istniejących firm poprzez zachęcanie irlandzkich filii do dodawania strategicznych funkcji do swej działalności, w celu przesunięcia łańcucha wartości firmy macierzystej.

8. Odpowiednie agencje państwowe zidentyfikują i opracują działania oraz sektory wysoko-rozwojowe, najnowocześniejsze oraz strategicznie istotne w kategoriach potrzeb rozwojowych Irlandii, z uwzględnieniem przejścia ku przedsiębiorstwom handlu elektronicznego.

9. Aby sprostać potrzebom w zakresie badań, rozwoju i umiejętności opartej na wiedzy i rentownej gospodarki, konieczne będzie umocnienie zdolności badawczych instytucji badawczych trzeciego stopnia oraz państwowych instytucji badawczych; zostanie to osiągnięte w toku głównego programu RTDI, określonego w Narodowym Planie Rozwoju.

10. Zostanie podwojona liczba zagranicznych przedsiębiorstw, które wydają co najmniej 100.000 funtów na badania i rozwój.

11. Strefy rozwoju strategicznego, przewidziane w ustawie o planowaniu i rozwoju z 1999r. zostaną wykorzystane przez agencje rozwoju aby skrócić okres projektowania i wdrażania dla strategicznych gałęzi przemysłu.

12. FDI będą wspierane selektywnie, zwłaszcza w regionie Pogranicza, Irlandii Środkowej i Zachodniej (BMW) – przy czym IDA Ireland będzie zobowiązana do zapewnienia, że w okresie realizacji NDP, co najmniej 50% wszystkich nowych miejsc pracy z projektów na terenach niezagospodarowanych będzie zlokalizowanych w regionie BMW. Bodźce motywujące oferowane w różnych regionach będą wyraźnie zróżnicowane.

2.8 Budownictwo

Cele

- Budowa efektywnego i konkurencyjnego przemysłu budowlanego w celu zapewnienia opłacalnej realizacji wymagań dotyczących infrastruktury określonych w NDP, z uwzględnieniem wymaganych wyników w mieszkalnictwie.
- Trwałe zwiększenie wydajności przemysłu budowlanego w celu zapewnienia realizacji NDP wraz ze znacznym obniżeniem inflacji cen budowlanych, a tym samym osłabieniem jej ujemnego wpływu na inflację ogólnie.
- Maksymalne zwiększenie wydajności krajowego przemysłu budowlanego oraz promowanie znaczenia firm irlandzkich w międzynarodowych konsorcjach ubiegających się o przetargi na główne inwestycje.
- Promowanie jakości i bezpieczeństwa w budownictwie.

Działania

1. Zostaną podjęte środki w celu maksymalnego zwiększenia wydajności krajowego przemysłu budowlanego poprzez wspieranie innowacji w zakresie produktu i procesu oraz zachęcanie do budowania przemysłu. Tam gdzie będzie to stosowne, zachęcać się będzie do tworzenia spółek typu joint venture między firmami irlandzkimi i zagranicznymi w celu uczestniczenia w przetargach na główne projekty inwestycyjne.
2. Strony zajmą się takimi zagadnieniami, jak siła robocza i potrzeby szkoleniowe przemysłu budowlanego, opcje rekrutacji dodatkowych pracowników, dostęp dorosłych do zawodów rzemieślniczych, terminowa realizacja praktyk oraz ułatwianie różnych form organizacji pracy, w sposób strategiczny, w pełnym porozumieniu z partnerami społecznymi.
3. Decyzje Forum ds. Przemysłu Budowlanego, podejmowane w trakcie takich działań, jak wdrażanie zaleceń Strategicznego Raportu Komisji Rewizyjnej, rozwijanie swej roli w celu zajęcia się nowymi zagadnieniami o strategicznym znaczeniu, jak zagadnienia odnoszące się do wydajności, skuteczności, kwalifikacji i produktywności, otrzymają pełne wsparcie.

Zawieranie umów

4. Na wczesnych etapach realizacji Programu zostaną wdrożone mechanizmy, uzgodnione przez odpowiednich partnerów społecznych, praktycznego zapewnienia efektywnych, przejrzystych i sprawiedliwych umów, procedury przetargowe i kontraktowe dla tradycyjnych i nowych metod zaopatrzenia.
5. Zgodnie z powyższymi mechanizmami zostaną rozważone standardowe kontrakty PPP i procedury przetargowe. Zagadnienia związane z udziałem klienta w kosztach oferty przetargowej PPP zostaną rozważone w trakcie negocjacji.
6. Rząd prowadzi politykę wykorzystywania przyjętych standardowych warunków kontraktów na etapie przetargu i podczas konsultacji. Forum ds. Przemysłu Budowlanego przygotowuje obecnie Kodeks postępowania popierający to zobowiązanie. W międzyczasie, nadal przestrzegane będą najlepsze procedury w przemyśle i powszechnie uznane zasady dobrej praktyki. Jakikolwiek zmiany w przyjętych warunkach kontraktów i powszechnie przyjętych zasadach dobrej praktyki w przemyśle zostaną w pełni skonsultowane z odpowiednimi partnerami społecznymi.

Bezpieczeństwo

7. Zostanie wdrożona wspólna inicjatywa CIF i ICTU w zakresie bezpieczeństwa w przemyśle budowlanym. Możliwość zastosowania podobnego podejścia do innych sektorów wysokiego ryzyka zostanie zbadana w porozumieniu z ICTU i IBEC

Recykling

8. Forum ds. Przemysłu Budowlanego przygotuje do połowy 2000 roku dobrowolny plan dla przemysłu, we współpracy z klientami, aby zrealizować cele w zakresie ponownego wykorzystania lub recyklingu odpadów budowlanych i z rozbiórki (C&D), postawione w Narodowej Strategii Zarządzania Odpadami – *Zmieńmy nasz sposób postępowania* (1998). Cele te wymagać będą ponownego wykorzystania lub recyklingu 50% odpadów budowlanych i z rozbiórki do 2003r.; i 85% do 2013r.

2.9 Podaż i osiągalność mieszkań

Cele

- Dążenie do zapewnienia każdemu gospodarstwu domowemu dostępu dla leżących w zasięgu jego możliwości finansowych, bezpiecznych, dobrej jakości mieszkań, odpowiadających jego potrzebom.
- Zapewnienie większego zrównania podaży mieszkań z popytem oraz terminowego i spójnego zrealizowania szacunkowych potrzeb mieszkaniowych określonych przez rząd w NDP na poziomie 500 000 nowych mieszkań w kilku następnych latach.
- Zapewnienie realizacji procesów związanych z rozwojem gospodarki mieszkaniowej oraz planowaniem i rozwojem infrastruktury w zintegrowany, nienaruszający równowagi środowiska sposób oraz promowanie regionalnie wyważonego rozwoju gospodarczego.
- Opracowanie trwałego modelu zapewniania mieszkań socjalnych, który ułatwi rozwój społecznie zintegrowanych społeczności.

Działania

Podaż mieszkań

1. Dalszy rozwój mieszkalnictwa zostanie wzmocniony przez zintegrowane inwestycje w infrastrukturę systemu wodnego, kanalizacyjnego, dróg, komunikacji publicznej, infrastruktury społecznej i gminnej. Zakres nowych wymagań dotyczących mieszkalnictwa zostanie w pełni odzwierciedlony w planowaniu przestrzennym oraz planowaniu komunikacji publicznej.
2. Podaż terenów przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe zostanie utrzymana na poziomie niezbędnym do utrzymania wymaganej produkcji mieszkań. Tereny przeznaczone pod budownictwo mieszkaniowe będą bardziej skutecznie wykorzystywane poprzez zwiększenie gęstości zaludnienia w odpowiednich miejscach oraz ulepszenie procesów projektowania.

Ustawa o planowaniu przestrzennym i zagospodarowaniu terenu

3. Ustawa o planowaniu przestrzennym i zagospodarowaniu terenów, kiedy zostanie wprowadzona w życie w 2000r. będzie:
  - obligowała wszystkie władze zajmujące się procesami planowania do przygotowania strategii mieszkaniowej, która przewidywać będzie mieszkania dla istniejącej i przyszłej populacji na danym terenie; oraz
  - przewidywać udostępnienie do 20% terenów przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe na mieszkania socjalne i mieszkania leżące w zasięgu możliwości finansowych mieszkańców.

Zintegrowane plany terenów

4. Nałożone przez Program wymaganie dotyczące rewaloryzacji zabudowy miejskiej z 1999r., które przewiduje że co najmniej 15% powierzchni całkowitych terenów objętych Zintegrowanym planem terenu, powinno być przeznaczone pod mieszkalnictwo socjalne, zapewni dodatkowe zintegrowane rezerwy mieszkaniowe.

Gospodarka mieszkaniowa na wsi

5. Program zajmie się potrzebami gospodarki mieszkaniowej na wsi w kontekście Narodowej Strategii Przeciwdziałania Ubóstwu (NAPS) oraz Raportu rządu o rozwoju wsi.
6. Samorządy lokalne będą brały pod uwagę specyficzne potrzeby mieszkaniowe społeczności wiejskich podczas przygotowywania swoich strategii gospodarki mieszkaniowej w ramach ustawy o planowaniu przestrzennym i zagospodarowaniu terenu, kiedy zostanie ona wprowadzona w życie.

Forum Mieszkańc

7. W ramach uzgodnień dotyczących nadzorowania wdrożenia niniejszego Programu, Departament Środowiska i samorządy lokalne powołają Forum Mieszkańc. Forum będzie obejmować reprezentantów partnerów społecznych i odpowiednie Departamenty rządowe i będzie spotykać się raz na kwartał w celu:

- monitorowania postępu w realizacji postanowień dotyczących podaży i dostępności mieszkań;
- monitorowania wdrożenia celów i działań w zakresie gospodarki mieszkaniowej określonych w Filarze II oraz III niniejszego Programu w kontekście celów określonych w NDP;
- stworzenia partnerom społecznym możliwości włączenia się do dalszego procesu rozwoju polityki w zakresie kwestii mieszkaniowych podniesionych w niniejszym Programie przez Departament Środowiska i samorządy lokalne; oraz
- zaangażowania partnerów społecznych w działania rządu ukierunkowane na przewyżczenie ograniczeń w realizacji celów związanych z podażą mieszkań, do których odnosi się drugi z przedstawionych wyżej celów.

2.10 Energia

Cele

- Wspomaganie i zwiększanie przez politykę energetyczną Irlandii konkurencyjności ekonomicznej wszystkich sektorów przedsiębiorstw, wspieranie zatrudnienia i zabezpieczanie dostaw.
- Podjęcie opłacalnych działań ukierunkowanych na realizację zobowiązań Irlandii w zakresie obniżenia emisji CO₂, z należnym uwzględnieniem sprawiedliwości przemysłowej i społecznej.

Działania

Prąd elektryczny i gaz ziemny

1. Potrzeba zapewnienia konkurencyjności i liberalizacji irlandzkiego rynku energii będzie wymagała strategicznej zmiany nastawienia przedsiębiorstw z udziałem Skarbu Państwa z sektora energetycznego, przy wykorzystaniu rygorystycznego procesu analizy porównawczej do najbardziej efektywnych zakładów na świecie. Stosowana struktura regulacyjna dla rynku prądu elektrycznego będzie uwzględniała potrzeby użytkowników z terenów wiejskich, osób starszych i niepełnosprawnych i będzie zapewniała mechanizmy wyrównania dostosowane do wszelkich zobowiązań administracji publicznej. Struktura regulacyjna będzie realizowana w taki sposób, by jak najbardziej chronić interesy wszystkich kategorii użytkowników końcowych.
2. Zostanie zapewniona kontynuacja tworzenia wysokiej jakości infrastruktury elektrycznej, z uwzględnieniem zwiększenia wzajemnych połączeń z Irlandią Północą i sieciami europejskimi, aby podtrzymać trwający rozwój gospodarczy oraz sprostać wymaganiom nowoczesnej gospodarki.
3. Promocję skutecznej konkurencyjności na rynku gazu ziemnego i prądu elektrycznego zapewnią odpowiednia struktura regulacyjna oraz niezależne przepisy. Przepisy będą promowały konkurencyjność oraz inwestycje w rozwój sieci elektrycznych i gazu ziemnego.

Eksploracja

4. Promować się będzie poszukiwania ropy naftowej, gazu ziemnego i minerałów zgodnie z najlepszymi międzynarodowymi standardami dotyczącymi ochrony środowiska, w celu zwiększenia bezpieczeństwa dostaw oraz powrotu, w jak największym stopniu, do gospodarki irlandzkiej, w kategoriach wykorzystywania irlandzkich towarów, usług oraz zatrudnienia.

Energia odnawialna

5. Zgodnie z Zieloną Księgą dla energii odnawialnej, zużycie energii i związana z nim emisja gazów cieplarnianych zostaną obniżone poniżej poziomów, które inaczej zostałyby osiągnięte, aby pomóc w realizacji celów Kyoto. Cele te zostaną osiągnięte, w zakresie parametrów Narodowej Strategii Obniżenia Emisji Gazów Cieplarnianych po zatwierdzeniu jej przez rząd, przy wykorzystaniu środków pomiaru wydajności energetycznej, mechanizmów elastyczności dopuszczonych zgodnie z Protokołem (z uwzględnieniem handlu emisjami) oraz systemu opodatkowania opartego na strukturze zaprojektowanej w taki sposób, by uzupełniała inne środki po najniższych kosztach. Polityka będzie realizowana sprawiedliwie we wszystkich sektorach, będzie koncentrować się na najmniej kosztownych opcjach, zapewniać sprawiedliwość społeczną i ograniczenia związane z zatrudnieniem, jak i konkurencyjną pozycję gospodarki oraz tych sektorów i firm, na które będzie miała największy wpływ.
6. Udział odnawialnych źródeł energii zostanie podniesiony do optymalnego poziomu, poprzez szeroką gamę inicjatyw, także na poziomie społeczności lokalnej oraz wsi. Jeśli postęp technologiczny na to pozwoli, poziom ten zostanie podniesiony.

2.11 Rolnictwo

Cele

- Zapewnienie poprawy stopy życiowej rodzin rolniczych zgodnie z normą w gospodarce, dostrzegając:
  - iż dochody rolników spadły o prawie 20% w ciągu trzech ostatnich lat od 1997 do 1999r. z powodu kryzysu związanego z BSE oraz niekorzystną sytuacją na rynku międzynarodowym; oraz
  - rosnące znaczenie dochodów innych niż z prowadzenia gospodarstwa w utrzymaniu stopy życiowej dużej liczby rodzin wiejskich.
- Zapewnienie dalszego rozwoju konkurencyjności przemysłu rolniczego poprzez inwestycje, reformę strukturalną oraz podniesienie standardów zasobów ludzkich, tak by był w stanie przetrwać i prosperować na coraz bardziej wymagającym i konkurencyjnym rynku Unii Europejskiej i świata.
- Kamieniem węgielnym rozwoju rolnictwa będzie:
  - umocnienie i rozwój trzonu „pełnoetatowych” gospodarstw rolnych, które będą rentowne w aspekcie zapewnienia dochodu co najmniej na poziomie średnich dochodów w przemyśle oraz funduszy na kontynuację inwestowania w przedsiębiorstwo rolne;
  - rosnące możliwości dla trwałego dochodu „z poza” gospodarstwa;
  - poprawa struktury wiekowej rolników;
  - przesunięcie łańcucha wartości w rozwoju produktów rolnych i spełnianie najwyższych norm w zakresie ochrony środowiska i bezpieczeństwa żywności;
  - środowisko wiejskie na najwyższym poziomie;
  - ochrona podstawowych interesów rolniczych Irlandii w kontekście powiększenia Unii Europejskiej i negocjacji WTO;
  - najwyższe możliwe standardy zdrowia i kondycji zwierząt;
  - najwyższe możliwe standardy kondycji roślin; oraz
  - działania Departamentu Rolnictwa, Żywności i Rozwoju Wsi (D/AFRD) oraz agencji wspomagających na najwyższym poziomie efektywności i skuteczności w zapewnianiu wysokiej jakości usług dla wszystkich swoich klientów.

Działania

Unia Europejska i WTO

1. Dążenie do tego, by podczas negocjacji WTO z członkami z poza Wspólnoty Europejskiej uznano witalny wkład rolnictwa do gospodarki, życia społecznego i ochrony środowiska w Europie oraz do ochrony europejskiego modelu rolnictwa. Zadania te w najlepszy sposób można osiągnąć poprzez utrzymanie porozumienia *Agenda 2000* a zwłaszcza, poprzez zachowanie systemu bezpośrednich wypłat, zapewnienie odpowiedniej ochrony taryf i utrzymanie refundacji wywozowej wypełniającej lukę między cenami na rynku UE i na rynku światowym.
2. Dążenie do zapewnienia odpowiedniej rezerwy finansowej na poziomie Unii Europejskiej łagodzącej rolnicze konsekwencje powiększenia Unii.
3. Wdrożenie obecnej fazy programu *Agenda 2000* oraz kolejnych faz, które są przewidziane na okres do 2006r, według określonego harmonogramu. W przypadku pojawienia się kwestii o charakterze uznaniowym na poziomie kraju, zostaną podjęte decyzje wspomagające konkurencyjność, reformę strukturalną i sprawiedliwość społeczną.

Narodowy Plan Rozwoju 2000-2006

4. Wszystkie strony uznają za znaczącą kwotę 3,7 miliarda funtów przydzieloną na sektor artykułów rolno-spożywczych w Narodowym Planie Rozwoju. Środki zawarte w NDP będą miały istotny wpływ na rozwój rolnictwa i holdingów rolniczych, ochronę łańcucha żywnościowego i środowiska oraz promowanie zmiany strukturalnej. Rząd jest zobowiązany do osiągnięcia jak najwcześniejszego porozumienia ze Wspólnot Europejską w sprawie różnych środków zawartych w NDP i zapewnienia ich wdrożenia przy pierwszej okazji.
5. Środki wspomagające dochody „spoza” gospodarstwa ułatwią rolnictwu poprawę konkurencyjności oraz poprawę standardów środowiskowych. Pomoc inwestycyjna będzie ukierunkowana na osiągnięcie i utrzymanie rentowności, w oparciu o lepsze warunki programów, wynegocjowane w procesie konsultacji pomiędzy D/AFRD a organizacjami rolniczymi, który zbliża się już do końca.
6. Kierowany wymogami kierunek głównych środków inwestycyjnych w gospodarstwach rolnych (tj. zarządzanie odpadami rolnymi, higiena mleczarska, dobro zwierząt, pomoc w zarządzaniu gospodarstw) jest taki, że należy zapewnić ich stałe działanie przez znaczny okres czasu. Rząd jest zobowiązany do zapewnienia nieprzerwanego działania i finansowania tych środków, oraz zajęcia się wszelkimi innymi potrzebami finansowymi, które mogą pojawić się w trakcie niniejszego Programu. Ponadto, corocznie przeprowadzać się będzie przegląd standardowych kalkulacji kosztów wykorzystywanych do wyznaczenia płatnych dotacji.
7. Finansowanie w ramach NDP środków towarzyszących CAP - REPS oraz Program Wcześniejszych Emerytur – zostanie poddane analizie w średniookresowym przeglądzie NDP, w celu zapewnienia, że programy pozostaną otwarte przez okres Planu.
8. W odniesieniu do potrzeby, w ramach uzgodnień dokonanych w programie *Agenda 2000*, opracowania nowego systemu wypłat zasiłków wyrównawczych na poszkodowanych terenach, biorąc pod uwagę środki przewidziane w NDP, D/AFRD w rozmowach z organizacjami rolniczymi jest zobowiązany do wprowadzenia systemu, który chroniłby poziomy wypłat dla tych kategorii rolników, dla których wypłaty z tytułu prowadzenia gospodarstwa na poszkodowanym terenie są istotnym elementem całkowitego dochodu. Zespół zadaniowy składający się z przedstawicieli D/AFRD oraz organizacji rolników sfinalizuje swoje prace nad opracowaniem nowego systemu do maja 2000r.
9. Nowych adeptów rolnictwa zachęcać się będzie przez udoskonalony system pomocy dla młodych rolników na zagospodarowanie oraz wprowadzenie nowego programu rozwoju dla młodych rolników, przyznającego wyższe dotacje dla inwestycji w gospodarstwa w ciągu Programu.

Inwentarz żywy i wyroby pochodzenia zwierzęcego

10. Podejście rządu do sektora wołowiny będzie uwarunkowane potrzebą maksymalnego zwiększenia zarówno dochodów producentów, jak i wkładu sektora do gospodarki. Zostaną wprowadzone nowe struktury, obejmujące liczne ważne zagadnienia, które pozwolą całemu sektorowi wołowiny na postęp:

- przejrzystość cen bydła uzyskana dzięki cotygodniowym publikacjom przez D/AFRD cen płaconych przez wymienione z nazwy zakłady mięsne dla każdego gatunku opasów, jałówek i krów oraz publikację wyników klasyfikacji tusz; oraz
- wprowadzenie mechanizmów zapewniających przejrzystość cen rynkowych w celu zapewnienia wiarygodnych i istotnych informacji o wynikach cen rynkowych. Mechanizm będzie podlegał niezależnej weryfikacji.

11. Rząd akceptuje potrzebę opracowania odpowiednio finansowanego programu marketingu i promocji irlandzkiej wołowiny.

12. Rząd będzie nadal ułatwiał eksport żywych zwierząt i będzie dążył do ponownego otwarcenia rynków, na które Irlandia nie ma obecnie dostępu.

13. Rząd nada rangę pierwszeństwa analizie reżimu UE dla baraniny, w celu zapewnienia systemu wspomaganie, który odzwierciedlałby różnicę w dochodach producentów z Irlandii i innych krajów europejskich.

14. Aby kontynuować udoskonalanie struktury produkcji mleka, głównym celem nowego systemu kontyngentu na mleko będzie trwale przypisanie kontyngentów do czynnych producentów mleka, na zasadach priorytetowych, oraz zmniejszenie kosztów tego kontyngentu poprzez zwiększenie dostępności.

Zwalczenie chorób zwierząt

15. Wszystkie strony Porozumienia zgadzają się na przyjęcie koniecznych środków w celu zmniejszenia aktualnego poziomu i ostatecznie wyeliminowania brucelozy, TB oraz innych groźnych chorób zwierząt z krajowych stad. Następujące środki zostaną podjęte w celu zmniejszenia występowania TB o 50% i poczynienia znacznego kroku w kierunku zwalczania brucelozy w ciągu kolejnych czterech lat:

- ponieważ głównym czynnikiem ograniczającym powstrzymanie i zwalczenie TB jest obecność znacznych źródeł zakażenia wśród populacji dzikich zwierząt, Rząd:
  - przeznaczy określone zasoby osobowe w każdym Rejonowym Urzędzie Weterynaryjnym (DVO) do przeprowadzenia prac badających przyczyny wybuchu choroby; oraz
  - dodatkowo do bieżących regulacji dotyczących dzikiej przyrody, rząd zastosuje pro-aktywne podejście na terenie każdego DVO, wykorzystując 75 wyspecjalizowanych osób z Służb Departamentowych i Służb Pomocy Doraźnej dla Farm, do usunięcia wszystkich źródeł zakażenia na terenie 20% kraju, na którym występuje około 50% aktualnych reaktorów, rozdział tych zasobów zostanie uzgodniony z organizacjami rolników.

16. Zgodnie z zaleceniami Zespołu koordynacyjnego ds. przeglądu systemów D/AFRD, poddaje się obecnie analizie strukturę Departamentu i w tym kontekście zostaną rozważone zagadnienia związane z zarządzaniem programem zwalczania chorób. Przydział zasobów pracowniczych do różnych zadań wyznaczonych dla DVO zostanie określony w ramach inicjatywy strategicznego zarządzania, która jest obecnie wdrażana w całym Wydziale.

17. Rząd jest świadomy ciężkiej próby, przed którą stoją rolnicy posiadający w swoich stadach ogniska choroby oraz niezadowolona z różnych aspektów aktualnego systemu rekompensat, uznaje też, że rolnicy powinni otrzymywać odpowiednie odszkodowania. Dlatego też uzgodniono wprowadzenie systemu wyceny rynkowej w gospodarstwach. Uzgodnienia, wraz ze szczegółowymi uzgodnieniami operacyjnymi, zostaną sfinalizowane przy udziale organizacji rolników oraz niezależnych ekspertów. Proponuje się datę operacyjną 1 września 2000r.

- dodatkowe środki odnoszące się do kontroli nad przemieszczaniem zwierząt zostaną rozważone w ramach Forum Zdrowia Zwierząt.
- dalsze środki mogą zostać wprowadzone na określonych terenach, na których występuje wysoki poziom TB, w porozumieniu z Forum Zdrowia Zwierząt.
- w każdym rejonie DVO zostanie powołany komitet nadzorczy, składający się z przedstawicieli Departamentu, weterynarzy i rolników, w celu monitorowania realizacji Programu Zwalczania Chorób na poziomie lokalnym.
- Organizacje rolników będą bezpośrednio zaangażowane w monitorowanie realizacji Programu na poziomie kraju poprzez Forum Zdrowia Zwierząt i jego liczne podkomisje.

18. Zostaną podjęte dodatkowe środki w celu ograniczenia i zwalczania innych groźnych chorób w stadach w kraju.

19. Aktualna sytuacja zostanie poddana analizie w 2003r., wtedy też zostaną zrewidowane cele na dalszy okres.

Obsługa klienta

20. Budując na sukcesie Karty Praw Rolnika i Planu Działania dla Obsługi Klienta i rozpoznając krytyczne znaczenie bezpośrednich wypłat, wraz ze środkami towarzyszącymi CAP, dla sytuacji finansowej rolników, D/AFRD będzie dalej doskonalić usługi jakie świadczy klientom i przyspieszać rozwój e-Administracji. Departament:

- do 30 czerwca 2000r. wprowadzi nowy Protokół bezpośrednich wypłat, zajmujący się zwłaszcza zagadnieniami związanymi ze składaniem wniosków, przeprowadzeniem inspekcji, administracją, karami oraz ich kategoryzacją, terminami płatności, odwołaniami oraz monitorowaniem. D/AFRD zobowiązuje się do realizacji programów wypłat określonych w Protokole. Rząd przyzna priorytet działaniom ukierunkowanym na zapewnienie personelu i zasobów ICT niezbędnych dla dotrzymania terminów zawartych w Protokole, w sposób odpowiadający zasadom skuteczności i efektywności;
- zautomatyzuje i usprawni, w możliwym zakresie, swoje dokumenty i procedury odnoszące się do programów FEOGA oraz maksymalnie zwiększy wykorzystanie danych zebranych w ramach systemu monitorowania ruchów bydła (CMMS), pozwalając tym samym na wykorzystanie danych systemu CMMS do automatycznej wypłaty pomocy jeśli jest to możliwe, zgodnie z zasadami Unii Europejskiej oraz korzystne dla klientów;
- będzie podejmował działania w kierunku zapewnienia i przyjmowania wszystkich istotnych dokumentów w formie elektronicznej, w zakresie dopuszczonym prawem;
- ustanowi na zasadach ustawowych, zgodnie z zasadami wrodzonego poczucia sprawiedliwości, niezależnie dostępną i posiadającą odpowiednie środki Komórkę ds. Apelacji, w gestii której będą leżały wszystkie programy FEOGA bezpośrednich wypłat dla indywidualnych rolników, która będzie brała pod uwagę kary i ich kategoryzację określoną w uzgodnionym Protokole;

- będzie wywierał naciski na Komisję Europejską aby ta ponownie zbadała system kar, ze szczególnym uwzględnieniem kar wykluczających, obowiązujących dla systemów wypłat bezpośrednich oraz zastosowania zasady maksymalnej proporcjonalności w nakładaniu wszystkich kar;
- powoła komisję nadzorczą prowadzoną przez niezależnego przewodniczącego i składającą się z przedstawicieli organizacji rolników i partnerów społecznych, w celu porównania wyników z postawionymi celami, wraz z celami dotyczącymi inspekcji;
- zajmie się w Komisji Europejskiej konsekwencjami możliwej utraty premii ekstensyfikacyjnej dla stad zamkniętych z powodu przepisów dotyczących zdrowia zwierząt;
- wykorzysta możliwości w odpowiednich regulacjach prawnych UE by zadbać o rolników, którym uniemożliwiono ubieganie się o premię za krowy mamki w normalnym okresie składania wniosków z powodu wyludnienia stad na początku tego okresu; oraz
- nie wprowadzi żadnych nowych zmian dotyczących rolnictwa nie uzgodniwszy ich wcześniej w pełni z organizacjami rolników.

Opodatkowanie rolników

21. Ustawa podatkowa z 2000r. wprowadzi różne ogólne środki pomocowe do budżetu w zakresie podatku dochodowego, podatku od nabycia środków trwałych oraz podatku od zysków kapitałowych z tytułu przyrostu majątku. Rolnicy odniosą znaczne korzyści z tych wprowadzonych ogólnych środków pomocowych. Ponadto, ustawa podatkowa będzie przewidywać pewną ilość specyficznych dla gospodarstw bodźców podatkowych. Należąc do nich będą:

- wzrost jednolitej stawki VAT dla rolników z 4% do 4.2% od 1 marca 2000r.;
  - kontynuowanie przez kolejne trzy lata, do 5 kwietnia 2003r., specjalnego programu ulg podatkowych na pokrycie kosztów zużycia majątku dla kontroli zanieczyszczenia gospodarstw, wraz ze zwiększeniem od 30.000 funtów do 40.000 funtów ogólnego limitu nakładów na program;
  - kontynuowanie do 31 grudnia 2002r. specjalnej ulgowej opłaty skarbowej od przeniesienia ziemi rolnej i budynków na młodszych, wyszkolonych rolników; oraz
  - pozwolenie zarejestrowanym rolnikom na ocenę podatku od nabycia środków trwałych albo według 90% ulg dla biznesu albo 90% ulg dla rolnictwa i wybór korzystniejszej opcji.
22. Poniższe nowe propozycje podatkowe specjalnie dla rolników zostaną uwzględnione w ustawie podatkowej na 2000r.:
- zwiększenie z dwóch trzecich do 100% specjalnej ulgowej opłaty skarbowej od przeniesienia ziemi rolnej i budynków na młodszych, wyszkolonych rolników;
  - opracowanie specjalnie ukierunkowanej ulgi na zakup kontyngentów mleka zgodnie z wytycznymi, które zostaną wydane przez Ministra Rolnictwa, Żywności i Rozwoju Wsi, utrzymując przy tym zasadę podatkową obowiązującą dla sprzedaży kontyngentów mleka; oraz
  - zwiększenie z 40.000 funtów do 50.000 funtów ogólnego limitu wydatków na specjalny system ulg podatkowych na pokrycie kosztów zużycia majątku dla kontroli zanieczyszczenia gospodarstw, skracając przy tym całkowity okres odpisów z 8 do 7 lat i dopuszczając bardziej elastyczne niż dotychczas podejście do domagania się połowy wydatków w okresie.

23. Rolnicy oczywiście skorzystają również z głównego pakietu obniżenia podatku osobistego w następnych trzech latach, którego zarysy przedstawiono w innej części niniejszego Programu.

2.12 Przemysł żywnościowy, morski i leśny

(a) Przemysł żywnościowy

Cele

W świetle wniosków wyciągniętych przez Grupę ds. Rozwoju Przemysłu Żywnościowego (FIDG), ogólnym celem rządu jest maksymalne zwiększenie potencjału przemysłu żywnościowego oraz jego wielowymiarowego wkładu do gospodarki poprzez koncentrację na potrzebach rynku i konkurencyjność.

Działania

Grupa ds. Rozwoju Przemysłu Żywnościowego (FIDG)

1. Określono pakiet środków inwestycyjnych, które zostaną podjęte w celu realizacji głównych zaleceń FIDG, zwłaszcza w odniesieniu do:

- nadmiernej zależności od produktów o charakterze artykułów żywnościowych i ograniczonego postępu w przechodzeniu ku produkcji dodającej większą wartość do towarów;
- trudności sektora związanych ze skalą;
- potrzeby spełniania najwyższych możliwych standardów bezpieczeństwa i jakości żywności oraz dostarczania społeczeństwu w porę wystarczających informacji przez odpowiednie agencje;
- potrzeby dalszego ukierunkowania działań na docelowe obszary rozwoju w sektorze, takie jak składniki żywności i konsumpcyjne artykuły żywnościowe; oraz
- zapewnienie niezbędnego wsparcia dla rozwoju sektora w kategoriach inwestycji kapitałowych, badań, technologii i innowacji, marketingu i promocji oraz rozwoju zasobów ludzkich dostępnych w sektorze. Zgodnie ze zobowiązaniem do rozwoju partnerskiego podejścia na poziomie przedsiębiorstwa, wsparcie koncentrować się będzie, w porozumieniu ze związkami zawodowymi i kierownictwem, na rozwoju umiejętności pracowników w tym sektorze i udoskonaleniu stosunków w miejscu pracy.

2. W związku z tymi środkami inwestycyjnymi:

- rozwinię się bardziej ścisła współpraca między producentami, zakładami przetwórczymi, detalistami oraz konsumentami w celu zapewnienia realizacji standardów w zakresie jakości, bezpieczeństwa i identyfikowalności żywności w całym przemyśle; oraz
- w stosownych przypadkach zachęcać się będzie do większej ekonomii skali poprzez racjonalizację i konsolidację.

Zmiany w sektorze handlu detalicznego żywności

3. W świetle głównych zmian w sektorze handlu detalicznego żywności wynikających ze zwiększonej koncentracji własności w sektorze w skali całego świata, Narodowy Instytut Transportu i Logistyki będzie poszukiwał możliwości ułatwienia rozwoju strategii spółdzielczej wśród przedstawicieli producentów żywności. Działania te będą miały na celu zajęcie się wpływem centralizacji dystrybucji na rynku krajowym i budowaniem możliwości eksportowych dla produktów o wartości dodanej poprzez kampanie edukacyjne, nawiązywanie kontaktów i wymianę informacji oraz dostęp do porad osób trzecich na poziomie przedsiębiorstwa.

4. W świetle głównych zmian, o których mowa powyżej, konieczne jest utrzymanie sprawiedliwych warunków na rynku.

Eksport żywności

5. Będąc świadomym faktu, że ponad 30% artykułów rolno-spożywczych produkowanych w Irlandii jest sprzedawane poza granicami UE, rząd podejmuje się ochrony poziomu pomocy dla eksportu artykułów żywnościowych o wartości dodanej na poziomie UE. Ponadto, uwaga koncentrować się będzie na rynkach światowych w kontekście rundy negocjacji WTO w Seattle.

(b) Przemysł morski

Cele

- Znalezienie równowagi między celami i parametrami Wspólnej Polityki Rybołówstwa UE, a potencjałem rozwojowym sektora w regionach przybrzeżnych, gdzie istnieje niewiele innych alternatywnych możliwości pracy.
- Maksymalne zwiększenie potencjału wartości dodanej zasobów rybołówstwa w całym łańcuchu podaży i popytu.
- Zdanie sobie sprawy ze znacznego przyszłego potencjału produkcji kultury wodnej dla trwałego rozwoju.
- Zapewnienie globalnego zarządzania, ochrony i rozwoju śródlądowych zasobów rybołówstwa zgodnie z najwyższymi standardami oraz zdanie sobie sprawy z jego pełnego potencjału w kategoriach korzyści społecznych i gospodarczych, które przynosi dla regionu, społeczności lokalnych i wiejskich.

Działania

6. Możliwości przemysłu rybołówstwa określone w analizie Wspólnej Polityki Rybołówstwa (CFP) 2002 zostaną maksymalnie zwiększone, obejmując działania w zakresie toczącej się sprawy o znaczne zwiększenie udziału Irlandii w kontyngentach oraz bardziej efektywne systemy zarządzania łowiskami w ramach CFP, poprzez zajęcie skutecznego, strategicznego stanowiska negocjacyjnego, wspartego badaniami i wnioskami Grupy ds. Przeglądu Narodowej Wspólnej Polityki Rybołówstwa oraz zaleceniami NESC w sprawie polityki łowisk.

7. Zostanie opracowany najwyższej jakości narodowy system monitorowania i badania zdrowia ryb i owoców morza, zaopatrzonego w odpowiednie środki, by zapewnić najwyższe standardy świadczenia usług dla sektora kultury wodnej i rybołówstwa, zapewnić bezpieczną produkcję najwyższej jakości dla klientów, zgodnie z wymaganiami eksportowymi i Władz ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz zachować i ochraniać wysoki status zdrowotny ryb w Irlandii.

Kultura wodna

8. Celem promowania trwałej rozbudowy przemysłu kultury wodnej będzie osiągnięcie krytycznej masy produkcji, dywersyfikacji, jakości, technologii oraz konkurencyjności kosztowej, jak i zwiększenie szans na rynkach UE i międzynarodowych.

Przetwórstwo rybne

9. Wsparcie dla sektora przetwórstwa rybnego pomoże utworzyć konkurencyjne możliwości produkcji o wartości dodanej na poziomie krajowym i międzynarodowym poprzez rozwój nowych produktów, technologii oraz skali, z uwzględnieniem budowania skutecznych sieci pomiędzy SME w sektorze przetwórstwa.

10. Strategiami wspierania inwestycji w terminie średnio i długookresowym zajmie się wyczerpująca analiza sektora przetwórstwa, która zostanie przeprowadzona na początku 2000r.

Łowiska śródlądowe

11. Zostaną opracowane mechanizmy w celu zapewnienia włączenia, na równych podstawach, wszystkich najważniejszych udziałowców, łącznie ze społecznością rolników, w trwałą rozwój łowisk śródlądowych.
12. Społeczność rolników będzie reprezentowana podczas kluczowych negocjacji i na poziomie podejmowania decyzji w ramach struktur zarządzania zasobami wodnymi.
13. Strony opracują i uzgodnią protokoły, zasady współpracy i konsultacji między rolnikami a Regionalnymi Radami ds. Łowisk w celu zapewnienia społecznych i gospodarczych korzyści wynikających z ochrony i rozwoju łowisk śródlądowych.

(c) Przemysł leśny

Cele

- Rozwój przemysłu leśnego w skali i sposób, który maksymalnie zwiększa jego wkład do dobrobytu gospodarczego, społecznego i państwowego na trwałych zasadach, będzie zgodny z zasadami ochrony środowiska i będzie wspomagać zobowiązanie do zmiany klimatu.
- Zwiększenie możliwości przetwórczych lub zwiększenie wykorzystania istniejących możliwości w celu osiągnięcia znacznego prognozowanego wzrostu podaży.
- Zdobyć z powrotem udziału w rynku krajowym i zbadać możliwości eksportowych, zwłaszcza do Wielkiej Brytanii, przez wzgląd na jej bliskość geograficzną i wysoki wolumen importu.

Działania

14. Kontynuacja wdrażania Planu Strategicznego dla Przemysłu Leśnego, zapewniającego wyższe bodźce finansowe dla dodatkowego, szeroko zakrojonego zalesiania. Szczególny nacisk zostanie położony na zalesianie gospodarstw rolnych.
15. Wsparcie dla rozwoju przemysłu leśnego, skoncentrowane na strategicznych środkach, takich jak urządzenia do zbioru, drogi leśne, udoskonalanie obszarów leśnych, rozwój przeróbki surowca oraz świadomości publicznej ukierunkowane na maksymalne zwiększenie znaczącego wkładu leśnictwa w rozwój regionalny.
16. Zostaną przeznaczone fundusze na wyspecjalizowane programy szkoleniowe dla sektora leśnictwa, ukierunkowane na doskonalenie umiejętności coraz większej liczby uczestników sektora, zwłaszcza wśród rolników, oraz finansowanie badań leśnictwa. Badania takie będą nastawione na doskonalenie rozwoju i marketingu produktu, powiększenie wiedzy o zagadnieniach związanych z ochroną środowiska, leśnictwie i zagadnieniach społeczno-ekonomicznych oraz technologiach komunikacji i informacji. COFORD (Rada ds. Badań i Rozwoju Leśnictwa) będzie nadal koordynować działalność badawczą oraz działania w zakresie transferu technologii i informacji.
17. Zagadnienia dotyczące rozwoju i marketingu produktu zostaną ujęte w strategiach Przedsiębiorstwa Irlandii, zachęcając do większego udziału w badaniach i rozwoju oraz nawiązywania korzystnych kontaktów w obrębie sektora, co będzie prowadzić do powstawania nowych procesów i inicjatyw, badania możliwości rynkowych za granicą i zwiększania elastyczności na wymagania użytkowników końcowych poprzez opracowywanie nowych, opartych na drewnie wyrobów.
18. Dalsza realizacja systemu informacji społecznej jako praktycznego środka wzrostu akceptacji dla zalesienia w społecznościach wiejskich.

19. Podczas przeglądu średnio-okresowego rząd dokona przeglądu, z Komisją Europejską, zastosowania regulacji prawnych UE dotyczących przemysłu leśnego w ramach których Coillte nie spełnia wymaganych warunków dla premii leśnych. W międzyczasie, Coillte będzie kontynuować swą politykę w imieniu rolników poprzez programy Partnerstwa Gospodarstw Rolnych.

Planowanie

20. Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z 1999r. zastępuje ogólne zwolnienie dla przemysłu leśnego zwolnieniem dla przerzedzania, wyrębu i przesadzania drzew, lasów i obszarów leśnych oraz prac pomocniczych, które nie obejmuje zastępowania wysokich lasów liściastych gatunkami drzew iglastych. Zwolnienie dla początkowego zalesiania będzie nadal przyznawane w przepisach dotyczących planowania opracowanych w ramach ustawy, aby zapewnić, że zmiana nie będzie miała wpływu na programy zalesiania gospodarstw na małą skalę.

2.13 Polityka środowiskowa

Cele

- Promowanie trwałego rozwoju poprzez zapewnianie koniecznej równowagi pomiędzy środowiskowym, gospodarczym i społecznym wymiarem procesu rozwoju.
- Zachowanie wysokiej klasy środowiska jako źródła przewagi konkurencyjnej poprzez wspomaganie przemysłu żywnościowego i turystycznego, zdobywanie wiodącej pozycji w zakresie technologii ochrony środowiska oraz uczynienie Irlandii atrakcyjnym miejscem pracy i życia.

Działania

Narodowa Strategia Obniżania Emisji Gazów Ciepłarnianych

1. Po zatwierdzeniu przez rząd, zostanie wdrożona Narodowa Strategia Obniżania Emisji Gazów Ciepłarnianych, umożliwiając Irlandii spełnienie zobowiązań w ramach protokołu Kyoto. Strategia będzie określała środki w zakresie takich sektorów, jak energetyczny, transportowy, przemysłowy, handlowy, usług, mieszkalny, rolniczy i leśny oraz w odniesieniu do odpadów. Polityka i środki określone w Strategii zostaną w równy sposób zastosowane we wszystkich sektorach.
2. Strategia będzie koncentrować się na środkach powodujących jak najmniejsze koszty, takich jak zwiększona wydajność energetyczna, handel emisjami oraz inne elastyczne środki oraz opodatkowanie. Rząd weźmie pod uwagę konkurencyjność, inne potrzeby społeczne i gospodarcze oraz poglądy partnerów społecznych w zakresie projektowania i opracowywania takich instrumentów polityki.

Gospodarka odpadami

3. Modernizacja systemu monitorowania gospodarki odpadami pozwoli na stworzenie zintegrowanej, opłacalnej i efektywnej środowiskowo infrastruktury, która zapewni wysoki poziom jakości środowiska naturalnego oraz ochronę naturalnych zasobów (z uwzględnieniem produkcji żywności), maksymalnie zwiększy odzysk materiałów i energii z odpadów i będzie wspomagać rozwój gospodarczy zgodnie z polityką UE oraz zasadami najlepszej praktyki.
4. Zostaną opracowane inicjatywy wspomagające rozszerzenie działań w zakresie recyklingu oraz lepsze wyniki odzysku odpadów.

Inne środki

5. Zostanie podjęta szeroka gama innych środków, ochraniających i wzmacniających środowisko, ukierunkowanych na trwały rozwój. Środki te obejmować będą:
  - inwestycje w infrastrukturę środowiskową zgodnie z Narodowym Planem Rozwoju;
  - audytowanie polityki rządu pod względem ekologii;
  - zintensyfikowane działania w celu poprawy jakości wody, obejmujące opracowanie i wdrożenie całościowych strategii zarządzania zasobami wody;
  - wdrożenie podtrzymywanego programu walki z zanieczyszczeniem śmieciami na poziomie kraju i poziomach lokalnych razem z zainteresowanymi stronami;
  - aktywne uczestnictwo w UE oraz innych międzynarodowych forach w celu zajęcia się regionalnymi i globalnymi zagadnieniami dotyczącymi ochrony środowiska; oraz

- opracowanie sposobów podniesienia świadomości wspólnot i indywidualnych mieszkańców w zakresie zachowania odpowiedzialnego w stosunku do środowiska, z uwzględnieniem równowagi pomiędzy prawami indywidualnymi a dobrem wspólnym – na przykład w kontekście gospodarki odpadami i procesu planowania.

Trwały rozwój

6. COMHAR będzie kluczowym forum dla realizacji narodowego programu trwałego rozwoju poprzez partnerstwo społeczne i promowanie dalszej integracji kwestii środowiskowych z ogólną polityką gospodarczą i społeczną.

7. Samorzady lokalne będą zachęcane do podejmowania i wspomagane w działaniach ukierunkowanych na dalsze rozwijanie i wdrażanie, we współpracy ze społecznościami lokalnymi, lokalnych postanowień programu 21 w celu realizowania trwałego rozwoju na ich terenie.

Dyrektywa IPPC

8. Departament Środowiska i Samorządów Lokalnych dokładnie rozważy obawy organizacji rolników w odniesieniu do wartości progowych intensyfikacji rolnictwa w kontekście transpozycji dyrektywy IPPC. Będzie kontynuował negocjacje w celu zapewnienia, że ustalone progi licencyjne będą realizować cele ochrony środowiska, biorąc pod uwagę pytanie dotyczące względności pomiędzy wymaganiami dla progów w Dyrektywie oraz zintegrowanej struktury irlandzkiego sektora wieprzowiny.

Powodzie

9. Rząd rozważy sposoby udoskonalenia gospodarki śródlądowymi drogami wodnymi, w celu zmniejszenia szkód przynoszonych przez powodzie.

GMO

10. Rząd prowadzi politykę pozytywnego lecz ostrożnego stanowiska w sprawie uwalniania organizmów modyfikowanych genetycznie (GMO) do środowiska, w oparciu o naukową ocenę ryzyka i zarządzanie ryzykiem.

3.1 Inkluzja Społeczna

Ramy dla postępowania z ubóstwem i problemem wykluczenia społecznego będą odnosić się do *Możliwości, Wyzwań oraz Umiejętności Wyboru* wynikających z *Raportu dot. Strategii Krajowej Rady Gospodarczo-Społecznej (NESC)*. Raport NESC stwierdza: „*Prawa obywatelstwa obejmują nie tylko podstawowe prawa i obowiązki obywatelskie i polityczne, ale również społeczne, gospodarcze i kulturalne prawa i obowiązki, które nie są osadzone w naszej kulturze politycznej i stanowią podstawę równych szans i polityk dot. dostępu do edukacji, zatrudnienia, opieki zdrowotnej, mieszkalnictwa i usług socjalnych. Prawa obywatelstwa odnoszą się do takich obowiązków jak płacenie podatków i wypełnianie obowiązków implikowanych dostępem do usług i świadczeń. ... Wiele argumentów przemawia za przyznaniem zwiększonego priorytetu inkluzji społecznej w ramach wydatków publicznych.... Zgodnie z innymi celami, Rada w raporcie ze Strategii opowiada się za podejściem do problemów ubóstwa i wykluczenia na trzech płaszczyznach, obejmujących opiekę społeczną, programy dominującego porządku publicznego oraz specjalny pakiet inwestycyjny*”.

- W trakcie Programu Rząd będzie stopniowo wprowadzał środki inkluzji społecznej, których całkowity koszt roczny w 2003 wyniesie 1,5 mld £.

- Po upłygnięciu okresu programowania, Rząd będzie stopniowo wprowadzał środki inkluzji społecznej, inne niż środki opieki społecznej oraz opieki przedszkolnej, odzwierciedlające priorytety w ramach niniejszych Ram, których koszty w 2003 wyniosą nie mniej niż 200 mln £.

Cele

- W ramach finansowych leżących o podstaw tego Programu, realizacja polityk ograniczających problem ubóstwa oraz wykluczenia społecznego, budujących społeczeństwo globalne, ograniczających marginalizację i wzmacniających uznawanie w tych kontekstach obowiązków obywatelstwa.
- Stworzenie warunków, w których ludzie mogą osiągnąć niezależność ekonomiczną.
- Rozwijanie procesu Weryfikacji Ubóstwa (poverty proofing) jako środka dot. dominujących kwestii związanych z ubóstwem oraz wzmacnianie rozwiązań instytucjonalnych, które służą wspieraniu Krajowej Strategii Przeciwko Ubóstwu (NAPS).
- Przegląd celów w ramach pierwotnej NAPS.
- Promocja działań i integracji między-ministerialnej, mająca na celu zajęcie się problemami ubóstwa w sposób kompleksowy, z wykorzystaniem procesu SMI (Inicjatywy Zarządzania Strategicznego) w celu opracowania przecinających się programów/porządków obrad.
- Zapewnienie istotnych danych i systemów zbierania danych do monitorowania i ewaluacji ubóstwa, w tym systemów pomiaru ubóstwa wśród grup nieuwzględnionych obecnie (np. ludzie mieszkający w instytucjach, Wędrowcy i bezdomni) oraz nowe badania mające na celu:
  - (i) uzupełnienie bieżących *Badań Warunków Życia w Irlandii i Budżetów Domowych*, oraz
  - (ii) zajęcie się wymiarem ubóstwa pod względem podziału płci.
- Promowanie szerszej świadomości i zrozumienia kwestii, które będą objęte procesem weryfikacji, tj. ubóstwa, nierówności, nierówności płci oraz kwestii dot. obszarów wiejskich.

Działania

Krajowa Strategia Przeciwko Ubóstwu

- Po konsultacjach z odpowiednimi uczestnikami Krajowa Strategia Przeciw Ubóstwu (NAPS) zostanie zaktualizowana, zastosowana metodologia przeanalizowana, istniejące cele przeanalizowane i w razie potrzeby zweryfikowane, a ewentualne nowe cele zostaną rozważone i skonsultowane z partnerami społecznymi w ramach tematyki ubóstwa wśród dzieci i kobiet, a także zdrowia, ludzi starszych i mieszkalności/zakwaterowania. Proces ten zostanie zakończony w ciągu 18 miesięcy realizacji niniejszego Programu.
- Analiza NAPS zostanie zaktualizowana, tak aby zawierała przyczyny ubóstwa (np. rasizm).
- Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia, Narodowy Plan Rozwoju i inne dokumenty dot. odpowiednich polityk będą zgodne ze strategiami, które będą prowadzone podczas rozwiązywania problemu ubóstwa.
- Finansowanie Sieci Przeciw Ubóstwu będzie kontynuowane a jego poziom weryfikowany. Mająca się wkrótce ukazać Biała Księga w sprawie Relacji pomiędzy Wspólnotą i Sektorem Społecznym a Sektorem Publicznym skupi się na kryteriach finansowania, w tym jak finansowanie zostanie zapewnione w stosunku do nowych, pojawiających się potrzeb.
- Mechanizmy wzmacniania udziału partnerów społecznych w Krajowej Strategii Przeciwko Ubóstwu zostaną rozważone.

Weryfikacja Ubóstwa

- Pilotażowe ustalenia weryfikacji ubóstwa zostaną przeanalizowane w 2000r. w porozumieniu z partnerami społecznymi, a weryfikacja ubóstwa zostanie rozszerzona w etapach do poziomu lokalnego poprzez Samorzady Lokalne oraz Oddziały Funduszu Zdrowia (Health Boards).
- Pilotowanie jednostek ds. inkluzji społecznej zostanie podjęte przez pięć Samorządów Lokalnych w okresie trwania niniejszego Programu.

Inne Wydarzenia

- Obszary wyników strategicznych dla ram inkluzji i równości zostaną przeanalizowane w celu określenia odpowiednich nowych obszarów, np. nadużywanie środków odurzających, przemoc w stosunku do kobiet i samobójstwa.
- Zostaną określone i stworzone nowe możliwości zaangażowania i udziału społeczności lokalnych w procesie demokratycznym.
- Propozycje Irlandzkiej Rady Sportu, aby rozwijać lokalne programy sportowe i rekreacyjne poprzez założenie lokalnych partnerstw na rzecz sportu będą wspierane i finansowane. Partnerstwa te będą promować rozwój sportu i rekreacji oraz rozwijać koordynację i kierunek przewodnictwa, szczególnie na obszarach społecznie upośledzonych. Opracowując te propozycje, Irlandzka Rada Sportu zajmie się, wraz z ustawowymi agencjami oraz wspólnotowymi i społecznymi grupami interesu, określeniem problemów, które muszą zostać podjęte.

3.2 Zadawalająca Wysokość Dochodu

Cele

- Zapewnienie każdej osobie dochodu wystarczającego do prowadzenia godnego życia.
- Zagwarantowanie, iż rzeczywista wartość płatności z Opieki Społecznej jest utrzymywana, a w ramach możliwości nawet zwiększana, w celu zapewnienia wszystkim obywatelom udziału w owocach wzrostu gospodarczego.
- Opracowanie propozycji zmierzających do rozwinięcia indywidualizacji płatności z Opieki Społecznej w kontekście kontynuacji wspólnej oceny środków.
- Usunięcie pułapek ubóstwa, szczególnie dla nisko opłacanych robotników, oraz poprawienie rzeczywistej sytuacji dochodowej pracowników.

Działania

1. Osiągnięcie zadowalającego poziomu dochodów będzie realizowane poprzez:

- określone środki opracowywane w granicach niniejszych Ram;
- rozwiązania dot. płatności skierowane do osób o niskich dochodach;
- wprowadzenie ustawowej krajowej płacy minimalnej; oraz
- przepisy prawa podatkowego zgodne z celami niniejszego Programu, które są korzystne dla ludzi o niskich, lecz podlegających opodatkowaniu dochodach.

2. W kontekście podwyższonych standardów życia gwarantowanych w niniejszym Programie, w okresie programowania zrobiony zostanie znaczący postęp w kierunku kwoty 100£ tygodniowo na najniższe stawki pomocy społecznej. Problem względnego ubóstwa dochodowego zostanie zbadany przez Grupę Roboczą (uwzględnioną poniżej), która zostanie powołana w celu zbadania kwestii analizy porównawczej (benchmarking) oraz indeksacji. W przypadku, gdy wzrost gospodarczy powyżej prognozowanego poziomu, na którym bazuje niniejszy Program, generuje dodatkowe środki, osiągnięcie podwyższonych stawek będzie wysokim priorytetem.

Płatności z Opieki Społecznej

3. Uznając złożone kwestie, jakie mają swój udział w opracowywaniu punktu odniesienia dla zadowalającego poziomu płatności z opieki społecznej dla dorosłych i dzieci, w tym konsekwencje przyjęcia konkretnego stosunku do trwającej rewitalizacji lub indeksacji świadczeń, powołana zostanie Grupa Robocza z niezależnym

Przewodniczącym do zbadania tych kwestii, w tym ich długoterminowego udziału gospodarczego, budżetowego oraz udziału w PRSI (Ubezpieczeniu Społecznym), implikacji dot. rozdziału oraz implikacji motywujących, w świetle tendencji w modelach gospodarczych, demograficznych i rynku pracy, oraz do złożenia raportu do kwietnia 2001.

4. Zasiłek na dziecko, jako kluczowy mechanizm ograniczający ubóstwo dzieci oraz zapewniający wsparcie dochodowe dzieci, zostanie znacząco zwiększony w przeciągu trwania niniejszego Programu, z priorytetowym naciskiem na 100£ miesięcznie na trzecie i każde następne dziecko.

5. W przeciągu okresu Programowania wszystkim beneficjentom opieki społecznej, którzy posiadają dziecko poniżej 22 roku życia, pobierające naukę w trybie dziennym, wypłacane będzie Świadczenie na Dzieci na Utrzymaniu.

6. Wszystkie stawki świadczeń z opieki społecznej będą realnie zwiększane w okresie żywotności Programu. Tempo wzrostu będzie odzwierciedlało dostępność środków a wzrastające stawki będą miały duże pierwszeństwo w przypadku, gdy wzrost gospodarczy powyżej oczekiwanego poziomu, na którym oparty został niniejszy Program, wygeneruje dodatkowe środki.

System Ubezpieczenia Społecznego

7. Grupy Robocze zostaną powołane w celu:

- stworzenia propozycji mających na celu wdrożenie indywidualizacji administracyjnej w ramach system Opieki Społecznej; oraz
- stworzenia propozycji dot. rozwoju w pełni globalnego modelu ubezpieczenia społecznego, który ułatwiłby łączenie obowiązków zawodowych z rodzinnymi w kontekście zmieniających się modeli zawodowych i społecznych.

8. Znaczenie roli Systemu Ubezpieczeń Społecznych w ogólnym świadczeniu ochrony socjalnej jest niekwestionowane. Personel Zarządu Funduszu Ubezpieczenia Społecznego z reprezentacją partnerów społecznych zostanie poddany badaniu.

Opiekunowie

9. Wprowadzony zostanie nowy, oparty na ubezpieczeniu społecznym Zasiłek dla Opiekunów oraz powiązana ochrona prawa pracy zgodnie z zapisem w Budżecie 2000. Cenny wkład Opiekunów jest wspierany poprzez podwyższanie Zasiłków na Opiekę Zastępczą, dodatkowe finansowanie dla Stowarzyszeń Opiekunów oraz dalsze alokacje przyznawane Oddziałom Funduszu Zdrowia na rzecz Opiekunów.

Dodatkowe Świadczenia Społeczne

10. W kontekście zbliżającej się kontroli Systemu Dodatkowych Świadczeń Społecznych wydana zostanie przyjazna dla użytkownika publikacja przedstawiająca wytyczne Lokalnego Urzędnika Opieki Społecznej (CWO) dot. funkcjonowanie prawa decydowania.

11. Kwestia wad dodatkowych świadczeń społecznych (SWA) (wskutek których wzrost płatności z opieki społecznej prowadzi do spadku innych świadczeń i płatności) zostanie rozważony w kontekście kontroli SWA.

Inne

12. Ustawodawstwo dot. Opieki Społecznej zostanie poprawione w 2000r. w celu umożliwienia osobom, które mogą posiadać prawo do więcej niż jednego rodzaju świadczenia dla bezrobotnych, aby wybrali świadczenie, które jest dla nich bardziej korzystne.

3.3 Trudności Charakterystyczne dla obszarów Miejskich

Cele

- Powstrzymanie koncentracji przestrzennej bezrobocia, ubóstwa i wykluczenia w społecznościach miejskich.
- Polepszenie warunków życia ludzi mieszkających w upośledzonych społecznie społecznościach miejskich poprzez zapewnienie im pomocy w zdobywaniu umiejętności i wsparcia koniecznego do wykorzystania możliwości zatrudnienia i rozwoju.

- Wzmocnienie i wsparcie zaangażowania społeczności lokalnych, w szczególności tych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, w odtwarzanie ich własnych środowisk.
- Polepszenie infrastruktury fizycznej i społecznej biednych dzielnic miejskich poprzez program inwestycji celowych.

Działania

Rozwój Lokalny

1. Zintegrowany program rozwoju lokalnego będzie się opierał na doświadczeniu Podprogramu 2 Programu Operacyjnego dla Rozwoju Lokalnych Obszarów Miejskich i Wiejskich 1994-1999. Finansowanie zostało zapewnione w ramach nowego Narodowego Planu Rozwoju w celu zagwarantowania płynnego przejścia z Programu Operacyjnego dla Lokalnego Rozwoju Obszarów Miejskich i Wiejskich do nowych Programów Regionalnych.
2. Wprowadzona zostanie Inicjatywa URBAN II, która uwzględni finansowanie z UE w wysokości 5 mln € oraz zawiera najlepsze praktyki z istniejącej Inicjatywy URBAN I.
3. Cztery Irlandzkie Lokalne Pakty na rzecz Zatrudnienia będą finansowane w toku niniejszego Programu. Pakty zaangażowane są w mobilizację wsparcia partnerów społecznych w celu rozwiązywania problemu bezrobocia na poziomie lokalnym.

Narkotyki

4. Lokalne Grupy Interwencyjne ds. Narkomanii będą nadal finansowane, aby mogły podejmować inicjatywy zmierzające do walki z nadużywaniem narkotyków na ich obszarach. Dodatkowo, finansowanie obejmie także obszary miejskie poza terytorium Lokalnej Grupy Interwencyjnej, gdzie widoczny jest narastający problem narkomanii.
5. Finansowanie będzie świadczone z Funduszu Środków i Usług dla Ludzi Młodych na zapewnienie środków oraz poprzez usługi pomocnicze dla ludzi młodych zagrożonych możliwością nadużywania narkotyków.
6. Z zastrzeżeniem oceny fazy pilotażowej projektu, Inicjatywa „Odkocznia” (Springboard Initiative) pod egidą Ministerstwa ds. Zdrowia i Dzieci zapewni finansowanie projektów wspierających bezradne rodziny i dzieci.
7. Całościowe działanie Narodowej strategii dot. Narkotyków zostanie przeanalizowane i ocenione w okresie niniejszego Programu. W związku z tym, że liczba narkomanów poddanych leczeniu wzrasta, wymóg zapewnienia możliwości przeszkolenia oraz zatrudnienia personelu w celu zagwarantowania im pomocy do momentu pełnego wyleczenia również wzrośnie. W kontekście przeglądu Narodowej Strategii dot. Narkotyków, rozważone zostaną inicjatywy w miejscu pracy zajmujące się problemem nadużywania narkotyków.
8. Departament Sprawiedliwości, Równości i Reformy Systemu Prawnego, wraz z Władzami Policji (*Garda*) oraz Służbą Kuratorską i Opieki Społecznej kontynuować będzie rozwój programów dla młodych ludzi zagrożonych przestępczością.

Proces Usług Zintegrowanych

9. Doświadczenie Procesu Usług Zintegrowanych zostanie uwzględnione w opracowywaniu polityki i zostanie wykorzystane do informowania społeczności na obszarach dotkniętych ubóstwem o świadczeniu usług publicznych.

Program Rozwoju Wspólnotowego

10. Udostępnione zostanie dodatkowe dofinansowanie w celu rozszerzenia grupy uczestników Programu Rozwoju Wspólnotowego pod egidą Departamentu ds. Społecznych, Wspólnotowych i Rodzinnych.

Programy Rewitalizacji Obszarów Wielkomijskich i Miejskich

11. Program Rewitalizacji Obszarów Miejskich będzie kontynuowany w celu strategicznego wspierania odnowy infrastruktury obszarów wyznaczonych w ramach programu. Wdrażany jest nowy Program Rewitalizacji Obszarów Miejskich, który pobudzi odnowę małych miast.

Integracja Samorządu Lokalnego i Lokalnych Systemów Rozwoju

12. Raport Grupy Interwencyjnej ds. Integracji Samorządu Lokalnego i Lokalnych Systemów Rozwoju ustalił ramy dla bardziej zintegrowanych struktur. Rady Rozwoju Hrabstwa (county)/Miasta zajmują się obecnie problemem upośledzenia społecznego obszarów miejskich poprzez projektowanie strategii rozwoju gospodarczego, społecznego i kulturalnego obszarów dotkniętych tym problemem.

Agencje Państwowe

13. Zarząd Rozwoju Przemysłowego oraz inne Agencje Rządowe, realizując swój cel generalny, którym jest zrównoważony rozwój regionalny, będą uwzględniać potrzeby społeczności miejskich dotkniętych ubóstwem.

Inne

14. Strategie realizowane w innym miejscu niniejszego Programu (w tym te związane z zatrudnieniem, mieszkaniami dostępnymi dla wszystkich, opieką przedszkolną oraz zadowalającymi dochodami) również będą miały udział w rozwiązywaniu problemu upośledzenia społecznego.

15. Zasady partnerstwa oraz zaangażowania partnerów społecznych, wszystkich Agencji Państwowych oraz społeczności lokalnych nadal będą charakteryzować rozwój i wdrażanie inicjatyw zwalczających problem upośledzenia społecznego.

3.4 Ubóstwo na Obszarach Wiejskich

Cele

- Kompleksowe i długotrwałe zajęcie się problemem ubóstwa i wykluczenia społecznego na obszarach wiejskich.
- Promocja gospodarczego i społecznego rozwoju społeczności wiejskich tak, aby można było osiągnąć ogólne cele NAPS na obszarach wiejskich.
- Wzmocnienie i wsparcie zaangażowania wspólnot lokalnych, w szczególności tych dotkniętych problemem ubóstwa i wykluczenia społecznego, w regenerację ich własnych obszarów.
- Kontynuacja ulepszania infrastruktury fizycznej i socjalnej w mniejszych miastach i wsiach, z uwzględnieniem zasobów Narodowego Planu Rozwoju.

Działania

Biała Księga nt. Rozwoju Obszarów Wiejskich

1. Strategia określona w Białej Księdze nt. Rozwoju Obszarów Wiejskich zapewnia podstawy do działania dla osiągnięcia wyżej przedstawionych celów.

Weryfikacja na Obszarach Wiejskich i Dostępu do Usług

2. Istnieją procedury weryfikacji (proofing) na obszarach wiejskich wszystkich polityk; będą one wspierane poprzez szczegółowe wytyczne dla Ministerstw we wczesnym okresie objętym niniejszym Programem. Wraz z innymi ustaleniami polityki weryfikacji (w szczególności weryfikacji ubóstwa i równości), kwestie ubóstwa na obszarach wiejskich zostaną włączone do głównego nurtu w sposób kompleksowy.

3. Dostęp do kluczowych usług publicznych (w tym edukacji, transportu i opieki zdrowotnej) zostanie poprawiony.

Reforma Samorządu Lokalnego

4. Strategie rozwoju gospodarczego, społecznego i kulturalnego opracowywane przez Zarządy Rozwoju Hrabstw/Miast zagwarantują ramy postępowania z problemem ubóstwa na obszarach wiejskich na poziomie hrabstwa.

5. Środki promowania uczestnictwa oraz upoważniania wiejskich społeczności lokalnych będą obejmowały zaangażowanie wspólnotowe w Komitetach Strategicznej Polityki (SPC) w ramach reformy Samorządu Lokalnego, jak również założenie Forum Rozwoju Obszarów Wiejskich określonego w Białej Księdze nt. Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Ramy Rozwoju Lokalnego

6. Zintegrowany program rozwoju lokalnego zostanie oparty na doświadczeniach Podprogramu 2 Programu Operacyjnego dla Rozwoju Lokalnego, Obszarów Miejskich i Wiejskich 1994-1999. Finansowanie zostało zapewnione w ramach Narodowego Planu Rozwoju w celu zagwarantowania łagodnego przejścia z Programu Operacyjnego dla Rozwoju Lokalnego, Obszarów Miejskich i Wiejskich 1994-1999 na nowe Programy Regionalne.

7. Kontynuacja Programu LEADER oraz lokalnych inicjatyw rozwoju Partnerstw dla Rozwoju Obszarów Wiejskich wesprze rozwój gospodarki wiejskiej. Środki zostaną przeznaczone na działania docelowe, w tym przedsiębiorczość i rozwój wspólnoty, usługi dla bezrobotnych oraz wspólnotową zdolność budowania zgodnie z postanowieniami Narodowego Planu Rozwoju.

Wspólnotowy Program Rozwoju

8. Liczba projektów Wspólnotowego Programu Rozwoju na obszarach wiejskich będzie nadal rozszerzana.

Pomoc dla Gospodarstw

9. Plan pomocy dla gospodarstw gwarantuje wsparcie dla rodzin o niskich dochodach, i jest w szczególności przeznaczony dla rodzin rolników o niskich dochodach, posiadających dzieci. Plan będzie nadal korzystał z podwyżek płatności z opieki społecznej. W celu zapewnienia kontynuacji realizowania celów niniejszego Programu plan będzie wzmocniany a jego działanie kontrolowane w okresie programowania.

Plan Rewitalizacji Miast

10. Plan Rewitalizacji Miast wniesie strategiczny wkład do odnowy infrastruktury wyznaczonych obszarów objętych Planem oraz pobudzi rewitalizację małych miasteczek.

Ogólne

11. Strategie realizowane w innych punktach niniejszego Programu, w szczególności związanych z rozwojem obszarów wiejskich, zatrudnieniem, „mieszkaniami dla każdego”, przedsiębiorczością, transportem i edukacją, będą miały szczególnie wpływ na ubóstwo na obszarach wiejskich.

3.5 Administracja Lokalna

Cele

- Maksymalizacja zaangażowania i uczestnictwa społeczności lokalnych w procesie demokracji poprzez kontynuację reformy struktur i procesów Samorządu Lokalnego.
- Wzmacnianie polityki spełniającej rolę wybranych przedstawicieli.
- Zapewnienie większej transparentności i odpowiedzialności w świadczeniu Lokalnej Samorządności na wszystkich poziomach.
- Zapewnienie, aby integracja Samorządu Lokalnego oraz lokalnych struktur rozwojowych opierała się na mocnych stronach i wartościach obu systemów.
- Umożliwienie lokalnym, sektorowym grupom wpływów, w tym partnerom społecznym, uczestniczenia wraz z wybranymi przedstawicielami, w opracowywaniu polityki dla ich Lokalnych Władz poprzez Komitety ds. Polityki Strategicznej.
- Kontynuowanie programu rewitalizacji Samorządu Lokalnego, wzmocniającego demokrację lokalną i koncentrującego się na jakościowej obsłudze klienta i gospodarności.
- Wzmocnienie roli Samorządu Lokalnego w lokalnym rozwoju ekonomicznym, społecznym i kulturalnym, w szczególności poprzez pracę nowych Zarządów Rozwoju Hrabstwa/Miasta.
- Utrwalanie Krajowej Strategii Przeciw Ubóstwu w działaniach, polityce i inicjatywach Władz Lokalnych.

Działania

1. Komitety ds. Polityki Strategicznej nowych Władz Lokalnych umożliwią lokalnym sektorowym grupom wpływów uczestniczenie wraz z wybranymi radnymi w opracowywaniu polityki.
2. Strategia Rozwoju Ekonomicznego, Społecznego i Kulturalnego będzie opracowywana przez każdą Radę Rozwoju Hrabstwa/Miasta. Strategie, które zostaną wprowadzone do 2002r., będą ramami dla działań Władz Lokalnych, rozwoju lokalnego oraz agencji Państwowych na szczeblu lokalnym.
3. Zarządy Rozwoju Hrabstwa/Miasta będą się wyraźnie skupiać na inkluzji społecznej w swoich strategiach Rozwoju Ekonomicznego, Społecznego i Kulturalnego, jak również na długoterminowym rozwoju gospodarczego na swoich obszarach.
4. Grupa Interwencyjna ds. Integracji Samorządu Lokalnego oraz Systemów Rozwoju Lokalnego będzie kontynuowała monitorowanie i napędzanie postępowania Zarządu Rozwoju Hrabstwa/Miasta.
5. Ministerstwo Środowiska oraz Samorząd Lokalny, Ministerstwo do spraw Społecznych, Wspólnotowych i Rodzinnych oraz Agencja do Walki z Ubóstwem będą wspólnie wprowadzać inicjatywy NAPS do Władz lokalnych.
6. Władze Lokalne będą kontynuować rozszerzanie swojej roli w procesie inkluzji społecznej.
7. Proces reformy Samorządu Lokalnego zmierza do zawarcia, jako przedmiotu polityki, uczestnictwa przedstawicieli partnerów społecznych w opiniotwórczym mechanizmach, jakimi są Komitety ds. Polityki Strategicznej oraz Zarządy Rozwoju Hrabstwa/Miasta. Proces ten będzie także zmierzał do opracowania

ustaleń doradczych pomiędzy partnerami społecznymi oraz komitetami monitorującymi, które zostały powołane w celu monitorowania realizacji Zintegrowanego Planu Terytorialnego.

3.6 Inwestycje Docelowe na Obszarach Upośledzonych Społecznie

Cele

- Opracowanie konkretnego punktu centralnego zintegrowanej polityki w przekroju środków Inkluzji Społecznej określonych w Narodowym Planie Rozwoju, skierowanego do grup społecznych, które są wyłączone, szczególnie, gdy wszechobecne jest skumulowane upośledzenie społeczne.
- Stawienie czoła, w szczególności, przestrzennej koncentracji bezrobocia, ubóstwa oraz wykluczenia społecznego, zgodnie z kryteriami wyboru celów w 25 najbardziej upośledzonych społecznościach miejskich i wiejskich, w tym na podlegających Władzom Samorządowym osiedlach mieszkaniowych o największych potrzebach rozwojowych.
- Powstrzymanie społecznych i gospodarczych kosztów wykluczenia społecznego poprzez opracowanie wachlarza zintegrowanych środków, takich jak ten, iż fizyczna, socjalna i wspólnotowa infrastruktura wyznaczonych społeczności jest opracowana w celu umożliwienia im wykorzystania kapitału społecznego i zdolności koniecznych dla rozwoju gospodarczego i wspólnotowego.

Działania

1. Zostanie powołany Międzyministerialny Komitet do celu określania i precyzowania gamy istniejących i proponowanych środków inkluzji społecznej w Narodowym Planie Rozwoju, z którego opracowane mogą zostać docelowe środki interwencyjne.
2. Komitet ten, po szczegółowych konsultacjach z partnerami społecznymi, podczas formułowania swoich projektów będzie posiłkował się doświadczeniami i sugestiami:
  - Lokalnych Ram Rozwoju;
  - Procesu Usług Zintegrowanych oraz Procesu Zintegrowanego Planu Terytorialnego;
  - Inicjatywy URBAN (szczególnie mechanizmami konsultacyjnymi i dostarczania opracowanymi przez Władze Lokalne w celu wdrażania niniejszej Inicjatywy);
  - Terytorialnymi paktami dot. Zatrudnienia;
  - Narodowej Strategii ds. Narkotyków (w tym Funduszu Środków i Usług dla Ludzi Młodych);
  - Programu Rozwoju Wspólnotowego;
  - Projektu Usług Rodzinnych;
  - Integracji Samorządu Lokalnego i Systemów Rozwoju Lokalnego; oraz
  - Ram czasowych dla projektów infrastrukturalnych dot. doradztwa, planowania i budowania.
3. Komitet przedstawi Rządowi rekomendacje do grudnia 2000, umożliwiające tym 25 obszarom bycie wyznaczonymi na liście priorytetowej kroków, jakie mogą zostać podjęte w ciągu 3lat ram czasowych.
4. Komitet zostanie obciążony za wypróbowania wszelkich możliwości i działań, opłaty za które pobierane będą „na wejściu” w ramach ich linii budżetowych, na 25 wyznaczonych obszarach. Należy prowadzić prawidłową ewidencję istniejących i planowanych mechanizmów dostarczania. Uznaje się, że znaczne wzrosty dofinansowania są zaplanowane dla środków inkluzji społecznej w ramach NPR. Proces ten zmierza do zagwarantowania, aby fundusze te oraz działania były skoordynowane oraz skierowane na obszary najbardziej potrzebujące.

3.7 Mieszkania i domy socjalne i dostępne dla każdego

Cele

- Próba zagwarantowania, aby każde gospodarstwo domowe miało dostęp do przystępnego, bezpiecznego oraz o dobrej jakości mieszkalnictwa odpowiadającego im potrzebom.
- Wzrost podaży mieszkań socjalnych (oferowanych zarówno przez Władze Lokalne jak i sektor prywatny) oraz mieszkalnictwa „dla każdego” w celu zaspokojenia wzrastających potrzeb, zgodnie z celami wyznaczonymi w NPR.
- Poprawa stanu fizycznego istniejących zasobów mieszkalnictwa socjalnego.
- Kompleksowe zajęcie się problemem bezdomności.
- Zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych innych specyficznych grup, tj. Wędrowców, ludzi starszych, niepełnosprawnych oraz kobiet dotkniętych problemem przemocy w rodzinie.
- Reforma prywatnego sektora wynajmu mieszkań i domów z uwzględnieniem zaleceń Komisji ds. Prywatnego Sektora Wynajmu Mieszkań.

Działania

Nowe Mieszkalnictwo

1. Program mieszkalnictwa Władz Lokalnych zostanie rozszerzony, tak aby dostarczyć w sumie 22000 nowych domów w ciągu czterech lat, 2000 – 2003.

2. Ministerstwo Środowiska oraz Samorząd Lokalny powołały Ochotniczą Jednostkę ds. Mieszkalnictwa w celu rozwijania wszelkich aspektów sektora. Jednostka zostanie wyposażona w mechanizm aktywnej konsultacji z dobrowolnymi dostawcami lokali mieszkalnych oraz innymi istotnymi grupami interesu. Dobrowolny program mieszkalnictwa zostanie rozszerzony, tak aby dostarczyć w sumie 54000 dodatkowych lokali w ciągu czterech lat, 2000 – 2003.
3. Ministerstwo Środowiska i Samorząd Lokalny przeanalizują nowe modele dobrowolnego mieszkalnictwa, w tym lokale oferowane przez pracodawców oraz rozszerzenie definicji dobrowolnego mieszkalnictwa.
4. Cele wyznaczone w Narodowym Planie Rozwoju dot. Zapewnienia mieszkalnictwa, na które mogą sobie pozwolić nabywcy o średnich dochodach, w ramach Planu Władz Lokalnych dot. Mieszkalnictwa „Dla Każdego” oraz Planu Ograniczonej Własności (shared ownership) zostaną osiągnięte. Władze Lokalne będą wspierane we wdrażaniu postanowień dot. Mieszkalnictwa socjalnego i „dla każdego” określonych w Części V Ustawy o Planowaniu i Zagospodarowywaniu Terenu po jej uchwaleniu.
5. Działanie Planów Wykupu przez Najemców oraz Planów Ograniczonych Własności będzie monitorowane przez Ministerstwo Środowiska oraz Samorząd Lokalny.

Prywatny Sektor Wynajmu

6. Planowany raport Komisji ds. Prywatnego Sektora Wynajmu Mieszkań stworzy podstawy do reformy sektora oraz, w szczególności, do zajęcia się kilkoma kwestiami, w tym bezpieczeństwem prawa własności, odpowiednimi regulacjami i egzekucją przepisów prawnych; osiągnięcia odpowiedniej równowagi pomiędzy prawami i obowiązkami właścicieli i dzierżawców; środków zwiększenia inwestycji w oraz podaży lokali do wynajęcia; oraz dla likwidacji barier rozwoju sektora.

Bezdomność

7. Zalecenia planowanego raportu Międzyministerialnego Zespołu ds. Bezdomności, który zajmie się tym, jak wdrażać szereg usług mieszkaniowych i innych świadczonych zarówno przez instytucje ustawowe jak i dobrowolne, w celu zapewnienia ciągłości opieki, uznawania zmieniających się i różnicowanych potrzeb ludzi bezdomnych, zostaną pilnie zbadane.

Środki Poprawy Warunków Mieszkaniowych

8. Zwiększone dofinansowanie jest świadczone w celu dalszego rozwijania docelowych środków poprawy warunków mieszkaniowych. Środki te obejmują Plany dla Ludzi Niepełnosprawnych oraz Dotacji na Niezbędne Naprawy, Grupę Interwencyjną ds. Specjalnej Pomocy Mieszkaniowej dla osób starszych oraz plan prac ulepszeniowych zamiast mieszkalnictwa oferowanego przez Władze Lokalne.
9. Ulepszenia zasobów mieszkaniowych Władz Lokalnych, w tym regeneracja Ballymun i znajdujących się w ubogich dzielnicach śródmieścia kompleksów mieszkaniowych oraz dofinansowanie Planu Prac Naprawczych, będą kontynuowane.

Zakwaterowanie dla Studentów

10. Rząd oceni wpływ zachęt wprowadzanych przez Ustawę Finansową z 1999r na podaż zakwaterowania dla studentów oraz rozważy dalsze działania w świetle wyników ewaluacji.

Zakwaterowanie dla Wędrowców

11. Lokalne Programy Zakwaterowania dla Wędrowców przyjęte w okresie programowania, w tym cel dla zakwaterowania przeznaczonych dla Wędrowców ustalony przez poszczególne Władze Lokalne, będzie monitorowany a procedury oceniane w świetle efektywności pod względem zaspokajania zapasów zakwaterowania dla Wędrowców.

Zarządzanie Mieszkalnictwem/Majątkiem

12. Działania mające na celu poprawę zarządzania majątkiem mieszkaniowym/kompleksami mieszkaniowymi Władz Lokalnych, w tym efektywniejsze uczestnictwo najemców i lokatorów w odpowiednich Władzach Lokalnych, będą podlegały kontroli Ministerstwa Środowiska oraz Samorządu Lokalnego. Przyjęte zostanie wewnętrzinstytucjonalne podejście, opierające się na doświadczeniu Procesu Usług Zintegrowanych, w celu zagwarantowania, iż uwzględniane są szersze aspekty rozwoju wspólnotowego.
13. Zbadane zostanie opracowanie profesjonalnych standardów akredytacji dla zarządzania mieszkalnictwem.

Regulacje w Budownictwie

14. Minister Środowiska oraz Samorząd Lokalny wniosą poprawkę do części M Krajowych Przepisów Budowlanych do połowy 2000r. Podstawowym założeniem poprawki do Przepisów jest dostosowanie domów do potrzeb ludzi niepełnosprawnych. Wymagać to będzie, aby domy, które są przedmiotem wniosków o zezwolenie na budowę były zgodne z Częścią M razem ze zmianami.

15. Wprowadzenie mieszkań o ułatwionym dostępie w dniu lub po 1 stycznia 2001r. będzie znaczącym krokiem w kierunku Mieszkalnictwa Przystosowanego (LAH).
16. Kwestia rozwoju w kierunku pełnego LAH w obrębie domu, z uwzględnieniem wyższych poziomów będzie monitorowana w świetle doświadczenia wdrażania planowanych Przepisów Budownictwa.

Forum Mieszkaniowe

17. Forum Mieszkaniowe określone w Ramach II, jako część ich warunków odniesienia, monitoruje wdrażanie działań związanych z mieszkalnictwem ustalonych zarówno w Ramach II jak i III niniejszego Programu.

Inne

18. Przeanalizowana zostanie potrzeba opracowania strategii wzrostu wsparcia wspólnoty lokalnej dla mieszkalnictwa i zakwaterowania dla grup borykających się z dyskryminacją.
19. Zapewniona zostanie infrastruktura informacyjna i doradcza.

3.8 Gospodarka Społeczna

Cele

- Promocja powstania i konsolidacji gospodarki społecznej.
- Maksymalizacja potencjału gospodarki społecznej w celu generacji zatrudnienia, które jest zrównoważone oraz wysokiej jakości, z zastrzeżeniem ograniczeń rynku pracy.
- Regeneracja społeczności zarówno miejskich jak i wiejskich poprzez świadczenie pilnie potrzebnych usług lokalnych, możliwości zatrudnienia oraz doświadczeni dla ludzi, którzy oddalili się od rynku pracy.

Działania

Program Gospodarki Społecznej

1. Wprowadzony zostanie pełen poświęcenia Program Gospodarki Społecznej, oparty na zasadach oraz zaleceniach Raportu Grupy Roboczej ds. Gospodarki Społecznej, ustalonych w ramach *Partnerstwa 2000*, do którego partnerzy społeczni są zobowiązani.
2. Gdy będzie w pełni sprawny, wydzielony Program Gospodarki Społecznej będzie zapewniał roczne inwestycje rzędu 41 mln £. Środki z NPR będą udostępnione w celu umożliwienia natychmiastowego uruchomienia inicjatyw Gospodarki Społecznej. Będzie to częściowo finansowane poprzez realokację, w kilku fazach, proporcji dofinansowania już przeznaczonych do planu Zatrudnienia Wspólnotowego (CE). Obejmie realokację uczestników oraz personelu nadzorującego aktualnie wyznaczonego do CE. Finansowanie z reorganizacji Programu Przedsiębiorczości Wspólnotowej FÁS będzie również dostępne. Finansowanie będzie objęte przeglądem.
3. Program zagwarantuje szereg usług, pobudzi nowe rodzaje usług oraz zapewni zatrudnienie wzdłuż kontinuum pomiędzy świadczeniem usług komercyjnych i ustawowych.
4. Program będzie w szczególności skierowany do społeczności na obszarach upośledzonych oraz do ludzi pozostających na długotrwałym bezrobociu.
5. Ramy Operacyjne dla Programu, opracowane przez Komitet Monitorujący, będą wdrażane zarówno na szczeblach krajowych jak i lokalnych, z zaangażowaniem wspólnotowych grup interesu oraz organizacji w planowanie, wdrażanie i monitorowanie na poziomie lokalnym.
6. Program Gospodarki Społecznej zapewni dofinansowanie dla trzech rodzajów przedsiębiorczości:
  - Firmy Wspólnotowe, finansowane głównie z dochodów z działalności handlowej, od których można oczekiwać, iż w niedalekiej przyszłości osiągną stałą rentowność;
  - Przedsiębiorstwa Gospodarki Społecznej będące odpowiedzią na niewystarczający popyt, w przypadku, gdy popyt na konkretne dobra i usługi w obrębie społeczności nie idzie w parze ze środkami finansowymi, które umożliwiłyby zapłacenie za nie, ze względu na upośledzenie społeczne lub niskie zaludnienie; oraz
  - Przedsiębiorstwa oparte na kontraktach w sektorze publicznym, gdzie nakłady sektora publicznego na obszarach i w społecznościach upośledzonych są pod-zlecana lokalnym przedsiębiorcom gospodarki społecznej.

3.9 Wspieranie Dobrowolnych Wysiłków i Uczestnictwa

Cele

- Podnoszenie jakości życia obywateli i społeczeństwa obywatelskiego poprzez promocję, zachęcanie oraz podtrzymywanie wszystkich form dobrowolności i uczestnictwa.
- Promocja uczestnictwa ludzi pochodzących z grup o niskich dochodach oraz ludzi młodych w reprezentatywnych procesach demokratycznych.
- Wzmocnienie zdolności społeczności doświadczających upośledzenia społecznego (czy to geograficznego czy sektorowego) do wyrażania swoich interesów oraz do uczestniczenia w działalności wspólnotowej, w partnerstwie z władzami publicznymi.

- Rozwinięcie mechanizmów szkoleniowych i wsparcia tak aby jednostki, wspólnoty i organizacje mogły rozwijać samopodtrzymujący się etos oparty na dobrowolności oraz mogły zająć się ich społecznościami i społeczeństwem obywatelskim jako całością.
- Wspieranie sektora wspólnotowego i ochotniczego oraz uzyskiwanie informacji o ich opiniach i doświadczeniach podczas formułowania i opracowywania strategii do walki z upośledzeniem i wykluczeniem społecznym oraz ubóstwem.

Działania

Biała Księga

1. Biała Księga nt. Relacji pomiędzy sektorami Wspólnotowym i Ochotniczym oraz Sektorem Państwowym zostanie opublikowana w kwietniu 2000. Uzna ona rolę sektora Wspólnotowego i Ochotniczego w opracowywaniu polityki, w świadczeniu usług oraz działań rozwojowych oraz zapewni większą pewność w stosunku do finansowania sektora ochotniczego i wspólnotowego. Zapewni również powołanie komitetu monitorującego/wdrażającego tworzonych przez przedstawicieli każdego z sektorów.
2. Maszyna instytucjonalna leżąca u podstaw wszelkich form uczestnictwa obywatelskiego zostanie wzmocniona i pielęgnowana, w szczególności ta jej część, która skupia się na upośledzeniu społecznym i niskim uczestnictwie.
3. Zapewniony zostanie szereg form wsparcia opartych na sektorze Wspólnotowym i Ochotniczym w celu promocji, podtrzymania i rozwijania inicjatyw ochotniczych i uczestnictwa, w kontekście Białej Księgi.

Rok Wolontariatu ONZ

4. Rok Wolontariatu ONZ stanie się przedmiotem działalności wspierającej wolontariat. Wcześniej, powołany zostanie Krajowy Komitet ds. Wolontariatu. Przy udziale odpowiednich grup interesu, które opracują strategię oraz działania wspierające i rozwijające wolontariat.

Fundacja ds. Inwestowania we Wspólnotach

5. Działania „Biznes we Wspólnocie” Fundacji ds. Inwestowania we Wspólnotach będzie pociągała za sobą innowacyjne przedsięwzięcia sektora prywatnego, które będą prowadzić do większych inwestycji przez firmy i ich pracowników. Skieruje to środki finansowe i inne do projektów opartych na wolontariacie i wspólnocie w społecznościach upośledzonych społecznie.

Zachęcanie do Uczestnictwa w Wyborach

6. Nowa Inicjatywa na rzecz Uczestnictwa w Wyborach zostanie aktywowana zadaniem zachęcania do maksymalnej frekwencji w wyborach, w tym program edukacyjny dla wyborców. Inicjatywa w szczególności skupi się na społecznościach doświadczających upośledzenia społecznego oraz na ludziach młodych.

3.10 Opieka Zdrowotna

Cele

- Poprawa stanu zdrowia ludności, dofinansowanie ekspansji istotnych zasobów usług zdrowotnych w ostatnich latach.
- Poprawa dostępu do dobrej jakości usług zdrowotnych w celu wzmocnienia inkluzji oraz spójności społecznej oraz monitorowanie socjoekonomicznych nierówności zdrowotnych.
- Promocja modeli podstawowej/wspólnotowej opieki zdrowotnej.
- Promocja dobrego ogólnego stanu zdrowia i samopoczucia poprzez wzmacnianie polityk promocji zdrowia, badań dot. Zdrowia oraz stworzenie wspomagającego środowiska, ze szczególnym naciskiem na grupy ryzyka wskazane w sondach na temat stylu życia oraz nazwane w NAPS.
- Poprawa skuteczności usług zdrowotnych, z wykorzystaniem znaczącego wzrostu zaplanowanego w wydatkach na zdrowie w okresie programowania.

Działania

Wdrażanie Strategii Zdrowotnych

1. Znaczący postęp zostanie osiągnięty we wdrażaniu strategii nakreślonych w Narodowej Strategii Zdrowia – *Kształując Zdrowszą Przyszłość*. Weźmie ona pod uwagę szereg strategii i polityk (w tym Strategię Promocji Zdrowia, Plan dot. Zdrowia Kobiet, Narodowa Strategia Walki z Rakiem, Narodowa Strategia dot. Układu Krążenia, Przegląd Planu Opieki Położniczej i Opieki nad Niemowlęciem i zaplanowanej Strategii dla Dzieci).

2. Strategie realizowane w innych punktach niniejszego Programu (w tym te związane z odpowiednim poziomem dochodów oraz środkami ds. równości) będą również miały istotny wpływ na wyniki zdrowotne.

Infrastruktura Zdrowotna

3. Strategia Kapitału Zdrowotnego nakreślona w Narodowym Planie Rozwoju umożliwi zagwarantowanie głównych inwestycji kapitałowych w infrastrukturę zdrowotną. NPR zagwarantuje dodatkowe istotne zdolności w usługach zdrowotnych dla zapewnienia zwykłych oddziałów szpitalnych, rehabilitacji, łóżek dla rekonwalescentów i innych powiązanych środków. Wspólnotowe Oddziały Szpitalne Opieki Pielęgniarskiej dla osób starszych będą planowo zapewniały większą integrację z usługami szpitalnymi.

Przegląd Liczby Łóżek

4. Cała kwestia liczby łóżek zarówno na oddziałach intensywnej terapii jak i przypadków łagodniejszych będzie przedmiotem niezwłocznej analizy Ministerstwa ds. Zdrowia i Dzieci wraz z Ministerstwem Finansów oraz w porozumieniu z partnerami społecznymi, ze szczególnym odniesieniem do tendencji w popycie na usługi zdrowotne w ciągu ostatnich 10 lat. Integralne komponenty tego przeglądu liczby łóżek będzie badanie:
  - pracy dziennej wykonywanej w szpitalach, mające na celu ustalenie odpowiedniego poziomu infrastruktury opieki dziennej, w obliczu 9-10% wzrostu działalności dziennej w ciągu ostatnich lat; oraz
  - organizacji i użycie infrastruktury sal operacyjnych, mające na celu ewentualny wzrost wydajności w danym obszarze.

Promocja Zdrowia

5. Nowa Strategia Promocji Zdrowia 2000-2005 jest na zaawansowanym etapie projektowania. Promocja zdrowia i działania edukacyjne będą nadal rozwijane, w partnerstwie ze wspólnotą, oraz będą nastawione na określone obszary, takie jak palenie, zdrowe żywienie oraz zmiana stylu życia. Wszystkie Oddziały Funduszu Zdrowia (health boards) będą nadal przeznaczać dotacje przeprowadzanie promocji zdrowia na poziomie miejsca pracy. Programy promocji zdrowia oraz programy monitorowania oparte na dowodach będą opracowywane w porozumieniu z partnerami społecznymi. Nowa strategia będzie uwzględniać szereg konkretnych działań skierowanych do społeczności oraz grup ryzyka, ze szczególnym uwzględnieniem podejścia rozwojowego wspólnot do materiałów promocyjnych dot. zdrowia i umiejętności czytania.

Karty Medyczne

6. Dyrektorzy Naczelnicy Oddziałów Funduszu Zdrowia badają działanie projektu Karty Medycznej i będą konsultować się z partnerami społecznymi do końca 2000r. Szczególny nacisk zostanie położony na zajęcie się potrzebami rodzin z dziećmi, na usuwanie anomalii oraz barier, w tym deficyty informacyjne.

Usługi Związane z Narkotykami

7. Usługi lecznicze i rehabilitacyjne dla osób uzależnionych od narkotyków zostaną rozszerzone. Struktury Oddziałów Funduszu Zdrowia i systemy informacyjne na tym obszarze zostaną wzmocnione.

Zdrowie Psychiczne

8. Uchwalone zostaną akty prawne zmierzające do reformy przepisów dot. ochrony zdrowia psychicznego w celu promocji i rozwijania wyższych standardów oraz bardziej nowoczesnych praktyk w świadczeniu usług ochrony zdrowia psychicznego, w tym opieka wspólnotowa. Ministerstwo ds. Zdrowia i Dzieci będzie wspierało inicjatywy mające na celu świadczenie niezależnych usług wsparcia dla ludzi, którzy wbrew swojej woli zostali zatrzymani na mocy postanowień projektu nowej Ustawy o Zdrowiu Psychicznym.

Zdrowie Kobiet

9. Radzie ds. Zdrowia Kobiet zostały nadane odpowiednie podstawy administracyjne. Mianowano dyrektora oraz personel pomocniczy, przy odpowiednich środkach finansowych. Rada znajduje się obecnie w lepszej sytuacji pod względem możliwości nadania mocy prawnej Planowi Strategicznemu, którego priorytetem jest monitorowanie wdrażania Planu dot. Zdrowia Kobiet.
10. Plan dot. zdrowia Kobiet zostanie oceniony w celu pobudzenia jego wdrażania. Zarówno ewaluacja jak i wdrażanie będą posiadały konkretne działania i cele w stosunku do kobiet doświadczających opóźnienia społecznego.

Usługi dla Ludzi Niepełnosprawnych

11. Ministerstwo ds. Zdrowia i Dzieci, Ministerstwo ds. Społecznych, Wspólnotowych oraz Rodzinnych powołają i będą uczestniczyć w Grupie Roboczej, która będzie konsultowała się z partnerami społecznymi, w celu zbadania wykonalności wprowadzenia Kosztów Renty Inwalidzkiej.
12. Usługi dla ludzi z upośledzeniem umysłowym lub zmysłowym lub z kalectwem będą dalej rozwijane, z uwzględnieniem Raportu Komisji ds. Statusu Ludzi Niepełnosprawnych oraz ocen potrzeb przeprowadzonych przez Ministerstwo ds. Zdrowia i Dzieci. W stosunku do ludzi z upośledzeniem umysłowym i autyzmem, istnieją nadal zaległości w nadrobieniu potrzeb usług mieszkaniowych, odroczeń i usług codziennych. Ministerstwo ds. Zdrowia i Dzieci jest zaangażowane w nadrobienie tych zaległości w przeciągu następnych trzech lat.
13. Dofinansowanie kapitałowe na rozwój na tych obszarach będzie oparte na dofinansowaniu uwzględnionym w Narodowym Planie Rozwoju, w tym zagwarantowanie oddziałów sypialnych, poczekalniowych i opieki medycznej. W kontekście rozwoju krajowej bazy dla usług dot. niepełnosprawności zmysłowej i fizycznej, przeprowadzone zostanie analiza potrzeb tej grupy.
14. Rząd zaangażowany jest w opracowanie szeregu usług pomocniczych, w tym opieka domowa, w celu umożliwienia ludziom niepełnosprawnym życia we wspólnocie z maksymalnym poczuciem niezależności. Ministerstwo ds. Zdrowia i Dzieci zagwarantuje, iż w opracowywaniu usług związanych z wdrażaniem raportu *W Kierunku Niezależnej Przyszłości*, pierwszeństwo będzie posiadać opieka zastępcza oraz domowa, na którą składać się będą: pomoc domowa, asystenci zajmujący się opieką domową oraz osobiści asystenci.

Dzieci

15. Usługi ochrony dzieci zostaną wzmocnione, w tym poprzez zagwarantowanie szkolenia oraz personelu, na podstawie Krajowych Wytycznych dot. Ochrony i Opieki Społecznej Dzieci – *Przedem Wszystkim Dzieci*. Narodowa Strategia dot. Dzieci, w momencie jej ukończenia, będzie stanowić ogólny fundament dla ochrony i opieki społecznej dzieci.

Zdrowie Wędrowców

16. Komitet Doradczy ds. Zdrowia Wędrowców obecnie pracuje nad projektem krajowej strategii dot. zdrowia Wędrowców, która zostanie opublikowana przez Ministra ds. Zdrowia i Dzieci na wczesnym etapie programowania. Polityka przewiduje:
  - wyznaczenie w każdym Oddziale Funduszu Zdrowia odpowiedniej osoby do koordynowania inicjatyw związanych ze zdrowiem Wędrowców, jeżeli jeszcze nie wyznaczono takiej osoby; oraz
  - regularne raporty przygotowywane przez Jednostki ds. Zdrowia Wędrowców w oddziałach funduszu zdrowia przedkładane Komitetowi Doradczemu ds. Zdrowia Wędrowców w Ministerstwie ds. Zdrowia i Dzieci, w celu zawarcia szczegółów dot. wydatkowania dotacji przyznanych Oddziałom na ochronę zdrowia Wędrowców.

Zapobieganie Samobójstwom

17. Programy zapobiegania samobójstwom zostaną rozwinięte we wszystkich okręgach podległym oddziałom funduszu zdrowia, zgodnie z zaleceniami Grupy Interwencyjnej ds. Samobójstw. Poruszone zostaną konkretne problemy dot. samobójstw i ludzi młodych. Wszelkie zalecenia Grupy Interwencyjnej ds. Samobójstw zostaną wdrożone w okresie programowania.

Usługi dot. Ochrony Zdrowia we Wspólnocie

18. W ramach warunków NPR, program odnawiania oraz modernizacji wspólnotowych placówek ochrony zdrowia ma być ukończony w okresie niniejszego Programu. Ze względu na Oddziały Funduszu Zdrowia oraz planowanie nowych placówek medycznych, Ministerstwo ds. Zdrowia i Dzieci proponują zarekomendowanie Oddziałom stanowiska, iż takie placówki powinny być, w odpowiednich przypadkach, wielofunkcyjne, świadcząc kompleksowo szereg usług dla różnych grup.
19. Przeprowadzone zostaną przynajmniej cztery projekty pilotażowe usług opieki podstawowej, które pozwolą zbadać możliwość pójścia w kierunku opieki podstawowej 24 godz. na dobę siedem dni w tygodniu. Te projekty pilotażowe będą monitorowane oraz oceniane wraz z partnerami społecznymi, oraz będą raportowane w okresie trwania Programu. Zmierzają to do stworzenia dalszego rozwoju reagujących w ciągu godzin usług ochrony zdrowia opartych na strukturach wspólnoty – jednego z głównych celów, które mają ograniczyć liczbę ludzi wymagających przyjęcia na oddziały intensywnej terapii, podczas gdy nadal będą korzystać z usług odpowiednich do ich potrzeb.
20. Fora konsultacyjne będą ustalane na poziomie regionalnym, z zaangażowaniem personelu służby zdrowia z danej społeczności, w tym lekarzy pierwszego kontaktu (GP), w celu ułatwienia świadczenia w ramach wspólnoty zintegrowanych usług medycznych.
21. Przy podchodzeniu do wyzwań związanych z dostępem do usług opieki zdrowotnej na obszarach wiejskich, przestrzegane będą zobowiązania zawarte w Białej Księdze nt. Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Lokalne placówki ochrony zdrowia, które mają zostać otworzone w ramach NPR, będą zawierać infrastrukturę do informacyjnego wsparcia technologicznego oraz wsparcia szkoleniowego dla personelu medycznego na obszarach wiejskich.

Zapotrzebowanie na Umiejętności Usług Medycznych

22. Powołana zostanie Grupa ds. Umiejętności Medycznych, z zaangażowaniem partnerów społecznych, odpowiednich Ministerstw Rządowych oraz agencji oraz instytucji trzeciego szczebla, z reprezentatywną Grupą Sterującą. Rola tej grupy będzie polegać na:
- systematycznym określaniu zapotrzebowania na umiejętności różnych sektorów usług medycznych, w tym na personel Sali operacyjnych, oraz doradzaniu w działaniach potrzebnych do zajęcia się nimi;
  - opracowaniu technik szacunkowych, które pomogą w przewidywaniu przyszłego zapotrzebowania na umiejętności medyczne oraz związane z nimi wymagane środki;
  - doradzaniu w promocji edukacji i ustawicznego szkolenia wymaganych dla zaspokojenia potrzeb na umiejętności w sektorze;
  - doradzaniu, jak poprawić świadomość poszukujących pracy oraz absolwentów szkół odnośnie możliwości zatrudnienia dla wykwalifikowanego personelu w sektorze służby zdrowia; oraz
  - w kontekście pojawiających się usług wspólnotowych, zbadanie roli oraz potrzeb umiejętności personelu opieki społecznej.

Opieka Społeczna dla Personelu Służby Zdrowia

23. W następstwie dyskusji i porozumienia z pracodawcami w służbie zdrowia oraz związkami zawodowymi, Ministerstwo ds. Zdrowia i Dzieci wprowadzi pilotażowy plan opieki społecznej dla pracowników służby zdrowia.
24. Ministerstwo ds. Zdrowia i Dzieci dokona przeglądu ustaleń dot. bezpieczeństwa w jednostkach ds. Niebezpiecznych i Nagłych Wypadków w szpitalach w porozumieniu z kierownictwem szpitali oraz związkami zawodowymi. Udostępnione zostaną środki z przychodów, na wprowadzenie w życie wyników przeglądu.

Badania Zdrowotne

25. Środki zostaną przeznaczone na badania zdrowotne jako część kompleksowego podejścia do zapewnienia odpowiedniego środka oraz długoterminowego planowania świadczenia usług zdrowotnych. Systemy danych zostaną zaadaptowane, tak aby umożliwić dysagregację dostępu do usług zdrowotnych oraz rezultaty w przekroju grup docelowych NAPS. Dane te będą monitorowane oraz raportowane na poziomie krajowym.
26. W 2000r. powołana zostanie Grupa Robocza ds. identyfikacji zakresu dla opracowania ram NAPS w obrębie sektora służby zdrowia.

Inne

27. Raporty z postępu wdrażania zaleceń Komisji Pielęgniarskiej będą sporządzane poprzez mechanizm monitorowania ustalony w ramach niniejszego Programu.

3.11 Ludzie Starsi

Cele

- Wszyscy emeryci winni posiadać odpowiednie dochody, umożliwiające im godne życie oraz udział w owocach wzrostu gospodarczego.

Działania

1. W okresie niniejszego Programu, poziom Państwowych Emerytur poprawi się zgodnie ze zobowiązaniami poczynionymi w Przeglądzie Rządu *Program dla Millennium*.
2. Indywidualizacja administracyjna świadczeń emerytalnych zostanie zbadana przez Grupę Roboczą, z uwzględnieniem wykonalności indywidualizacji administracyjnej w ramach całościowego systemu Opieki Społecznej.
3. Po spełnieniu warunków udziału, osoby opiekujące się osobami starszymi będą korzystały z nowego Świadczenia dla opiekunów opartego na ubezpieczeniu społecznym, zgodnie z projektem Budżetu 2000.
4. Raport Krajowej Rady Osób Starzejących się i Starszych, *Przyszła Organizacja Usług Pomocy Domowej w Irlandii* przedstawia kompleksowy przegląd usług pomocy domowej. Raport ten jest wdrażany, a jego wdrażanie będzie monitorowane i raportowane w przeciągu trwania Programu.

5. Instytucja na rzecz Równości powołała Komitet Doradczy obejmujący prawa ludzi starszych. Zalecenia płynące z Instytucji na rzecz Równości dot. osób starszych zostaną uwzględnione przez partnerów społecznych w celu ustalenia, w jaki sposób można je dalej zastosować.
6. Zgodnie ze zobowiązaniem zawartym w *Partnerstwie 2000*, Rząd będzie kontynuował przegląd ulgi podatkowej oraz granic zwolnień z podatku dla osób powyżej 65 roku życia, mając na celu dalszą pomoc w sytuacji ludzi w podeszłym wieku.

3.12 Równość

Cele

- Stworzenie uczciwego i globalnego społeczeństw poprzez wdrożenie strategicznych ram dla prac nad równością zgodnie z Dokumentem Strategii NESC (Krajoowej Rady Gospodarczej i Społecznej).
- Rozwinięcie skutecznej infrastruktury na rzecz równości, które będzie wspierać osiągnięcie celów równościowych w dziewięciu kategoriach objętych ustawodawstwem dot. równości.
- Zagwarantowanie istnienia i działania koniecznych struktur instytucjonalnych oraz umożliwienie im odgrywania ich roli w eliminacji dyskryminacji oraz promowaniu równości.
- Opracowanie ustaleń, w tym procedur administracyjnych, dot. wprowadzani kwestii równości do głównego nurtu debaty.
- Zapewnienie szeregu środków wsparcia dla grup dotkniętych upośledzeniem społecznym i nierównością.

Działania

Podczas gdy Ministerstwo Sprawiedliwości, Równości i Reformy Prawa zapewni kompleksowe wsparcie oraz doradztwo nt. równości, wszystkie Ministerstwa oraz agencje będą miały do odegrania kluczową rolę we wspieraniu równości szans oraz wywoływaniu zmian w podejściu.

Ramy Legislacyjne

1. Ramy legislacyjne zostały przygotowane do wdrożenia i będą stanowić podstawy działalności i polityki w obszarze równości obejmującym następujące kategorie: płeć, stan cywilny, stan rodzinny, orientacja seksualna, religia, wiek, niepełnosprawność, rasa, przynależność do społeczności Wędrowców (Travellers). Ramy te zostaną poszerzone o postanowienia Ustawy o Równym Statusie po jej uchwaleniu.

Wsparcie Instytucjonalne

2. Powołanych zostało kilka nowych instytucji, w tym Instytucja na rzecz Równości, Biuro Dyrektora ds. Kontroli Równości oraz Krajowa Instytucja ds. Niepełnosprawności, których zakres działalności ma wnieść wkład do obszarów dot. równości. Krajowy Komitet ds. Rasizmu i Interkulturalizmu ma również swój wkład do wniesienia.
3. Strategie określone w innych punktach niniejszego Programu, w szczególności te odnoszące się do opieki na dziećmi oraz opieki medycznej, są blisko powiązane z kwestiami równości i będą one realizowane integralnie.

Weryfikacja Równości

4. Raport z *Partnerstwa 2000* nt. weryfikacji równości będzie informował o rozwoju weryfikacji równości. Początkowa faza nauki weryfikacji rozpocznie się w roku 2000 a jej centralne elementy odzwierciedlać będą zalecenia zawarte w raporcie. Uczestnictwo grup określonych w Ustawie o Równości w Dostępie do Zatrudnienia z 1998r. zostanie ułatwione w związku z procesem Weryfikacji Równości.
5. Przegląd Krajowej Strategii przeciw Ubóstwu będzie także miało istotny wpływ na kwestie równości, ze szczególnym odniesieniem do zintegrowania weryfikacji równości w innych systemach weryfikacji.

Monitorowanie

6. Monitorowanie wyników z perspektywy równości będzie kluczowym wymogiem. Mechanizmy monitorowania, w tym kilka odpowiednich komitetów i struktur instytucjonalnych, jest przygotowywanych do wdrożenia w celu zajęcia się problemem.

Równość na Poziomie Przedsiębiorstwa

7. Znaczenie zapewnienia równych szans na poziomie przedsiębiorstwa jest podkreślone przez ramy uzgodnione pomiędzy IBEC, ICTU (Irlandzki Kongres Związków Zawodowych) oraz Pracodawcami z Sektora Usług Publicznych, zgodnie z Załącznikiem III do Ram I.

Komitety Doradcze

8. Instytucja na rzecz Równości powołała Komitety Doradcze obejmujące prawa ludzi starszych oraz kwestie równości w związku z orientacją seksualną. Zalecenia wypływające od Instytucji na rzecz Równości pod adresem tych Komitetów zostaną rozważone przez partnerów społecznych w celu ustalenia, w jaki sposób mogłyby one zostać dalej przeprowadzane.

Równość Płci

Równość Płci Jednym z Głównych Elementów Polityki

9. W świetle zaleceń Wytocznych dot. Weryfikacji Płci wyznaczonych w Raporcie z *Partnerstwa 2000*, oraz zobowiązań zawartych w Narodowym Planie Rozwoju, Rząd włączy do głównego nurtu kwestie równości płci we wszystkich Programach Operacyjnych Narodowego Planu Rozwoju. Obejmował on będzie ocenę wpływu płci oraz rozwój wskaźników do promocji równości szans kobiet i mężczyzn z tytułu wszystkich Programów Operacyjnych oraz środków, w tym obowiązkowe zawarcie kwestii równości szans wśród kryteriów wyboru projektu dla wszystkich działań.
10. Instytucja na rzecz Równości będzie pracowała z Agencjami Państwowymi w celu promowania równości płci.
11. Podjęty zostanie przegląd całych struktur monitorowania i wdrażania obecnych zobowiązań w ramach Pekinńskiej Platformy Działania, Komitetu ds. Likwidacji Dyskryminacji Kobiet (CEDAW), oraz zaleceń Drugiej Komisji ds. Statusu Kobiet.

Dane Dezagregowane

12. Skoordynowana strategia obejmująca odpowiednie Ministerstwa Rządowe, Instytucję na rzecz Równości oraz Główny Urząd Statystyczny rozwinie system do gromadzenia i rozprzestrzeniania danych dezagregowanych dla kobiet i, odnośnie zdrowia, edukacji i szkolenia, dla Wędrówców.

Różnice Płacowe

13. Grupa doradcza, której przewodniczy Ministerstwo Sprawiedliwości, Równości i Reformy Prawa, w skład której wchodzi Ministerstwo ds. Przedsiębiorczości, Handlu i Zatrudnienia, oraz partnerzy społeczni będzie:
- nadzorować finalizację Raportu Instytutu Badań Gospodarczych i Społecznych nt. Różnic Płacowych kobiet/Mężczyzn, podjętą w następstwie zobowiązania w *Partnerstwie 2000*.
  - rozważać zalecenia uwzględniające przypadek dla analizy sektorowej zarówno w sektorze publicznym jak i prywatnym; oraz
  - opracowywać propozycje działania zmierzające do zajęcia się kwestiami określonymi w Raporcie do rozważenia przez Rząd.
14. Środki do rozwiązania problemu segregacji płci na rynku pracy zostaną ustalone. Realizowane one będą w ramach Pozytywnych Działań dot. Równości Narodowego Planu Rozwoju.

Kobiety w Procesie Decyzyjnym

15. Mniejsza liczba kobiet na szczeblach decyzyjnych zostanie zbadana przez Ministerstwo Sprawiedliwości, Równości i Reformy Prawa, w porozumieniu z partnerami społecznymi, w okresie trwania Programu. Prace wykonywane w ramach procesu Inicjatywy Zarządzania Strategicznego (SMI) zostaną dalej wykorzystane w celu wzmocnienia pozycji kobiet w rolach kierowniczych w Służbie Cywilnej oraz szerszej Służbie Publicznej.

Walka z Przemocą wobec Kobiet

16. Działanie Komitetu Sterującego ds. Przemocy wobec Kobiet oraz Regionalnych Komitetów, które zostały ustalone poinformuje o środkach, jakie mają zostać wdrożone w celu wsparcia kobiety, które padły ofiarą przemocy oraz będzie wspomagało robienie postępu w kierunku eliminacji wszelkich form przemocy wobec kobiet. W szczególności, zagwarantuje to zwiększone dofinansowanie na świadczenie usług ofiarom, na zapewnienie awaryjnego zakwaterowania, programów operacyjnych, badań, podjęcia Kampanii na rzecz Publicznej świadomości, założenie Krajowego telefonu Zaufania oraz programów dla sprawców. Jasne kryteria związane z alokacją dofinansowania zostaną opracowane wraz z Krajowym Komitetem Sterującym ds. Przemocy Wobec Kobiet. Ministerstwo Sprawiedliwości, Równości oraz Reformy Prawa oraz Zdrowia i Dzieci będą rozwijały te działania.
17. Przegląd struktur monitorowania i wdrażania zaleceń zawartych w Raporcie Grupy Interwencyjnej ds. Przemocy wobec Kobiet zostanie podjęty do końca roku 2001.

Niepełnosprawność

Reforma Legislacyjna

18. Ustawa o Niepełnosprawności zostanie przygotowana i opublikowana podczas trwania niniejszego Programu. Zagwarantuje ona podstawy legislacyjne do pogłębienia i wsparcia uczestnictwa ludzi niepełnosprawnych w społeczeństwie oraz wymagać będzie konsultacji z partnerami społecznymi.

Dostępność Usług Publicznych

19. Każde Ministerstwo Rządowe zagwarantuje, iż podjęte zostaną rozsądne kroki w celu uczynienie jego usług, a także usług agencji mu podległych, dostępnymi dla ludzi niepełnosprawnych. W celu ułatwienia skutecznego działania oraz akceptowalnych standardów w stosunku do nich, Krajowa Instytucja na rzecz Niepełnosprawnych wyda wytyczne zgodnie z międzynarodowymi normami oraz przyzna symbol dostępności zgodnym urzędom publicznym. Ministerstwa Rządowe oraz agencje podejmą wszelkie uzasadnione działania mające na celu nabycie przez nich wymaganych kwalifikacji w ciągu pięciu lat.
20. Odpowiednie środki zostaną dostarczone Krajowej Instytucji na rzecz Niepełnosprawności oraz Ministerstwa Sprawiedliwości, Równości oraz Reformy Prawa do monitorowania, pilotowania oraz kontrolowania postępu w kierunku realizacji tego zobowiązania.

Potrzeby Statystyczne

21. Ministerstwo Sprawiedliwości, Równości oraz reformy Prawa przygotowuje do wdrożenia ustalenia w celu analizy oraz określenia kluczowych statystycznych potrzeb w odniesieniu do niepełnosprawnych lub kategorii ludzi niepełnosprawnych dla celów polityki informacyjnej, planowania oraz świadczenia usług.

Przejsie do nowych Struktur

22. W następstwie wdrażania struktur nakreślonych w Raporcie z *Establishment Group dla Krajowej Instytucji ds. Niepełnosprawności oraz Służb Wsparcia Niepełnosprawności*, przyjmuje się iż rok 2000 jest rokiem przejściowym. Oddziały Funduszu Zdrowia oraz inne odpowiednie organizacje zapewnią, iż zdecydowane plany dot. szkoleń, pracy oraz zatrudnienia ludzi niepełnosprawnych są gotowe do wdrożenia w okresie 2001-2003. Nowo porozumienia dot. zatrudnienia i szkolenia będą posiadały, jako priorytet, jasną ścieżkę awansu dla ludzi niepełnosprawnych od pracy chronionej, pracy wspieranej oraz zatrudnienia chronionego do możliwości zatrudnienia na otwartym rynku pracy.
23. Podczas okresu przejściowego w roku 2000:
- Ministerstwo ds. Zdrowia i Dzieci skupi się na opracowaniu odpowiedniego dokumentu polityki szkoleniowej dla osób niepełnosprawnych, w porozumieniu z partnerami społecznymi oraz osobami niepełnosprawnymi, obejmujący właściwe zalecenia Raportu NACTE oraz wprowadzenie Kodeksu Praktyki dla działania Chronionych Zakładów Pracy;
  - przegląd dofinansowania zakładów pracy chronionej zostanie podjęty przez Ministerstwo ds. Zdrowia i Dzieci, a na jesień 2000r. sporządzony zostanie z niego raport.

Szkolenie Zawodowe

24. FÁS dokona przeglądu istniejących programów szkolenia zawodowego dla osób niepełnosprawnych, mając na celu osiągnięcie bardziej zintegrowanego, wpadającego w główny nurt podejścia. Zwiększony nacisk zostanie położony, dla ludzi z brakami w wykszoleniu zawodowym, na postępy czynione w kierunku zatrudnienia.
25. Istniejące mechanizmy dofinansowania na szkolenie ludzi niepełnosprawnych zostaną przeanalizowane przez Ministerstwo ds. Przedsiębiorczości, Handlu i Zatrudnienia oraz FÁS, w celu usprawnienia systemu oraz osiągnięcia spójności podejścia z innymi uczestnikami kursów FÁS.
26. FÁS będzie kontynuowało poprawianie dostępności swoich lokali dla osób niepełnosprawnych oraz zagwarantuje pomoce techniczne dla zapewnienia szkolenia zawodowego, doradztwa i poradnictwa.

Zatrudnianie Ludzi Niepełnosprawnych

27. Każde Ministerstwo podejmie odpowiednie kroki w celu zagwarantowania, iż wszystkie agencje znajdujące się pod jego egidą osiągną docelowe 3% zatrudnienia osób niepełnosprawnych w Służbie Publicznej możliwie szybko.
28. Przegląd zatrudnienia osób niepełnosprawnych w Służbie Cywilnej zostanie podjęty w celu ustalenia przestrzegania 3% udziału w zatrudnieniu.
29. Integracja osób niepełnosprawnych na otwartym rynku pracy jest głównym celem Ministerstwa ds. Przedsiębiorczości, Handlu i Zatrudnienia, z perspektywy zarówno inkluzji społecznej jak i podaży pracy.
30. Partnerzy społeczni mają do odegrania kluczową rolę w podnoszeniu świadomości oraz promowaniu zatrudnienia ludzi niepełnosprawnych w sektorze prywatnym. W tym celu, realizowane będą następujące zobowiązania:

- Ministerstwo ds. Przedsiębiorczości, Handlu i Zatrudnienia zapewni dofinansowanie dla partnerów społecznych w celu podjęcia wspólnych działań/inicjatyw pobudzających świadomość oraz promujących zatrudnianie osób niepełnosprawnych w przedsiębiorstwach;
- dofinansowanie dostępne dla pracodawców w ramach Planu Dotacji na Adaptację Miejsca Pracy/Wyposażenia na przystosowanie miejsca pracy dla osób niepełnosprawnych będzie zwiększane w toku trwania niniejszego Programu;
- w celu pomocy przy integracji osób niepełnosprawnych w miejscu pracy, dotacje będą dostępne dla przedsiębiorstw na programy szkoleniowe dot. świadomości nt. niepełnosprawności;
- dotacje będą dostępne dla pracodawców na szkolenie i przekwalifikowanie pracowników którzy nabawią się niepełnosprawności w wyniku ich życia zawodowego;
- Ministerstwo ds. Przedsiębiorczości, Handlu i Zatrudnienia, wraz z FÁS, wzmocni status Planu Pozytywnego podejścia do Niepełnosprawności, który uznaje przedsiębiorstwa o pozytywnym stosunku do zatrudniania osób niepełnosprawnych;
- Ministerstwo ds. Przedsiębiorczości, Handlu i Zatrudnienia przebadają istniejące czynniki demobilizujące osoby niepełnosprawne do podejmowania zatrudnienia oraz postara się zająć problemem tych czynników w porozumieniu z innymi Ministerstwami; oraz
- Narodowy Program Zatrudnienia Wspieranego będzie dalej rozwijany w okresie niniejszego Programu w porozumieniu z partnerami społecznymi i innymi odpowiednimi organizacjami. Zapewnienie wysokich standardów w działaniu programu oraz zapewnienie, aby osoby niepełnosprawne zatrudniano na stałe będzie miała kluczowe znaczenie.

Zatrudnienie Chronione

31. Ministerstwo ds. Przedsiębiorczości, Handlu oraz Zatrudnienia dokona przeglądu istniejących modeli zatrudnienia chronionego oraz rozważy ich rolę oraz potencjał do wzmacniania możliwości zatrudnieniowych dla osób niepełnosprawnych.

Uchodźcy

32. Ustawa o Uchodźstwie z 1996r. zostanie wprowadzona w życie, włączając w to spotkania Pełnomocnika ds. Wniosków Uchodźców oraz Przewodniczącego Trybunału Apelacyjnego ds. uchodźców, jak również powołanie Rady Doradczej ds. Uchodźców. Rząd jest nadal zobowiązany, aby docelowo zredukować czas rozpatrywania wniosków do okresu sześciu miesięcy.
33. Kompleksowa strategia integracji uchodźców, w tym kwestie zatrudnienia i szkolenia, zostanie opracowana tak szybko jak to możliwe.
34. Polityka zaspokajania potrzeb starających się o azyl zostanie opracowana w porozumieniu z Ministerstwami Rządowymi, Agencjami Państwowymi, Organizacjami Pozarządowymi oraz partnerami społecznymi.
35. Odpowiednia szkolenia zapewnione zostaną dla pracowników sektora publicznego, w szczególności tych zaangażowanych w świadczenie usług na rzecz ludzi z kulturalnie zróżnicowanych środowisk.
36. Grupy interesów uchodźców, wraz z odpowiednimi Ministerstwami Rządowymi, będą reprezentowane w oficjalnej Radzie Doradczej ds. Uchodźców, której zakres obowiązków obejmuje doradzanie Ministrowi Sprawiedliwości, Równości oraz Reformy Prawa nt. wszelkich aspektów polityki arylowej.
37. Rola oraz finansowanie organizacji pozarządowych oraz organizacji wspólnotowych zostanie objęta przeglądem, a wszelki dostępne dofinansowanie zostanie przydzielone w spójny i skoordynowany sposób z należytym uwzględnieniem ich roli we wspieraniu starających się o azyl oraz uchodźców oraz promowaniu globalnego społeczeństwa tolerancyjnego.

Rasizm

38. Zwiększone dofinansowanie jest świadczone na rzecz Narodowego Komitetu Konsultacyjnego ds. Rasizmu oraz Interkulturalizmu w celu umożliwienia mu podjęcia dodatkowych kroków zmierzających do walki z rasizmem, do promocji pozytywnej inkluzji mniejszościowych grup etnicznych oraz opracowywani inicjatyw dot. świadomości publicznej zarówno na poziomie krajowym jak i lokalnym.
39. Z uwagi na rosnącą liczbę obcokrajowców znajdujących zatrudnienie w Irlandii, zapobieganie rasizmowi w miejscu pracy zyskuje na znaczeniu. W oparciu o kodeks praktyki IBEC/ICTU przeciw rasizmowi w miejscu pracy, konkretne działania zostaną opracowane przez IBEC oraz ICTU wraz z Ministerstwem ds. Sprawiedliwości, Równości i Reformy Prawa oraz Instytucji na rzecz Równości w stosownych wypadkach.

Wędrowcy

40. Uchwalenie Ustawy o Równym Statusie, wraz z Ustawą o Równości Zatrudnienia z 1998r. zapewni Wędrowcom ustawową ochronę przed dyskryminacją.
41. Znaczenie poprawionych relacji pomiędzy społecznością Wędrowców a społecznością osiadłą jest powszechnie znane i będzie nadal realizowane, w szczególności poprzez Strategię Komunikacji Wędrowców.
42. Wdrażanie zaleceń Grupy Interwencyjnej ds. Społeczności Wędrowców będzie nadal monitorowane przez komitet Ministerstw Rządowych, grupy interesu Wędrowców oraz partnerów społecznych. Raport

o postępie zaleceń jest aktualnie sporządzany i będzie informował o polityce i działalności związanej z Wędrowcami.

Ramy IV
dla Pomyślnej
Adaptacji do
Ustawicznych Zmian

4.1. Kształcenie Ustawiczne

NESCE definiuje Kształcenie Ustawiczne jako kształcenie w przeciągu całego życia. Termin ten obejmuje wszelką działalność edukacyjną, formalną lub nieformalną, mającą na celu poprawę stanu wiedzy i umiejętności oraz promowanie osobistego samospełnienia. Definicja ta jest zgodna ze stanowiskiem przyjętym przez instytucje międzynarodowe takie jak OECD czy UE.

Cele

- Zapewnienie ram wsparcia, które ułatwią osiągnięcie uniwersalnego zdobycia umiejętności czytania i pisania oraz liczenia poprzez ukończenie edukacji na poziomie podstawowym oraz zagwarantuje

centralność uniwersalnych umiejętności czytania i pisanie oraz liczenia w polityce i praktyce dot. kształcenia ustawicznego.

- Zapewnienie optymalnego uczestnictwa w, oraz czerpania korzyści z, edukacji dzieci z grup ryzyka oraz ułatwienie zatrzymania do ukończenia edukacji na poziomie szkoły średniej.
- Zapewnienie ciągłego świadczenia edukacji od wczesnego dzieciństwa do poziomu trzeciego nastawionego na rozwiązywanie problemu upośledzenia edukacyjnego oraz promowanie równości szans oraz uczestnictwa.
- Promocja osiągnięcia wysokich standardów dla wszystkich studentów, niezależnie od ich pochodzenia.
- Monitorowanie uczestnictwa w edukacji konkretnych grup określonych w NAPS jako narażone na największe ryzyko oraz wdrażanie strategii działań pozytywnych w razie potrzeby.
- Eliminacja nieuprawnionego wczesnego porzucania szkoły oraz promocja optymalnego uczestnictwa oraz czerpania korzyści z edukacji oraz w szczególności znaczący wzrost kończenia edukacji na poziomie szkoły średniej.
- Zapewnienie, że odpowiednia edukacja drugiej szansy oraz możliwości szkoleniowe są udostępnione dla osób, które uskokczyły szkołę wcześniej, oraz dla dorosłych, którzy chcą ponownie wejść do systemu.
- Zagwarantowanie dostępności programów oraz usług edukacyjnych dla osób z obszarów wiejskich.
- Zwiększenie konkurencyjności oraz zatrudnienia poprzez wspieranie zwiększonej wydajności za pośrednictwem wzmocnionego rozwoju umiejętności na wszystkich szczeblach w miejscu pracy oraz poprzez ułatwienie zdolności przystosowawczych rynku pracy w odpowiedzi na szybkie zmiany technologiczne i strukturalne.
- Promocja równości, elastyczności oraz istotności systemu edukacyjnego i szkoleniowego, zarówno oficjalnego jak i nieoficjalnego, w zaspokajaniu potrzeb społecznych i gospodarczych, oraz w promowaniu obywatelstwa, inkluzji społecznej oraz awansu w hierarchii wspólnotowej.
- Promowanie wysokiego poziomu uczestnictwa (według standardów międzynarodowych) w edukacji wyższej oraz w aktualnej edukacji i szkoleniu.
- Znaczący wzrost uczestnictwa grup upośledzonych społecznie w edukacji na poziomie wyższym.
- Promocja wspólnotowego wymiaru edukacji na każdym poziomie systemu oraz jego udział w rozwiązywaniu problemu upośledzenia edukacyjnego.
- Pogłębienie powiązań oraz współpracy na linii biznes-edukacja, w tym w kontekście formułowanie programu nauczania oraz przydzielania środków, w odpowiednich przypadkach.
- Rozwijanie oraz przygotowywanie do wdrażania odpowiednich struktur do wspierania strategicznych ram dla promocji Kształcenia Ustawicznego.
- Rozwijanie kultury Kształcenia Ustawicznego w miejscu pracy.
- Zagwarantowanie szans edukacyjnych w okresie całego życia w celu wspierania uczestnictwa obywateli w życiu społecznym i gospodarczym, skierowanego do osób z wykształceniem niższym niż średnie oraz zwracając szczególną uwagę na zaspokajanie zapotrzebowania zmian gospodarczych i technologicznych.
- Zwiększenie świadomości oraz zapewnienie dostępu do działań edukacyjnych na wszystkich poziomach społeczeństwa.
- Dalsze rozwijanie organizowanych przez przedsiębiorstwa procesów i rozwiązań szkoleniowych, aby odpowiedzieć na wyzwanie, jakim jest konkurencja wśród zasobów ludzkich.
- Zagwarantowanie, aby środki były przydzielane na podstawie analizy największych potrzeb.

Działania

Edukacja na Etapie Wczesnego Dzieciństwa

1. Zalecenia Białej Księgi nt. Edukacji na Etapie Wczesnego Dzieciństwa *Gotowy do Nauki* zostaną zrealizowane z podziałem na etapy. Działanie to będzie obejmowało powołanie Instytucji na rzecz Edukacji na Etapie Wczesnego Dzieciństwa, opracowanie ram jakościowych dla wczesnej edukacji, promocję znaku Edukacji Jakościowej dla usługodawców w tym sektorze, oraz zapewnienie interwencji docelowych w dziedzinie wczesnej edukacji dzieci, które są edukacyjnie upośledzone oraz dzieci ze specjalnymi potrzebami.
2. Skoordynowane działania na rzecz wczesnego nabycia umiejętności czytania i pisanie poprzez kampanię na rzecz świadomości publicznej, promowanie narodowej inicjatywy na rzecz czytania, poprawę skuteczności nauczania dzieci z problemami w nauce poprzez wdrażanie zaleceń przeglądu z 1998r. dot. tej usługi, rozwój form pomocy odpowiednich pod względem kulturalnym, w tym współpracy w domu/szkole/wspólnocie, opracowanie materiałów pomocniczych oraz systematyczne monitorowanie postępu.
3. Strategia zapobieganie wczesnego opuszczania szkoły oraz wspierania optymalnego uczestnictwa w edukacji do ukończenia jej na poziomie szkoły średniej będzie obejmowała szereg działań na podstawowym i ponadpodstawowym poziomie nauczania, takich jak:
  - docelowa poprawa w obsadzeniu etatów w szkołach;
  - na poziomie podstawowym, nacisk zostanie położony na liczebność grup w klasach początkowych;

- na poziomie ponadpodstawowym, dalsze ulepszenie będą uwzględniały pracę Grupy Ekspertkiej powołanej przez Ministra Edukacji i Nauki do zajmowania się kwestiami przydzielani i rozmieszczania nauczycieli.
- wzmocnienie współpracy pomiędzy domem/szkołą/społecznością oraz działań wyrównawczych;
- kontynuowana rozbudowa i rozwój Krajowej Agencji ds. Szkolnej Opieki Psychologicznej zgodnie z Raportem z 1998r. Ministra Edukacji i Nauki – ich celem będzie zapewnienie, iż wszelkie szkoły będą miały dostęp do tej instytucji do końca 2004r.;
- powołanie Krajowej Agencji ds. Szkolnej Opieki Socjalnej, z uwzględnieniem reprezentacji filaru Wspólnotowego i Ochotniczego, w celu promowania uczęszczania do szkoły oraz wspierania dzieci z grup ryzyka, aby pozostały w szkole;
- Wdrażanie zintegrowanego planu walki z problemem upośledzenia edukacyjnego – *Nowy Układ – Plan Możliwości Edukacyjnych*, w celu zawarcia rocznych przeglądów realizacji celów programu;
- powołanie Komitetu ds. Upośledzenia Edukacyjnego, który będzie odgrywał istotną rolę w informowaniu o szczegółowej realizacji powyższego Planu;
- promowanie powiązań wspólnotowych, w tym roli sektora wspólnotowego i ochotniczego
- rozwój działań reakcyjnych w pracy z młodzieżą;
- dalsze wzmacnianie usług doradztwa edukacyjnego w szkołach oraz dalszy rozwój ich powiązania z partnerami społecznymi;
- rozwój konkretnych działań mających na celu wspieranie uczestnictwa Wędrowców oraz dzieci niepełnosprawnych; oraz
- rozważenie strategii umożliwiającej młodym rodzicom uczestnictwo w edukacji i szkoleniu.

Zawód Nauczyciela

4. W grudniu 1999r. Minister Edukacji i Nauki ogłosił stworzenie 1000 dodatkowych miejsc pracy dla nauczycieli w szkołach, obowiązujących od początku roku szkolnego 2000/2001. Z powodu obecnych trudności w dostarczaniu wykwalifikowanych nauczycieli nauczania początkowego, przydział ten zostanie zrealizowany w wymiarze 800 stanowisk w szkołach ponadpodstawowych i 200 w podstawowych. W programie tym proponuje się stworzenie dodatkowych 1500 miejsc pracy dla nauczycieli, wobec wcześniejszej nierównowagi, 900 z nich będą stanowiły stanowiska w szkołach podatkowych o 600 w szkołach ponadpodstawowych. 600 miejsc pracy w szkołach ponadpodstawowych zostanie przydzielonych w trzech rocznych turach po 200 stanowisk, w kresie trwania niniejszego Programu. Przydzielenie nauczycieli nauczania początkowego zostanie przeprowadzone świetle sytuacji podaży nauczycieli wyłaniającej się w okresie następnych kilku lat. Docelowy podział tych stanowisk zostanie zrealizowany w porozumieniu z Partnerami Edukacyjnymi.
5. Zalecenie Raportu Grupy roboczej ds. Roli Dyrektora Szkoły Podstawowej zostaną zrealizowane w okresie trwania niniejszego Programu, na tyle na ile odnosi się one do poziomów obsady etatów, na których dyrektorzy stają się dyrektorami administracyjnymi, do czasu na uwzględnienie obowiązku pełnienia przez uczących dyrektorów funkcji administracyjnych, uczestniczenia w szkoleniu pracowników dla dyrektorów oraz zapewnianiu pracy duchownych i dozorców w szkołach.

Rada Opieki Edukacyjnej

6. Ustawa o Opiece Edukacyjnej proponuje podniesienie wieku kończenia edukacji do 16, lub do czasu ukończenia edukacji na niższym poziomie ponadpodstawowym (gimnazjalnym), w zależności od tego, co wypadnie później. Ustawa przewiduje rejestrację w Radzie Opieki Edukacyjnej młodych ludzi w wieku 16 do 18 lat, którzy zamierzają opuścić szkołę wcześniej. Rada opracuje plan dalszej edukacji i szkolenia takiej osoby, oraz nałoży na nią wymóg podjęcia wszelkich uzasadnionych starań zmierzających do realizacji tego planu. Na tej właśnie podstawie Rada wyda świadectwo upoważniające młodego człowieka do pracy. Osoba w wieku 16 do 18 lat nie będzie miała możliwości uzyskania zatrudnienia bez takiego świadectwa. Przeciągu następnych trzech lat zostanie przeznaczona całkowita suma 4,25 mln £ na początkowe powołanie Rady oraz realizację Ustawy po jej uchwaleniu.

Edukacja Specjalna

7. Przeznaczone zostaną dodatkowe środki na rozwinięcie kompleksowych usług pomocniczych dla oceny i świadczenia edukacji specjalnej. Grupa Planująca została powołana na strukturach oraz polityce wymaganej dla tego celu. Grupa ta będzie konsultowała się z partnerami społecznymi i posiłkowała zaleceniami zawartymi w raporcie Komisji nt. sytuacji osób niepełnosprawnych.
8. Ministerstwo Edukacji i Nauki wyznaczy wyspecjalizowanego urzędnika wysokiego szczebla, który podejmie wiodącą rolę w koordynacji rozwoju kontinuum pomocy umożliwiającej uczestnictwo Wędrowców w edukacji na każdym poziomie systemu.

Edukacja w Odpowiedzi na Mieniające się Potrzeby

9. Jakość kształcenia i elastyczności edukacji w odpowiedzi na powstające potrzeby społeczne i gospodarcze zostanie poprawiona poprzez:
- programy intensywnego rozwoju kadr;
  - wdrażanie reform programu nauczania;
  - silny nacisk na planowanie i rozwój szkoły;
  - promowanie strategii zajmowania się trudnościami w nauce;
  - programu cyklu *junior* i *senior* pod względem promowania kluczowych celów edukacyjnych, w tym wysokich standardów dla wszystkich studentów oraz eliminacji nieuprawnionego wczesnego porzucania szkoły, ze szczególnym naciskiem położonym na programy Średniej Szkoły Zawodowej (LCV) oraz Średniej Szkoły Profilowanej (LCA).
  - promowanie technologii informacyjnych i komunikacyjnych w nauczaniu i nauce; oraz
  - znaczące inwestycje w rewitalizację i budowanie budynków szkolnych, tak aby we wszystkich szkołach spełniane były nowoczesne standardy.

Barierzy w Uczestniczeniu w Edukacji

10. Działanie istniejącego programu zwalniania z opłat za egzaminy na poziomie średnim zostaną zweryfikowane, w celu zwiększenia ich skuteczności dla rodzin i osób o niskich dochodach na *Certificate Examinations 2001*.
11. W celu zajęcia się problemem barier w udziale, zostanie poczyniony postęp w ulepszaniu programu *Back to School Clothing and Footwear Allowance* (pomoc w zakresie mundurków i obuwia) odnośnie zawężania, wysokości zasiłku oraz progów dochodowych. Postęp zostanie poczyniony również w zagwarantowaniu, iż wszystkie dzieci upośledzone społecznie mogą skorzystać z ulepszanego programu szkolnego w zakresie dostarczania posiłków.

Przedmioty Ścisłe i Języki

12. Zrealizowane zostaną konkretne inicjatywy mające na celu rozszerzenie wymiarów przedmiotów ścisłych, technicznych oraz z języków. Działanie to obejmie rozszerzenie obszaru zainteresowania języka w szkołach podstawowych, poruszając kwestie zaproponowane przez nauczyciela oraz promując szerszą naukę Włoskiego, Hiszpańskiego oraz innych języków na poziomie szkoły ponadpodstawowej. Strategie zwiększania przyswajania przedmiotów ścisłych zostaną podjęte z zaangażowaniem rozwoju personelu, inwestycji kapitałowych, zmiany programu nauczania oraz zachęty finansowej dla szkół.

Edukacja i Interkulturalizmu

13. Środki celowe zostaną przeznaczone na edukację uchodźców i starających się o azyl. Działanie to obejmie stworzenie dodatkowego tymczasowego stanowiska pracy dla nauczyciela przez okres do 2 lat dla szkół podstawowych i ponadpodstawowych, które posiadają 15 lub więcej uczniów nie mówiących po angielsku, w celu zapewnienia odpowiedniego przygotowania w zakresie języka Angielskiego. Ustalenia te będą przedmiotem przeglądu. Dodatkowo, Jednostka ds. Językowego Wspierania Uchodźców, założona pod auspicjami *Trinity College*, zostanie oddana do użytku z budżetem rządu 1,2 mln £ przez okres trwania Niniejszego Programu w celu koordynowania działania na rzecz nauki języka dla uchodźców, aby pomóc im na drodze do niezależnego życia. Również Służby na rzecz Umiejętności czytani i Pisania wśród Dorosłych będą świadczyły pomoc w tym obszarze.
14. Inicjatywy promujące interkulturalizm i antyrasizm będą rozwijane poprzez programy *Społecznej Edukacji Osobistej i Zdrowotnej* oraz *Obywatelskiej Edukacji Społecznej i Osobistej*. Kwestia ta będzie także rozwijana w innych oficjalnych i nieoficjalnych obszarach systemu edukacyjnego.

Edukacja i Szkolenia Drugiej Szansy

15. Odpowiednia edukacja i szkolenia drugiej szansy dla osób, które opuściły szkołę wcześniej zostaną zapewnione poprzez wzmocnienie oraz konsolidację programów Ośrodków Szkoleniowych dla młodych i Starszych Wędrowców (*Youthreach and Senior Traveller Training Centre*).

Krajowy Komitet Doradczy ds. Młodzieży

16. Udział ludzi młodych w nieoficjalnych formach edukacji poprzez pracę z młodzieżą zostanie znacząco wzmocniony i rozwinięty poprzez:
- realizację Poprawionej Ustawy o Pracy z Młodzieżą;
  - wyznaczenie strategicznego kierunku rozwoju pracy z młodzieżą zostanie zapewnione poprzez realizację Narodowego Planu Rozwoju dot. Pracy z Młodzieżą, aktualnie opracowywanego przez Krajowy Komitet Doradczy ds. Pracy z Młodzieżą; oraz
  - zapewnienie stałego rozwoju Służb ds. Młodzieży przed realizacją Narodowego Planu rozwoju ds. Pracy z Młodzieżą.

Inicjatywa Powtórnej Edukacji

17. W celu zapewnienia możliwości dla osób z nieodpowiednim poziomem wykształcenia lub nieodpowiednimi umiejętnościami, aby uzyskać dostęp do możliwości kształcenia na dobrym poziomie, zrealizowane zostanie znaczne rozszerzenie świadczenia kursów edukacyjnych dla ludzi młodych oraz dorosłych poprzez Inicjatywę Powtórnej Edukacji w ramach Sektora Dalszej Edukacji. Cel ten zostanie osiągnięty poprzez znaczące rozbudowanie opcji w niepełnym wymiarze godzin w ramach programów VTOS (Plan możliwości Kształcenia Zawodowego), *Youthreach* oraz *PLC*. Aktualne liczba miejsc dostępnych dla ludzi długotrwale bezrobotnych oraz innych zmarginalizowanych grup zostanie utrzymana. Proaktywna strategia zostanie podjęta w celu zapewnienia maksymalnego udziału grup zmarginalizowanych, szczególnie długotrwale bezrobotnych. Inwestycje w okresie trwania niniejszego Programu osiągną całkowitą kwotę 425 mln £ i zagwarantują wzrost do 11900 miejsc pracy w niepełnym wymiarze rocznie. Będzie to ważny czynnik w stwarzaniu możliwości ludziom zatrudnionym, aby podnosili swoje kwalifikacje.

Umiejętności z Zakresu Technologii Teleinformatycznych (ICT)

18. Szczególnym priorytetem jest poprawienie umiejętności osób starszych w społeczeństwie z wykształceniem niższym niż wykształcenie średnie. W ramach tego działania, realizowany będzie program na rzecz Podstawowych Umiejętności Teleinformatycznych Osób Dorosłych (*Adult Basic ICT Skills*).

Szkolenia Rolnicze

19. Grupa Interwencyjna ds. Szkoleń Rolniczych została powołana w celu przeglądu potrzeb szkoleniowych osób zaangażowanych w rolnictwo. Grupa Interwencyjna będzie zajmowała się wszelkimi istotnymi kwestiami, w tym certyfikacją, postępem oraz potrzebami inwestycji kapitałowych ośrodków *Tegasc* (Irlandzka Instytucja na rzecz Rozwoju Sektora Rolniczego i Spożywczego), jak również prywatnymi kolegiami rolniczymi i ogrodniczymi. Grupa Interwencyjna przebadła także przyszłe potrzeby rozwojowe Planu Praktyki rolniczej.

Służby Doradcze dla Dorosłych

20. W oparciu o doświadczenie pilotażowych Służb Doradczych ds. Edukacji Dorosłych ustalonych w 2000r. program narodowy zostanie wdrożony w etapach z skoordynowanymi powiązaniem ze służbami zatrudnienia, w tym doradztwo, poradnictwo oraz działania psychologiczne dla osób porzucających wcześniej szkołę we Wspólnotowych Ośrodkach Szkolenia dla Młodzieży (*Youthreach, Community Training Workshops*) oraz Ośrodkach Szkolenia dla Starszych Wędrowców (*Senior Traveller Training Centres*). Całkowity koszt inwestycji w tych obszarach wyniesie 6,9 mln £.
21. Programy edukacyjne dla Młodzieży *youthreach* oraz inne alternatywne programy zostaną poddane przeglądowi, aby zapewnić ich skuteczne działanie.

Krajowa Instytucja na rzecz Piśmienności wśród Dorosłych

22. Nastąpi szybkie rozszerzenie usług na rzecz piśmienności wśród dorosłych, a rozwój piśmienności/umiejętności liczenia zostanie zintegrowany w miarę konieczności aktualnymi programami edukacyjnymi i szkoleniowymi. W okresie trwania niniejszego Programu, inwestycje w usługi na rzecz piśmienności dorosłych kosztować będą w sumie 30 mln £, wobec bazowymi 5,65 mln £ w 1999r. Umożliwi to 46000 osób czerpanie korzyści z programu. Dodatkowo, seriale telewizyjne nt. piśmienności zostaną opracowane we współpracy z *National Adult Literacy* i *RTE*. Działanie to zostanie uzupełnione poprzez zwiększony nacisk na Podstawy oraz miejsca *Level 1* w ramach Inicjatywy Ponownej Edukacji, tak aby uczestnicy kursów piśmienności mogli skorzystać z opcji nauki w oficjalnym trybie zaocznym/wieczorowym. Ministerstwo nawiąże ścisłą współpracę z pracodawcami i związkami zawodowymi w celu promowania piśmienności tych osób w miejscach pracy.

Udział w Edukacji na Poziomie Wyższym z uwzględnieniem osób rozpoczynających studia po 25 roku życia (*mature students*)

23. Inwestycje zostaną utrzymane i wzmocnione, tak aby Irlandia znalazła się w pierwszej ćwiartce krajów OECD pod względem udziału społeczeństwa w edukacji i szkoleniach policealnych, oraz pod względem jakości tej edukacji i szkoleń.
24. Strategia ta obejmować będzie przegląd struktur oraz pomocy administracyjnych, technicznych oraz kierowniczych, usług dla studentów oraz pracowników pomocniczych w sektorze przedsiębiorstw u użyteczności publicznej (*PLC*).
25. Zapewnione zostaną miejsca, w celu wsparcia dostępu *mature students* do szkolnictwa wyższego, wraz z promowaniem polityk przyjaznych dla dorosłych.
26. Zostanie powołana grupa z zaangażowaniem odpowiednich partnerów społecznych, w celu zbadania i sporządzenia raportu nt. udziału *mature students* w edukacji na poziomie wyższym. Grupa ta będzie

doradzać Ministerstwu Edukacji i Nauki w sprawach opracowywania skoordynowanych ram dla promocji dostępu studentów dorosłych i upośledzonych społecznie do szkolnictwa policealnego, w oparciu o doświadczenie obecnych inicjatyw.

27. Udział grup upośledzonych społecznie w szkolnictwie wyższym będzie stymulowany poprzez zapewnienie dodatkowych znaczących nakładów. Elastyczne ustalenia dot. przyjmowania na studia, świadczenia i akredytacji, powiązań ze szkołami ponadpodstawowymi, działania na rzecz promocji udziału i pomocy potrzebującym *mature students*, edukacja wspólnotowa oraz programy wsparcia stworzą część tego podejścia. Dostęp, przepływ oraz promocja będą propagowane w kontekście Narodowych Ram Kwalifikacji.
28. Dodatkowe wsparcie finansowe dla studentów upośledzonych społecznie, w tym *mature students*, zostanie przygotowane do wdrożenia, skierowane do osób będących w największej potrzebie.
29. Sfinalizowane zostanie badanie wskaźnika ukończenia nauki na Uniwersytetach i Politechnikach (*Institutes of Technology*), z którego zostaną stworzone zalecenia jak najlepiej poprawić udział oraz utrzymanie się w obrębie sektora studiów wyższych. Działanie to obejmie inicjatywy pobudzające zapotrzebowanie na kobiety w nietradycyjnych dziedzinach. Opinie partnerów społecznych będą poszukiwane w wynikach badania.
30. Zarówno Komisja Punktowa jak i Komitet Rewizyjny ds. Edukacji Policealnej oraz Ośrodki Szkoleniowe zauważyły brak informacji nt. zapotrzebowania ze strony *mature students*. Instytucja ds. Szkolnictwa Wyższego została poproszona o podjęcie badań rynku w celu ustalenia poziomu oraz zakresu zapotrzebowania ze strony *mature students*. W świetle wyników tego badania, opracowane zostaną działania mające na celu zaspokojenie zapotrzebowania ze strony *mature students* oraz zapewnienie elastycznych, innowacyjnych reakcji na potrzeby *mature students* do rozważenia przez Rząd. Działania te zostaną oparte na zaleceniach Raportu Komisji Punktowej oraz Komitetu Rewizyjnego.
31. College zmierzać będą do zapewnienia aby, do roku 2005, 15% naboru każdego roku stanowili studenci w wieku 23 lat i starsi. Promowane będzie międzywydziałowe podejście i świetle wyników wspomnianego powyżej badania ustalone zostaną indywidualne docelowe wydziały. Zwiększenie naboru *mature students* w przeciągu następných 5 lat, zgodnie z zaleceniami Komitetu Rewizyjnego, pociągnie za sobą zwiększoną liczbę studiów zaocznych oraz innych elastycznych opcji, takich jak możliwości kształcenia na odległość.

Wymiar Wspólnotowy

32. Wspólnotowy wymiar edukacji oraz zaangażowanie się wspólnoty w świadczenie edukacji będzie wspierane poprzez:
  - rozwój bliższych powiązań pomiędzy edukacją partnerstwem w danych obszarach, wraz z ulepszoną koordynacją oraz integracją polityk dot. edukacji, opieki społecznej, zdrowia i sprawiedliwości, oraz zwiększone możliwości uczestnictwa sektora wspólnotowego i ochotniczego;
  - wzmocnienie relacji w domu/szkole/społeczności;
  - promowanie uczestniczenia rodziców w procesie decyzyjnym szkoły, wraz ze strategiami wspierania kształcenia ich dzieci;
  - promowanie powiązań w przekroju społeczności w ramach programów szkolnych zarówno na poziomie podstawowym jak i ponadpodstawowym;
  - rozwój wsparcia po szkole we współpracy, w odpowiednich przypadkach, z organizacjami wspólnotowymi i ochotniczymi;
  - świadczenie i rozszerzanie usług na rzecz młodzieży, szczególnie na obszarach upośledzonych społecznie;
  - rozwinięcie roli wspólnotowych dostawców usług edukacyjnych w zakresie sektora edukacji dla dorosłych;
  - rozszerzenie i konsolidację Inicjatywy na rzecz Edukacji Kobiet, w tym rozszerzone wsparcie dla projektów, które w sposób konkretny zajmują się problemem upośledzenia edukacyjnego kobiet, oraz stworzenie odpowiednich inicjatyw działania pozytywnego podejmowanych przez Ministerstwo Edukacji i Nauki. Podejście to zostanie także rozszerzone w celu spełnienia potrzeb innych grup z marginesu społecznego.
  - przeprowadzanie badań w celu przeanalizowania różnych stylów i potrzeb uczenia się kobiet i mężczyzn, oraz sugestii dla zapewnienia edukacji i szkolenia;
  - ustalenie sprawozdawczości Pod-grupy Edukacyjnej do Krajowego Komitetu Sterującego nt. Przemocy wobec Kobiet; oraz
  - zapewnienie środków na rozwój edukacji i szkolenia w służbie więziennej, oprócz środków dla byłych więźniów i ich rodzin.

Ramy Strategiczne dla Kształcenia Ustawicznego

33. Strategiczne Ramy dla Kształcenia Ustawicznego zostaną opracowane poprzez:
  - publikację Białej Księgi nt. Edukacji na początku 2000r. Zagwarantuje to powołanie Krajowej Rady Kształcenia Dorosłych na podstawie ustawy w celu promowania i koordynowania rozwoju sektora

oraz znaczącego rozszerzenia możliwości kształcenia ustawicznego. W skład Rady wchodzić będą przedstawiciele podmiotów świadczących usługi edukacyjne i szkoleniowe, uczących się, partnerów społecznych, wspólnotowych i ochotniczych grup interesu, uczestników oraz jednostek akredytacyjnych. Łączność z udziałowcami w danej dziedzinie, monitorowanie uzgodnionej skoordynowanej strategii oraz wsparcia dla rozwoju personelu oraz badań tworzyć będzie część tego podejścia. Działanie Rady będzie w szczególności skupiało się na promowaniu dostępu do edukacji dla dorosłych przez osoby upośledzone społecznie oraz osoby niepełnosprawne, jak również promowaniu rozwoju możliwości kształcenia w miejscu pracy; oraz

- jako priorytet, oraz w kontekście przystosowania do ciągle zmieniającego się rynku pracy, Ministerstwo ds. Przedsiębiorczości, Handlu oraz Zatrudnienia powoła Grupę Interwencyjną ds. Kształcenia Ustawicznego wraz z Ministerstwem edukacji i Nauki. W pracach Grupy Interwencyjnej będą w pełni uczestniczyć Partnerzy Społeczni oraz odpowiednie instytucje wdrażające. Grupa Interwencyjna będzie czerpać ze środków Grupy Odniesienia stworzonej z przedstawicieli wspólnoty przedsiębiorczości i nauki. Grupa będzie pracowała intensywnie przez okres sześciu miesięcy, a jej podstawowym centrum zainteresowania będzie opracowywanie projektów, które będą przedkładane pod rozprawę Rządowi.

Grupa Interwencyjna ds. Kształcenia Ustawicznego

34. Kluczowe kroki, jakie podejmować będzie Grupa Interwencyjna, to:

- identyfikacja istniejących usługodawców z zakresu Kształcenia Ustawicznego (LLL) i realizacji programu;
- sporządzenie planu obecnej realizacji programu pod względem jej poprawności/zakresu; oraz
- określenie, zaproponowanie i kalkulacja działań priorytetowych w zakresie LLL, w oparciu o rozszerzenie i modyfikację istniejących usług programowych lub rozwój nowych inicjatyw, ze szczególnym odniesieniem do realizacji celów przedstawionych powyżej oraz do identyfikacji i rozwiązania pojawiających się kwestii związanych z wdrażaniem.

35. Kluczowym celem Grupy Interwencyjnej będzie:

- opracowanie, jako działanie priorytetowe, konkretnych inicjatyw poprawiających kwalifikacje pracowników w nisko-płatnych sektorach oraz pracowników, którzy muszą stawić czoło wyzwaniu, jakim są szybko zmieniające się technologie. Inicjatywy te skupią się na promowaniu i poprawianiu dostępu do szkoleń, rozwoju nowych umiejętności, nabywaniu uznanych kwalifikacji oraz postępie w kierunku kwalifikacji wyższego stopnia. W ramach kontekstu NPR, udostępnione zostaną środki z Narodowego Funduszy Szkoleniowego na sfinansowanie tych inicjatyw.

36. Kluczowe kwestie, jakimi zajmie się Grupa Interwencyjna, obejmować będą:

- wsparcie, w tym informacje i porady, pomagające ludziom w identyfikacji możliwości kształcenia odpowiednich dla ich potrzeb oraz w skorzystaniu z odpowiednich możliwości kształcenia;
- wzmacnianie dostępu do edukacji i szkoleń ze szczególnym naciskiem na kwestie finansowe, takie jak opłaty czy urlop szkoleniowy, oraz na działania wspierające pogodzenie życia rodzinnego z nauką;
- zwiększenie różnorodności i elastyczności świadczenia i promowania zdolności szybkiego reagowania instytucji oświatowych i szkoleniowych na potrzeby dorosłych, ze szczególnym uwzględnieniem osób upośledzonych społecznie;
- dalszy rozwój powiązań pomiędzy firmami oraz instytucjami oświatowymi i szkoleniowymi;
- inicjatywy znaczącego zwiększenia możliwości szkoleniowych, edukacyjnych i rozwojowych dla ludzi borykających się z wyzwaniem szybkich zmian, z należyтым uwzględnieniem pracy Grupy Eksperckiej ds. Przyszłego Zapotrzebowania na Umiejętności; oraz
- inicjatywy pomocy ludziom aktualnie pozostającym bez zatrudnienia w podnoszeniu swoich umiejętności oraz/lub nabywaniu nowych.

Ścieżki Rozwoju i Uznawania Kwalifikacji

37. Prace będą prowadzone szybko w celu wprowadzenia w życie Ustawy o Kwalifikacjach (Edukacji i Szkoleniu). Kluczowym celem będzie zagwarantowanie rozwoju odpowiednio zorganizowanych ścieżek pomiędzy kształceniem i szkoleniem, które zapewnią rozwój w kierunku wyższych szczebli kwalifikacji zawodowych. Mechanizmy uznawania kształcenia w pracy oraz wcześniejszego kształcenia stworzą istotną część tego podejścia.

Konkurencja i Zatrudnienie

38. Konkurencja i zatrudnienie będą dalej promowane poprzez:

- badanie zapotrzebowania na inicjatywy prowadzone przez przedsiębiorstwa, takie jak program pilotażowy „Skillnets” oraz te opracowywane w obrębie Ram I (Relacje w Miejscu Pracy) skupiające się na podnoszeniu umiejętności i priorytetowym potraktowaniu zatrudnionych;
- pobudzenie dalszego rozwijania powiązań pomiędzy firmami a edukacją na wszystkich szczeblach. Związki pomiędzy programami powiązania biznesowego i edukacyjnego powinny zostać rozszerzone. W związku z tym, uznane jest pozytywne znaczenie Programu IBEC (Irlandzkiej Konfederacji Biznesu i Pracodawców) o Relacjach na linii Biznes-Edukacja. Podobnie, dialog i współpraca pomiędzy podmiotami gospodarczymi a instytucjami trzeciego szczebla, mający na celu zapewnienie elastycznego i odpowiedniego świadczenia usług edukacyjnych dla dorosłych, powinien zostać usprawniony. W tym zakresie, pozytywna rola Wspólnych Rad IBEC/CHIU oraz IBEC/IT jest również uznana.
- rozwijanie inicjatyw stanowiących podstawy dla wzmacniania nowoczesnych zdolności językowych dla zatrudnionych. Modele, takie jak ‘Program Europejskiej Orientacji’ IBEC mogłyby zostać rozszerzone lub mogłyby dostarczyć szablonów do podejmowania przez pracodawców dalszych działań;
- świadczenie odpowiednich programów edukacyjnych i szkoleniowych dla osób, które wcześniej porzuciły szkołę oraz dla dorosłych którzy są bezrobotni;
- znaczące zwiększenie zdolności badawczej, naukowej i technologicznej na uczelniach wyższych, oraz wzmacnianie roli przedmiotów ścisłych, języków oraz technologii teleinformatycznych w edukacji początkowej oraz edukacji dorosłych;
- rozwijanie usług pomocniczych w sektorze edukacyjnym, taki jak poradnictwo, doradztwo oraz opieki nad dziećmi;
- dalsze rozwijanie krajowego systemu praktyk, nastawionego na zwiększenie poziomów udziału oraz zakresu świadczenia; oraz
- wsparcie dla partnerów społecznych w zwiększaniu udziału kobiet w praktykach zawodowych.

Praktyki Zawodowe

39. W szczególności, natychmiast zostaną zintensyfikowane próby rozwiązania problemu praktyk, mające na celu zapewnienie, iż każdemu praktykantowi przyznane zostaną ustawowe prawa do edukacji/szkolenia zgodnie z planem oraz nadrobienie występujących zaległości. Zadanie zajęcia się oraz nadrobienia istniejących zaległości w etapach 4 i 6 będzie najwyższym priorytetem. Postęp zostanie oceniony pod koniec 2000r.
40. Dodatkowo, Zespół do Zadań Specjalnych, przedstawiciel Rządu, Pracodawcy oraz Irlandzkiego Kongresu Związków Zawodowych (ICTU) pod egidą niniejszego Programu, zostaną upoważnione zbadania i przedstawienia propozycji, które zagwarantują, iż zostaną spełnione przyszłe wymogi zapewnienia szkolenia na praktykach zawodowych.

4.2 Rynek Pracy

Cele

- Stworzenie społeczeństwa, w którym dostęp do rynku pracy jest otwarty dla wszystkich.
- Mobilizacja podaży pracy poprzez stymulację potencjalnych zasobów pracy w celu wsparcia zrównoważonego, niskiego wzrostu inflacji.
- Poprawa ilościowa i jakościowa obecnej i potencjalnej podaży pracy.
- Zwiększenie szans dla kobiet, w tym powracających na rynek pracy po odchowaniu dzieci, oraz grup upośledzonych społecznie na wejście na rynek pracy;
- Kontynuowanie zadania polegającego na rozwiązaniu problemu deficytu konkretnych umiejętności, szczególnie w odniesieniu do sektorów borykającymi się z wyjątkowymi trudnościami;
- Zapewnienie szeregu odpowiednich form pomocy dla bezrobotnych oraz zagwarantowanie, aby pełen wachlarz Programów Aktywnego Rynku Pracy w pełni odpowiadał zmieniającym się potrzebom rynku, społecznym i indywidualnym, a zatem uwzględniał konkurencyjność, zdolność do pracy jednostek oraz inkluzję społeczną.
- Skuteczna eliminacja długotrwałego bezrobocia oraz dążenie do zapewnienia, iż masowe bezrobocie nie wystąpi ponownie.

Działania

Konsultacje w sprawie Polityk Ogólnych

1. Plany Działania w sprawie Zatrudnienia (EAP) oraz Programy Operacyjne w ramach NPR staną się głównym środkiem postępu oraz, pod względem zarówno przygotowania jak i monitorowania, będą miały miejsce istotne i organizowane w samą porę spotkania z partnerami społecznymi. FÁS zaktualizuje swój Plan Działania dot. Długotrwałego Bezrobocia w porozumieniu z partnerami społecznymi.

Dostęp Kobiet

2. Zalecenia Raportu Grupy Roboczej ds. Dostępu Kobiet do Rynku Pracy w ramach *Partnerstwa 2000* oraz przeglądu planu FÁS dot. Powrotu Do Pracy będą rozwijane bez opóźnień, w szczególności mając na uwadze wzmacnianie zdolności do pracy oraz umiejętności kobiet wracających po odchowaniu dzieci na rynek pracy.

Wspólnotowy Plan Zatrudnienia

3. Zgodnie z decyzją Rządu o zmniejszeniu liczby uczestników w Zatrudnieniu Wspólnotowym (CE) z 37500 do 28000 do roku 2003, Program Gospodarki Społecznej, wspomniany w Ramach II, będzie finansowany, w części, poprzez realokację zasobów równych 5000 miejsc w Zatrudnieniu Wspólnotowym.
4. Specjalna Grupa Robocza składająca się partnerów społecznych oraz przedstawicieli Ministerstw Rządowych, zostanie powołana na początku roku 2000 w celu:
  - określenia kluczowych niezbędnych usług aktualnie świadczonych przez CE; oraz
  - skorzystanie z sugestii tych usług dla CE pod względem: (i) budżetu; (ii) liczby miejsc (z uwzględnieniem planowanej redukcji 4500 miejsc, zgodnie z decyzją Rządu); oraz (iii) celów CE (w tym świadczenie usług wspólnotowych).
  - Wynik Specjalnej Grupy Roboczej zostaną rozważone przez Rząd.

Stały Komitet

5. Stały Komitet ds. Rynku Pracy, na podstawie Raportu Ministerstwa ds. Przedsiębiorczości, Handlu oraz Zatrudnienia do końca Maja 2000r., zbada, określi i opracuje odpowiednie formy pomocy w celu zaspokojenia potrzeb osób, które, z powodu wieku, piśmienności lub innych barier, prawdopodobnie odniosą porażkę w dostaniu i utrzymaniu pracy na otwartym rynku.

Dostęp dla Osób Niepełnosprawnych

6. Zgodnie z częścią poświęconą Równości Ram II, podjęty zostanie szereg działań mających na celu poprzez możliwości na zintegrowanym rynku pracy dla osób niepełnosprawnych. Czynniki zniechęcające osoby niepełnosprawne do wchodzenia na rynek pracy zostaną przeanalizowane oraz poddane działaniu jako część tego projektu. FÁS dokona przeglądu istniejących programów szkolenia zawodowego dla osób niepełnosprawnych, mając na uwadze osiągnięcie bardziej zintegrowanego, oficjalnego podejścia. W kształceniu zawodowym oraz w przechodzeniu do zatrudnienia zwiększony nacisk zostanie położony na osoby niepełnosprawne.

Reforma Krajowych Służb Zatrudnienia

7. Lokalne Służby Zatrudnienia zostaną zintegrowane w ramach Krajowych Służb Zatrudnienia, a w połączeniu z bardziej aktywnym procesem zaangażowania klientów, perspektywy przejścia bezrobotnych do zatrudnienia na rynku zostaną zwiększone. Rozwój Krajowych Służb Zatrudnienia, co wchodzi w zakres obowiązków FÁS (przy uznaniu jego obowiązków legislacyjnych na mocy Ustawy o Usługach Pracy z 1987r. oraz jego trójstronnej struktury), zostanie zrealizowany w porozumieniu z partnerami społecznymi, w tym w sprawie odpowiednich Raportów NESF, za pośrednictwem Rady Doradczej Krajowych Służb Zatrudnienia.
8. Działalność Klubów Pracy zostanie rozszerzona w ramach obszarów i społeczności upośledzenia społecznego.

Ogólna ocena Aktywnych Programów Rynku Pracy (ALMP)

9. Pod szerszym względem, nakłady na ALMP zostaną przesunięte na szkolenie w celu lepszego oddania potrzeb rynku i jednostek.
10. W uzupełnieniu powyższego, Ogólna Ocena ALMP zostanie podjęta, z udziałem partnerów społecznych, z uwzględnieniem zaleceń i wyników wszelkich istotnych raportów oraz studiów zleconych w ramach Umowy *Partnership 2000* oraz tych w inny sposób podjętych w okresie obowiązywania Umowy, jak również z uwzględnieniem doświadczenia Inicjatywy FIT. Celami Ogólnej Oceny będą:
  - zapewnienie, iż programy te mają swój wkład w konkurencyjność poprzez zwiększenie podaży pracy, dzięki integracji osób bezrobotnych na rynku pracy;
  - eliminacja niepotrzebnych nieprawidłowości pomiędzy różnymi interwencjami oraz zabezpieczenie możliwie najpełniejszego środka ogólnej synchronizacji;
  - reorientacja ALMP, w tym rozwój elementu szkoleniowego Zatrudnienia Wspólnotowego, tak aby zbiorowy nacisk został położony na potrzeby grup upośledzonych społecznie (długotrwale

bezrobotnych, samotnych rodziców, osób niepełnosprawnych, uchodźców oraz starających się o azyl, którzy mają prawo do pracy, oraz kobiet, małżonków na utrzymaniu oraz młodzieży upośledzonej społecznie), w celu postępu w kierunku otwartego rynku pracy;

- przeniesienie punktu nacisku w kierunku szkolenia i postępu, w tym wzmocnienie ścieżek postępu pomiędzy kształceniem a szkoleniem oraz miejscem pracy poprzez szkolenie konkretnych umiejętności oraz programów wstępnego rynku pracy (pre-labour market);
- ustalenie całkowitych kosztów (w tym kosztów pracowników nieproduktywnych) oraz ocena dla każdej interwencji prawdopodobnego wpływu krajowej płacy minimalnej;
- ustalenie celów odnośnie udziału i progresji różnych grup będących aktualnie w ALMP, z należyтым uwzględnieniem ogólnej możliwości świadczenia, czy t w stosunku do odpowiedniego poziomu zasobów czynnika świadczenia czy dostępności ludzi mogących spełniać cele programów;
- opracowanie ulepszonych metod rozprzestrzeniania informacji dot. działań na rynku pracy do odpowiednich grup docelowych; oraz
- rozważenie alternatywnych podejść rozwiązywania problemu nierówności w dostępie do rynku pracy.

Monitorowanie

11. W toku Programu, realizacja i istotność ALMP będzie stosownie systematycznie monitorowane i oceniana, w tym analiza porównawcza progresji, a systemy gromadzenia niezbędnych danych dla Oceny Ogólnej będą przygotowywane do wdrożenia. Ocena będzie miała miejsce pod auspicjami Stałego Komitetu ds. rynku Pracy.

Wędrowcy

12. Zalecenia zawarte w raporcie Grupy Interwencyjnej ds. Społeczności Wędrowców nt. działań gospodarczych zostaną rozwinięte przez Ministerstwo ds. Przedsiębiorczości, Handlu oraz Zatrudnienia w porozumieniu z przedstawicielami partnerów społecznych, z uwzględnieniem narodowych organizacji Wędrowców.

Imigracja

13. Polityka imigracyjna zostanie opracowana, w odpowiednich przypadkach, w celu zajęcia się potrzebami rynku pracy. Konsultacje z partnerami społecznymi zostaną przeprowadzone przed przygotowaniem zmian takiej polityki – aktualnie opracowywanych przez Międzyministerialny komitet, który został powołany przez rząd, kierowany przez Ministerstwo ds. przedsiębiorczości, Handlu i Zatrudnienia, który ma przedłożyć Rządowi raport zwrotny do końca lutego 2000r.

4.3 Polityka sprzyjająca Opiece nad Dziećmi i Rodzinie

Cele

- Zaspokojenie zróżnicowanych potrzeb rodziców i dzieci, w tym kluczowych grup docelowych, poprzez wspieranie rozwoju usług opieki przedszkolnej, które są dostępne i które cechuje wysoka jakość.
- Wzmocnienie możliwości oraz usuwanie czynników zniechęcających do udziału rodziców w działalności gospodarczej i społecznej poprzez odpowiednią opiekę przedszkolną.
- Zwiększenie liczby miejsc w przedszkolach dostępnych zarówno w sektorze prywatnym jak i wspólnotowy.
- Opracowanie sprawiedliwych ram dla finansowego wsparcia rodziców w zaspokajaniu ich potrzeb odnośnie opieki przedszkolnej.
- Zagwarantowanie, aby rozwój oraz dobrobyt dzieci były rozpatrywane w sektorze opieki przedszkolnej, z uwzględnieniem wczesnych potrzeb edukacyjnych dzieci.
- Zapewnienie świadczenia dobrej jakości opieki przedszkolnej w obrębie kraju, poprzez odpowiednie kontrole, regulacje oraz systemy szkolenia personelu.
- Wspieranie życia rodzinnego, oferowanie wyborów dla rodzin oraz równych możliwości zarówno dla mężczyzn jak i kobiet, aby odgrywać aktywną rolę opiekuńczą w rodzinie.
- Próby pobudzenia wzrostu polityk przyjaznych rodzinie pod względem zatrudnienia, w tym urlopy opiekuńcze, ustalenia dot. opieki, dzielenie się pracą oraz bardziej elastyczne zasady pracy.

Działania

Odpowiedzialność Funkcjonalna

1. Ministerstwo ds. Sprawiedliwości, Równości oraz Reformy Prawa weźmie ogólną odpowiedzialność za koordynację ustaleń dot. świadczenia usług opieki przedszkolnej.
2. Krajowy Komitet Koordynujący ds. Opieki Przedszkolnej usprawni zintegrowane krajowe i lokalne strategie opieki przedszkolnej, w celu koordynacji świadczenia nowych i istniejących usług opieki przedszkolnej.

Krajowa Strategia Działań na rzecz Dzieci

3. Krajowa Strategia Działań na rzecz Dzieci, która jest aktualnie opracowywana, dostarczy holistycznego spojrzenia na zainteresowani i potrzeby dzieci. Ustalenia dot. koordynacji świadczenia pomocy opieki przedszkolnej zostaną zatem umieszczone w kontekście Strategii i mogą zostać dostosowane, tak aby oddać tą Strategię.

Rozwój oraz Rozszerzenie Placówek Opieki Przedszkolnej

4. Zgodnie z Narodowym Planem Rozwoju, placówki opieki przedszkolnej zostaną rozwinięte i rozszerzone. W szczególności:
  - w okresie od 2000-2006, w oparciu o istniejące inicjatywy w zakresie opieki przedszkolnej, Program Równych Możliwości Opieki Przedszkolnej zostanie rozszerzony, tak aby zapewnić:
    - dotacje kapitałowe dla placówek przedszkolnych w ramach społeczności;
    - dotacje na koszty obsady etatów dla placówek przedszkolnych w ramach społeczności;
    - wsparcie szkoleniowe;
    - wsparcie wzmacniające krajowe organizacje ochotniczej opieki przedszkolnej;
    - innowacyjne, elastyczne działania promujące rozwój placówek dla dzieci specjalnej troski oraz usługi na obszarach szczególnego upośledzenia społecznego.
  - lokalne sieci opieki przedszkolnej zostaną rozwinięte oraz pobudzone, w celu zapewnienia wzajemnego wsparcia oraz rozprzestrzenienia informacji oraz materiałów edukacyjnych; oraz
  - nowy Plan Dotacji Kapitałowej zostanie wprowadzony dla niezależnych usługodawców z zakresu opieki przedszkolnej.
5. Ministerstwo do spraw Społecznych, Wspólnotowych oraz Rodzinnych pomagać będzie w rozwijaniu usług opieki przedszkolnej poza godzinami lekcyjnymi przez grupy wspólnotowe.
6. Ministerstwo Edukacji i Nauki wspierać będzie rozwój usług opieki przedszkolnej poza godzinami lekcyjnymi przez kierownictwo szkół.
7. Ministerstwo Edukacji i Nauki będzie również zapewniać pomoc dla programu, który wspiera koszty opieki przedszkolnej uczestników programów VTOS, Youthreach oraz Senior Traveller.
8. Ministerstwo ds. Zdrowia oraz Dzieci wspierać będzie rozwój usług doradczych świadczonych przez Oddziały Funduszu Zdrowia.
9. Z partnerami społecznymi będą prowadzone konsultacje i będą oni zaangażowani jako przedmiot polityki w zakresie usług opieki przedszkolnej. Udział partnerów społecznych w Komitetach ds. Opieki społecznej w Hrabstwach będzie ułatwiony.

Ramy Regulacyjne

10. Ramy regulacyjne, w celu zagwarantowania, że obsadzenie etatów oraz działanie placówek przedszkolnych spełnia dopuszczalne standardy, zostaną wdrożone.

Proces Realizacji

11. Rząd, uznając postęp poczyniony w tych negocjacjach, oraz w następstwie procesu realizacji z partnerami społecznymi, przyjmie, przed końcem 2000r. sprawiedliwą strategię wspierania rodziców w zaspokajaniu ich potrzeb odnośnie opieki przedszkolnej, do wprowadzenia w życie w okresie trwania niniejszego Programu. Proces realizacji zajmie się takimi propozycjami, jak te zgłoszone w niniejszych negocjacjach, które zawierały propozycje bezpośrednich dopłat na dziecko.

Polityki Przyjazne Rodzinie

12. Środki promocji większego dzielenia się przez mężczyzn i kobiety obowiązkami opieki realizowane w domu stosunku do dzieci i członków rodzin będących na utrzymaniu zostaną opracowane.
13. Znaczenie polityk przyjaznych rodzinie jest podkreślone w Krajowych Ramach uzgodnionych pomiędzy IBEC/ICTU oraz pracodawcami sektora publicznego, szczegóły, których znajdują się w Załączniku IV do Ram I.

Ustawodawstwo Chroniące Matki

14. Ministerstwo Sprawiedliwości, Równości oraz Reformy Prawa, zgodnie z *Programem Działania na Millennium*, rozpoczęło przegląd ustawodawstwa Chroniącego Matki. Ministerstwo powołała Grupę Roboczą, z uwzględnieniem Partnerów Społecznych, na początku 2000r., mając na celu ukończenie raportu do września 2000r.

Urlop Wychowawczy

15. Ministerstwo Sprawiedliwości, Równości i reformy Prawa przeprowadzi, w roku 2001, przegląd działania Ustawy o Urlopie Wychowawczym z 1998r., w porozumieniu z partnerami społecznymi.

Opiekuni

16. Ministerstwo ds. Przedsiębiorczości, Handlu oraz Zatrudnienia wprowadzi ustawodawstwo zapewniające ochronę praw do zatrudnienia do piętnastu miesięcy w przypadku osób, które biorą urlop z pracy na wychowanie dziecka.

Wsparcie Rodziny

17. W Ministerstwie do spraw Społecznych, Wspólnotowych i Rodzinnych powołana została Jednostka ds. Rodziny, o zakresie odpowiedzialności związanym z opracowywaniem polityki i usług mających na celu wspieranie rodziny. W kontekście niniejszego Programu, Rząd potwierdza swoje zobowiązanie do ochrony rodziny poprzez działania administracyjne, gospodarcze i socjalne, mające na celu wspieranie stabilności rodziny. Będzie to realizowane na wiele sposobów, takich jak:

- wsparcie działania organizacji ochotniczych świadczących usługi w zakresie małżeństw, dzieci oraz porad po stracie bliskiej osoby będzie nadal wysokim priorytetem w opracowywaniu polityki Rządu zapobiegającej rozpadom małżeństw;
- Mediacyjne Usługi Małżeńskie, obecnie dostępne w 10 regionalnych ośrodkach na terenie kraju, będą nadal rozwijane oraz powoływane na podstawie ustaw; oraz
- Pilotażowy Program Usług Rodzinnych, dostępny w trzech lokalnych biurach Ministerstw do spraw Społecznych, Wspólnotowych oraz Rodzinnych, będzie rozwijany i rozszerzany ora udostępniany zwiększonej liczbie rodzin na terenie kraju. Program zapewnia ulepszony dostęp do informacji dla rodzin, z wykorzystaniem lokalnego urzędu jako kompleksowego centrum. Planuje się, że indywidualna uwaga oraz większy dostęp do usług i wsparcia wzmocnią kompetencje osób o najtrudniejszej sytuacji rodzinnej oraz poprawią ich osobistą sytuację.

4.4. Społeczeństwo Informacyjne**Cele**

- Przyspieszenie przekształcania Irlandii w Społeczeństwo Informacyjne, mające na uwadze zwiększenie konkurencyjności gospodarczej, zatrudnienia, inkluzji społecznej oraz udziału społecznego.
- Osiągnięcie równowagi pomiędzy celami gospodarczymi, socjalnymi i społecznymi, która usytuuje społeczeństwo oraz gospodarkę Irlandzką tak aby poprawić warunki życia wszystkich mieszkańców, włączając w to kontekst sytuacji zawodowej.

Działanie – Strategiczne ramy

Zgodnie z *Rządowym Planem Działania dot. Wdrażania społeczeństwa Informacyjnego w Irlandii*, polityka zmierzać będzie do: budowania zdolności ludzkiej do zarządzania i kształtowania powstającego Społeczeństwa Informacyjnego oraz udział w biznesie elektronicznym (e-business), organizacjach elektronicznych (e-organisations) elektronicznej (e-government); promowanie globalnych i dostępnych dla każdego usług i infrastruktury Społeczeństwa Informacyjnego; umożliwienie uczestniczenia przez tych, którzy są obecnie wykluczeni.

Dostęp dla Wszystkich

1. Przeprowadzone zostaną zwiększone inwestycje, zgodnie z Rządowym Planem Działania oraz związanymi z nim ustaleniami dot. dofinansowania, w celu podzielonego na etapy wejścia na rynek wspólnotowego dostępu do Społeczeństwa Informacyjnego, ze szczególnym uwzględnieniem Obszarów Partnerstwa ora zaleceń wynikających z badania techniki informacyjnej (IT) Komisji ds. społeczeństwa Informacyjnego *Dostęp dla Wszystkich*.
2. Przeznaczone zostaną środki na dalsze rozwijanie *Programu Schools IT 2000* oraz powiązanych inicjatyw, w celu zagwarantowania, iż wszyscy uczniowie będą mieli dostęp do ośrodków ICT w celu zaspokajania swoich potrzeb edukacyjnych. Cel będzie poddawany regularnemu przeglądowi w świetle rozwoju międzynarodowego.
3. Komisja ds. Społeczeństwa Informacyjnego będzie nadal rozwijała swoje działanie polegające na promowaniu równości w dostępie do Społeczeństwa Informacyjnego, uwzględniając nacisk położony na redukcję kosztów dostępu.

Edukacja i Towarzystwo Nauki

4. Narodowy Program Świadomości Informatycznej (IT literacy), dostępny dla wszystkich, zostanie wprowadzony, z wykorzystaniem uznanych międzynarodowych modeli i standardów za rozsądną cenę.
5. Środki zostaną udostępnione przez takie instytucje jak Komisja ds. Społeczeństwa Informacyjnego oraz Krajowe Centrum dla Partnerstwa w celu promowania docelowej świadomości Społeczeństwa Informacyjnego, w tym przez partnerów społecznych.
6. Nowe modele pracy, które są wymagane dla powstania organizacji kształcenia, będą wprowadzane we współpracy z partnerami społecznymi.

Infrastruktura

7. Irlandzki sektor łączności będzie rozwijany tak, aby plasował się w pierwszej dziesiątce krajów OECD (NPR) poprzez m.in. inwestowanie w zaawansowane technologie telekomunikacyjne oraz pobudzanie większej konkurencji oraz obniżone koszty.
8. Ostatnio zawarta umowa z dostawcą usług telekomunikacyjnych, *Global Crossing*, zostanie wprowadzona w życie w celu zapewnienia wysokiej wydajności, niskich kosztów i międzynarodowej zdolności przyłączeniowej.
9. Wejście na rynek zaawansowanej łączności oraz infrastruktury handlu elektronicznego w całej Irlandii będzie nadal zachęcane i wspierane w celu ułatwienia regionalnego rozwoju, w tym odpowiedniego wykorzystania funduszy w ramach Wspólnotowych Ram Wsparcia.
10. Telewizja cyfrowa oraz powiązane usługi interaktywne, multimedialne i dot. Społeczeństwa Informacyjnego będą nadal rozwijane.

Biznes Elektroniczny

11. Ustalone zostaną prawne, regulacyjne i administracyjne ramy, które stworzą korzystne i konkurencyjne środowisko dla rozwoju handlu elektronicznego oraz przemysłu cyfrowego
12. Położony zostanie stały nacisk na kampanie zwiększania świadomości oraz na inicjatywy dot. infrastruktury dla handlu elektronicznego w celu oparcia się niedawnych osiągnięciach, takich jak kampania Komisji ds. Społeczeństwa Informacyjnego/IBEC dla małych i średnich przedsiębiorstw oraz kampania Izby Handlowej Irlandii.
13. W pełni wykorzystane zostanie dofinansowanie oraz ramy wsparcia takie jak Program Piątych Ram UE czy Fundusz Technologii Dalekowzrocznych na rzecz Badań i rozwoju Technologicznego.
14. Opracowane i wdrożone zostaną programy do pomocy lokalnemu Małemu Biznesowi w przedstawieniu się na handel elektroniczny oraz w oparciu o Internet, do wspierania firm oraz innych organizacji w czerpaniu korzyści ze Społeczeństwa Informacyjnego, oraz do pomocy w modernizacji środowiska pracy w celu maksymalizacji potencjału i jakości zatrudnienia.
15. Środki ułatwiania większego wykorzystania systemów płatności elektronicznej w gospodarce zostaną zbadane przez Grupę Roboczą, w której reprezentowani będą partnerzy społeczni.
16. Uchwalane będzie ustawodawstwo ułatwiające rozwój handlu elektronicznego w szczególności poprzez uznawanie podpisów elektronicznych, oraz zgodność ważności prawnej umów elektronicznych, oraz ułatwiające rozwój odpowiednich instytucji i służb certyfikujących.
17. Ustawodawstwo będzie uchwalane w celu nadania mocy prawnej Dyrektywie UE w sprawie ochrony konsumentów pod względem „Umów na Odległość”.
18. Wskaźniki kompleksowej analizy porównawczej zostaną opracowane w celu monitorowania postępu Irlandii we wdrażaniu Społeczeństwa Informacyjnego, w porównaniu z innymi krajami.
19. Irlandia zostanie rozwinięta jako światowej klasy lokalizacja dla treści cyfrowej, przemysłu multimedialnego i handlu elektronicznego, w tym poprzez ustalenie *MediaLab Europe* we współpracy z *Massachusetts Institute of Technology (MIT)* oraz rozwój „wioski multimedialnej” jako centrum treści oraz generowania i dystrybucji multimediiów.
20. W oparciu o raport Forfas, *Handel Elektroniczny – Wymogi Polityki*, program polityki handlu elektronicznego będzie realizowany, ze szczególnym naciskiem położonym na zagrożenia i możliwości stojące przed Małym Biznesem w globalnej gospodarce cyfrowej.

Telepraca

21. Irlandia zostanie przedstawiona jako lokalizacja „przyjazna dla telepracy”, z uwzględnieniem wsparcia udzielonego przez partnerów społecznych Kodeksu Praktyki Krajowej Rady Doradczej ds. telepracy, oraz przegląd istotnych struktur fiskalnych i środowiskowych.
22. Rząd wprowadzi możliwości telepracy do głównego nurtu zatrudnienia w służbie publicznej, dodatkowo, wszystkie organizacje finansowane ze środków publicznych opracują politykę dot. telepracy na realizację do 2002r.

Treść Irlandzka

23. Szeroki zakres informacji w sieci, treści i usług interaktywnych, szczególnie interesujących lub o szczególnym znaczeniu dla obywateli Irlandzkich, podmiotów gospodarczych lub innych organizacji, będzie rozwijany, także przez instytucje publiczne.

Administracja Publiczna

24. Zapewnione zostaną inwestycje i środki na ulepszenie systemów i sieci informatycznych Rządu i Agencji Państwowych, tak aby stworzyć wysoce dostępne i przyjazne użytkownikowi usługi informacji publicznej, w tym rozwój inicjatywy REACH. Nacisk zostanie położony w szczególności na ulepszenie i rozwój zasobów informatycznych Sądu Pracy, Komisji ds. Stosunków Pracy oraz Sądu Apelacyjnego ds. Zatrudnienia.
25. Program zostanie przygotowany do wdrożenia w celu powszechnego promowania przyjaznych dla użytkownika oraz „zaprojektowanych dla każdego” witryn internetowych oraz dostępnych w sieci materiałów, oraz w celu zagwarantowania, żeby witryny Rządowe wyglądały według starannego wzoru i zasad oraz dostarczały kompleksowych i aktualnych informacji.
26. Dalsza uwaga zostanie poświęcona, w tym także ze strony Komisji ds. Społeczeństwa Informacyjnego, dodatkowym sposobom ochrony prawa do prywatności.

4.5 Promowanie Partnerstwa Północnego/Południowego

Cele

- Rozwijanie wzajemnego zrozumienia i zgody na wyspie Irlandii.
- Promowanie Północy/Południa oraz obejmujące całą wyspę konsultacje, współpraca oraz wspólne działania we wszystkich obszarach wspólnego zainteresowania.
- Przyczynienie się, poprzez takie konsultacje, współpracę oraz wspólne działania, do osiągnięcia ogólnych celów krajowych dynamicznej, konkurencyjnej gospodarki oraz sprawiedliwego i globalnego społeczeństwa.
- Zmniejszanie oraz, w miarę możliwości, usuwanie barier w interakcji pomiędzy dwoma jurysdykcjami.
- Eliminacja niepotrzebnego powielania wysiłków oraz osiągnięcie gospodarki skali, z wykorzystaniem zasobów ludzkich i finansowych z maksymalnym skutkiem.
- Stworzenie synergii oraz nowych możliwości dla rozwoju gospodarczego oraz rozwoju społecznego.
- Intensyfikacja wysiłków w rozwiązywaniu problemów regionu pogranicznego (Border region), z uwzględnieniem ogólnego pierwszeństwa ważności nadanego zrównoważonemu rozwojowi regionalnemu oraz wzajemnych korzyści skuteczniejszej współpracy Transgranicznej.
- Zachęcenie wszystkich sektorów ekonomicznych i społecznych do aktywnego uczestnictwa w rozwijaniu współpracy pomiędzy Północą i Południem oraz całą wyspą oraz, w szczególności, zaangażowanie partnerów społecznych w możliwie największym stopniu, obok Rządu oraz Wspólnego Rządu Irlandii Północnej (Northern Ireland Executive).
- Programy takie jak Wspólny Program Pracy IBEC/CBI/ICTU powinny być wzmacniane w celu rozwijania strategii postępującego wzrostu gospodarczego oraz inkluzji społecznej. Sektor Prywatny będzie szczególnie ważny w rozwijaniu pakietu planów ekonomicznych i biznesowych. Modele takie jak Wspólna Rada IBEC/CBI oraz Izby Handlowe (Chamberlink) CCI/NICCI powinny być wzmacniane w celu rozwijania tej strategii.

Działania

1. Pełna realizacja Porozumienia Wielkiego Piątku będzie wspierana.
2. Podjęte zostaną wszelkie możliwe działania mające na celu promowanie prawidłowego działania wszelkich Instytucji w ramach Porozumienia Wielkiego Piątku – w szczególności Ministerialnej Rady ds. Północy/Południa oraz sześciu Instytucji Wdrażających.
3. Sześć obszarów uzgodnionych do wstępnej współpracy w obrębie ram Ministerialnej Rady ds. Północy/Południa (transport, rolnictwo, zdrowie, środowisko, edukacja i turystyka) będzie energicznie poruszanych.
4. Rząd będzie starał się zagwarantować, żeby Ministerialna Rada ds. Północy/Południa zajmowała się, w sposób zorganizowany i systematyczny, wszystkimi innymi aspektami wspólnego zainteresowania oraz w konsekwencji podejmowała odpowiednie decyzje dot. współpracy i wspólnego działania tam gdzie dostrzeżony zostanie wspólny interes.
5. Wszystkie decyzje Rady, o tyle o ile wymagają one działania Rządu, będą w pełni realizowane.
6. Mechanizmy zapewnienia skutecznej konsultacji pomiędzy partnerami społecznymi, Północą i Południem oraz Rad i Instytucjami Wdrażającymi będą aktywnie realizowane.
7. Ponadto, Rząd będzie pracował na rzecz porozumienia ze stroną północną nad wczesnym stworzeniem i skutecznym funkcjonowaniem niezależnego Forum Konsultacyjnego Północ/Południe zaprojektowanego w Porozumieniu Wielkiego Piątku. Propozycje, które mają zostać zgłoszone zostaną podane do wiadomości poprzez konsultacje z partnerami społecznymi i innymi grupami interesu.
8. Ponadto, najlepsze sposoby zapewnienia skutecznego komunikowania opinii partnerów społecznych Instytucjom Wdrażającym oraz formatów sektorowych Ministerialnej Rady ds. Północy/Południa, oraz pełnego skorzystania z ich wiedzy specjalistycznej będą aktywnie badane.

9. Możliwości współpracy przedstawione we Wspólnym Rozdziale Narodowego Planu Rozwoju, w tym w szczególności w sektorach tam wymienionych (Energetyka; Komunikacja i Handel Elektroniczny, Rozwój Zasobów Ludzkich, Rolnictwo, Turystyka, Transport, Środowisko, Edukacja i Zdrowie), będą realizowane ze zwróceniem uwagi na znaczące nakładanie się obszarów współpracy określonych do wstępnego rozważenia przez Ministerialną Radę ds. Północy/Południa.
10. Maksymalnie wykorzystane zostanie stałe dofinansowanie UE z INTERREG oraz innych istotnych Inicjatyw Wspólnotowych, oraz Programu Pokojowego (Peace Programme), w celu pomocy w osiągnięciu celów partnerstwa Północ/Południe, we współpracy z oraz poprzez Instytucję ds. Specjalnych Programów UE.
11. Kontynuowana będzie praca nad szczegółowymi ustaleniami związanymi z INTERREG III oraz programami Peace II, w oparciu o różnorodne atuty poprzednich rund tych programów, oraz w szczególności zapewnienie, iż *Peace Programme* będzie nadal kład nacisk na pojednanie, inkluzję zmarginalizowanych grup oraz grup najbardziej dotkniętych konfliktem, oraz budowanie zdolności produkcyjnych w społeczności oraz sektorach ochotniczych, a przez to uzupełniając główny przedmiot oficjalnego dofinansowania strukturalnego na infrastrukturę i inwestycje produkcyjne.
12. Interakcja i kooperacja pomiędzy partnerami społecznymi, Północą i Południem oraz pomiędzy poszczególnymi firmami oraz organizacjami będzie nadal rozwijana, w tym w szerszym kontekście relacji Wschód/Zachód we wszystkich formach.
13. Promowane będzie wspólne uwzględnienie kwestii praw człowieka oraz wzmocnienia kultury praw człowieka na wyspie Irlandii, w tym poprzez programy edukacyjne i uświadamiające w obszarach praw ekonomicznych, społecznych oraz kulturalnych, z wykorzystaniem strategii przeciw ubóstwu, oraz poprzez powołanie Wspólnego Komitetu Reprezentantów dwóch komisji ds. Praw Człowieka, Północnej i Południowej, przewidziane w Porozumieniu Wielkiego Piątku.
14. Partnerzy społeczni zaproszą swoich odpowiedników do regularnego i odpowiedniego uczestniczenia w kwestiach wspólnego zainteresowania. Partnerzy społeczni z pomocą Rządu będą, oddzielnie i razem, promować inicjatywy, które wyraźnie skupiają się na:
  - poprawionych strategiach rynku pracy;
  - procedurach administracyjnych pracowników transgranicznych oraz stosowaniu odpowiedniego prawa UE;
  - wzmocnionej koordynacji skutecznego szkolenia oraz strategii reagowania na deficyty umiejętności i pracy;
  - ustawicznym kształceniu, opartym na pracy partnerów społecznych do chwili obecnej, skupione na dostępności i dostępie do możliwości kształcenia ustawicznego dla pracowników transgranicznych; oraz
  - promocji inkluzji i równości społecznej.
15. Partnerzy społeczni będą starali się pracować z Ministerialną Radą ds. Północy/Południa oraz Instytucjami Wdrażającymi w podejmowaniu odpowiednich działań następczych.

4.6 Zobowiązanie na rzecz Szerszego Świata

Cele

- Mocne ustalenie wizji kraju, który uczestniczy w oraz wnosi wkład do Unii Europejskiej oraz innych ponadnarodowych organizacji na równej stopie z naszymi Europejskimi partnerami.
- Spowodowanie pozytywnych konsekwencji reputacji Irlandii i jej obywateli.
- Promowanie wznowienia negocjacji WTO w obrębie sprawiedliwych ram.
- Pogłębienie procesu dialogu z regionami Azji Pacyficznej i Afryki.
- Zagwarantowanie, że Irlandia odgrywać będzie aktywną i skuteczną rolę w promowaniu prawdziwego samopodtrzymującego się rozwoju w krajach rozwijających się oraz że nasze polityki są zgodne z takim rozwojem – w szczególności zaś, że Oficjalna Pomoc na rzecz Rozwoju (Official Development Assistance) nadal pozostanie skupiona na celu, jaki jest zmniejszenie ubóstwa w krajach rozwijających się.
- Zajęcie się specjalnymi potrzebami tych emigrantów Irlandzkich, którzy są szczególnie zmarginalizowani oraz najbardziej zagrożeni wykluczeniem.

Działania

Nasi Emigranci za Granicą

1. Powołana zostanie Grupa Interwencyjna, pod przewodnictwem Ministerstwa Spraw Zagranicznych i składająca się z partnerów społecznych oraz innych odpowiednich grup interesu, w cel opracowywania spójnego długoterminowego podejścia do naszych emigrantów oraz ich potrzeb, w oparciu o inicjatywy już podjęte przez to Ministerstwo oraz Ministerstwo ds. Przedsiębiorczości, Handlu i Zatrudnienia.
2. Podjęty zostanie projekt badawczy w celu określenia liczby Irlandzkich więźniów za granicą oraz ich zapotrzebowani na usługi w więzieniu.

Stosunki Irlandii z Naszymi Partnerami z UE

3. Irlandia będzie aktywnie uczestniczyć w UE oraz na innych forach międzynarodowych, w oparciu o nasze osiągnięcia do chwili obecnej oraz ze szczególnym naciskiem na:
  - wpływanie na tendencję dyskusji dot. polityki UE nt. takich kwestii jak zatrudnienie, partnerstwo, konkurencyjność, inkluzja społeczna oraz środowisko naturalne.
  - odgrywanie naszej roli w przygotowaniach do powiększenia oraz w samym procesie powiększenia, z uwzględnieniem zarówno naszych długoterminowych interesów, jak i interesów Unii jako całości;
  - podjęcie roli przywódczej w rozwijaniu współpracy w potwierdzaniu praw obywatelskich na poziomie międzynarodowym;
  - optymalizację korzyści z naszej lokalizacji w ramach UE, wraz z naszym sukcesem w przyciąganiu inwestycji na wysokim poziomie w obszarze najnowszych technologii z innych rejonów, szczególnie z USA; oraz
  - dzielenie się z naszymi partnerami z UE wnioskami, jakie mogą zostać wyciągnięte z naszego doświadczenia w łączeniu otwarcia gospodarki z partnerskim podejściem do zarządzania zmianami oraz realizacją inkluzji społecznej.
4. Przygotowany zostanie do wdrożenia program dostosowania Irlandzkiej świadomości publicznej nt. kwestii związanych z UE, odsuwający na plan dalszy bezpośrednią pomoc finansową, a podnoszący znaczenie bardziej pośrednich, lecz mimo to znaczących korzyści dla kraju wynikających z rozwoju społecznego, gospodarczego i kulturalnego UE.

Reforma Traktatu UE

5. Irlandia odgrywać będzie aktywną rolę w rozwoju IGC oraz w procesie reformy Traktatów UE.
6. Irlandia zachęcać będzie do przedstawiania Dyrektyw, w oparciu o Art. 13 Traktatu Amsterdamskiego, w sprawie dyskryminacji i rasizmu w obszarach zatrudnienia oraz dostępu do towarów i usług, jak również Wspólnotowego Programu Działania nt. Przeciwdziałania Dyskryminacji.
7. Realizowana będzie ambitna odpowiedź na Art. 137 Traktatu Amsterdamskiego.
8. W kontekście Lizbońskiej Rady Europejskiej, Rząd będzie opowiadał się za politykami postępowymi w obszarach zatrudnienia, kształcenia ustawicznego oraz Społeczeństwa Informacyjnego, skupiające się na najlepszych praktykach walki z wykluczeniem społecznym.

Organizacje Pozarządowe oraz Instytucje UE

9. Dialog obywatelski na poziomie UE będzie zachęcany poprzez wspieranie ustalenia bardziej zorganizowanych spotkań pomiędzy europejskimi organizacjami pozarządowymi a instytucjami europejskimi, rozwój mocniejszych stowarzyszeń w ramach samego sektora organizacji pozarządowych oraz stosowne świadczenie odpowiedniego dofinansowania dla sektora.

Negocjacje WTO

10. Irlandia promować będzie, wraz z naszymi partnerami z UE, cel jakim jest oparta na szerokich podstawach runda negocjacji przy jednoczesnej ochronie kompromisu osiągniętego wśród Państw Członkowskich UE w *Agenda 2000*, w ten sposób usiłując zapewnić, w kontekście jakichkolwiek wznowionych negocjacji WTO, aby UE osiągnęła pełne przystosowanie dla europejskiego modelu rolnictwa.

Oficjalna Pomoc na rzecz Rozwoju

11. Postęp z ostatnich lat będzie kontynuowany, tak aby osiągnąć przejściowy cel na poziomie 0,45% PNB wydanego na Oficjalną Pomoc na rzecz Rozwoju (ODA), ustalony docelowo na poziomie ONZ równym 0,7%.

Dług Trzeciego Świata

12. Obecnie mając udział w Inicjatywie Redukcji Najbiedniejszych i Najbardziej Zadłużonych Krajów (HIPC) oraz Wzmocnionej Instrumencie Dostosowania Strukturalnego (Enhanced Structural Adjustment Facility), Irlandia nadal będzie, na wszystkich forach międzynarodowych, domagać się hojnej i elastycznej reakcji wierzycieli zarówno dwustronnych jak i wielostronnych, aby umorzyć długi.
13. Irlandia wspiera współpracę pomiędzy *Bretton Woods Institutions*, innymi darczyńcami, zarówno dwustronnymi jak i wielostronnymi, oraz Rządami rozwijających się krajów w nowym podejściu do zmniejszania do ubóstwa, mając na uwadze spełnienie celu ONZ zmniejszenia o połowę liczby ludzi żyjącej w skrajnym ubóstwie do 2015r.
14. Irlandia nadal będzie zachęcała społeczność międzynarodową, w tym wierzycieli dwustronnych, do przyjęcia hojnego i elastycznego podejścia do najbardziej zadłużonych biednych krajów.

Międzynarodowe Standardy Pracy

14. Irlandia będzie zachęcać do zawarcia „klauzuli socjalnej” w międzynarodowych standardach pracy, w szczególności w zakresie zniesienia pracy dzieci.

Ramy V
Odnowione Partnerstwo

5.1 W oparciu o znaczący postęp poczyniony w ramach Partnerstwa 2000

W ramach *Partnerstwa 2000*, poczyniony został znaczący postęp w stosunkach partnerskich na poziomie krajowym, lokalnym oraz poziomie przedsiębiorstwa/organizacji. Postęp potwierdza słuszność podejścia przyjętego w *Partnerstwie 2000* oraz dostarcza cennych nowych informacji nt. charakteru pomyślnego partnerstwa oraz czynników, które umożliwiają taki rozwój.

Rząd oraz partnerzy społeczni zgadzają się na oparcie się na tych wydarzeniach poprzez strategiczne skupienie się na osiągnięciu celów w serii Ram Operacyjnych w niniejszym Programie.

5.2 Monitorowanie i ewaluacja postępu Programu

Regularne monitorowanie oraz ewaluacja w toku realizacji uznane są za kluczowe czynniki determinujące skuteczność Programu.

Dlatego ważne jest, aby ustalenia przygotować do wdrożenia na kilku poziomach w celu monitorowania postępu realizacji Programu oraz aby uzyskane informacje były wykorzystane do dalszego rozwijania procesu partnerstwa.

W celu wsparcia niniejszego Programu, Partnerzy Społeczni zgadzają się na wprowadzenie ram zapewniających systematyczne i skuteczne monitorowanie wyników osiągania celów Programu. Proponowane nowe rozwiązania są przedstawione w następujących punktach orz są zgodne z tymi już określonymi w Ramach I.

5.3 Rozwijanie Partnerstwa na Poziomie Krajowym

Partnerstwo na poziomie krajowym odgrywa kluczową rolę w całościowej realizacji Programu. Istniejące struktury zostaną rozwinięte tak, aby skupić się na kluczowych kwestiach strategicznych wynikających na poziomie krajowym oraz na ogólnym monitorowaniu tego, jak Ramy Operacyjne są wdrażane.

Proponuje się następujące rozwiązania:

- Spotkanie wszystkich stron Programu, pod przewodnictwem Premiera (Taoiseach), będzie zwoływane corocznie;
- Główny Mechanizm Przeglądu, reprezentujący cztery filary w procesie partnerstwa, określi odpowiednie ustalenia do nadzorowania realizacji czterech Ram Operacyjnych w Porozumieniu, do oceny postępu, oraz do podjęcia wynikłych strategicznych kwestii w celu zapewnienia skutecznej realizacji Programu;
- Kwartalne Spotkania czterech filarów, pod auspicjami Kancelarii Premiera, będą organizowane w celu kontrolowani i monitorowania działania Programu.
- Każdy z partnerów społecznych może podnieść kwestię w zakresie jakiegokolwiek aspektu działania Porozumienia z Przewodniczącym Głównego mechanizmu Przeglądu. W następstwie konsultacji z partnerami społecznymi, Przewodniczący powołuje specjalne spotkanie stron Programu;
- Rząd prowadzi będzie konsultacje z partnerami społecznymi – z uwzględnieniem mechanizmów określonych w Ramach oraz zaleceń przedstawionych w raporcie NESF – *Ramy dla Partnerstwa – Wzbogacanie Strategicznego Konsensusu poprzez Udział* – a następnie zwróci się do NESF z prośbą o podjęcie analizy porównawczej postępu odnośnie odpowiednich elementów ram Operacyjnych.

5.4 Partnerstwo na Poziomie Ram

Ważnym elementem Programu będzie efektywna realizacja każdego z czterech Ram Operacyjnych. Są to:

- Ramy I: Standardy Życia i Środowisko Pracy
- Ramy II: Dobrobyt i Inkluzja Ekonomiczna
- Ramy III: Inkluzja Społeczna i Równość
- Ramy IV: Skuteczne Przystosowanie do Ciągłych Zmian

Główny Mechanizm Przeglądu będzie uzgadniał procedury do monitorowania oraz oceny realizacji każdego z czterech Ram Operacyjnych w celu zapewnienia, że cele Ram są realizowane w okresie trwania Programu. Procedury te będą obowiązywały na kilku poziomach:

- na poziomie krajowym z Ministerstwami/organizacjami Rządowymi;
- we wspólnych grupach roboczych, w odpowiednich przypadkach; oraz
- we Władzach Lokalnych i społecznościach lokalnych.

Krajowe Forum ekonomiczne i Społeczne będzie musiało uwzględnić cele Ram Operacyjnych podczas ustalania ich programu roboczego.

5.5 Partnerstwo na Poziomie Przedsiębiorstwa

Wzmacnianie Relacji w Miejscu Pracy poprzez Partnerstwo na rzecz Konkurencyjnych Przedsiębiorstw oraz Środowiska Miejsca Pracy określonych w Paragrafie 1.3 Ram I niniejszego Programu uznaje centralne znaczenie porozumienia na poziomie przedsiębiorstwa w dalszym rozwijaniu procesu partnerstwa. Przedstawiają one także w jasny sposób definicję, zasady oraz tematy, które będą informować o/stanowiąc podstawę dla tego procesu.

Partnerzy społeczni również uzgadniają, iż oprą się na istniejącym cennym doświadczeniu nabytym przez Krajowe Centrum dla Partnerstwa, projekt PACT, projekt SITU ADAP, projekt NWO oraz inne prace, w celu pobrania oraz rozprzestrzeniania lekcji/wniosków dot. partnerstwa.

IBEC oraz ICTU i proponowane wzmocnione NCPP (Krajowe Centrum na rzecz Partnerstwa i Wyników) (patrz pkt. 7 poniżej) będą wspólnie pracowały w celu opracowania wytycznych dla pomocy przedsiębiorstwom w podejmowaniu i pomyślnym wdrażaniu ustaleń o partnerstwie. Strony uznają znaczącą rolę wsparcia instytucjonalnego w tym kontekście, a wyniki aktualnej ewaluacji rozwoju partnerstwa będą informować o procesie partnerstwa oraz rodzaju i charakterze wspólnego monitoringu oraz ewaluacji jako powinna mieć miejsce.

5.6 Partnerstwo w Służbie Publicznej

Zgodnie z Ramami I, postęp do chwili obecnej w Modernizacji Służby Publicznej był napędzany przez strategie sektorowe opracowane ramach SME. Strategie te są obecnie rozwijane przez struktury uczestniczenia wprowadzone w ramach *Partnerstwa 2000* w celu zaangażowania wszystkich urzędników państwowych w proces zmian.

Realizacja programu modernizacji będzie nadal kontynuowana w ramach ustaleń partnerstwa wdrożonych i dopracowanych w ramach niniejszego Programu w celu lepszego zaspokojenia potrzeb i okoliczności sektorowych i organizacyjnych. Uzgodnione konkretne wskaźniki wyników, zgodnie z pkt. 3 porozumienia o Płacy w Służbie Publicznej przedstawionego w Załączniku II do Ra I, dla każdego sektora będą opracowywane poprzez istniejące struktury partnerstwa.

5.7 Wsparcie Instytucjonalne dla Partnerstwa Przedsiębiorstw/Organizacji – Rola Krajowego Centrum na rzecz Partnerstwa i Wyników(NCCP)

Jasne jest, iż pracodawcy i związki zawodowe odgrywać będą wiodącą rolę w rozwoju partnerstwa w swoich organizacjach, tak aby wzmocnić wydajność organizacyjną. Ich praca może być usprawniona i rozszerzona przez pomocnicze jednostki instytucjonalne. Podejście takie jest tym, które zachęca każdą organizację do osiągnięcia możliwie najwyższych standardów w swoim wybranym podejściu do partnerstwa i zaangażowania. Zachęca ono również do aktywnych, stałych porównań pomiędzy:

- modelami partnerstwa i zaangażowania;
- praktykami w miejscu pracy;
- strategiami poprawy wyników i partnerstwa przedsiębiorstwa.

Krajowe Centrum na rzecz Partnerstwa i Wyników (NCCP)

Ważne jest, aby wdrożone zostały odpowiednie ustalenia instytucjonalne oraz zasoby do wspierania partnerstwa na tym poziomie. Krajowe Centrum na rzecz Partnerstwa ma w tym procesie istotną rolę do odegrania. Utrzymanie naszej konkurencyjnej siły oraz środowiska sprzyjającego innowacyjności wymaga skupienia się na nowo na poprawie wydajności przedsiębiorstw, zarówno państwowych jak i prywatnych. Prowadzi to do większego nacisku na jakość miejsc pracy oraz wykonywanie obowiązków. W tym zakresie, rosnące znaczenie nowych form organizacji pracy, przystosowania się do zmian oraz kształcenia ustawicznego musi zostać zauważone. Aby sprostać nowym wyzwaniom oraz celom określonym w niniejszym Programie, proponuje się wzmocnić rolę Krajowego Centrum na rzecz Partnerstwa, które teraz będzie nazywało się Krajowe Centrum na rzecz Partnerstwa i Wyników (NCCP). Centrum, które mieścić się będzie w ramach Biura ds. Rozwoju Gospodarczego i Społecznego obok NESK i NESF, będzie pracowało z IBEC i ICTU nad wspieraniem pogłębiającego się partnerstwa, w tym m.in. poprzez:

- obrady, budowanie konsensusu oraz rozpowszechnianie;
- monitoring;
- badania i analizy; oraz
- szkolenia i ułatwienia.

Centrum będzie działać wraz z odpowiednimi Ministerstwami i Agencjami Rządowymi, które mają do odegrania rolę w rozwijaniu wydajności przedsiębiorstwa. Role innych organizacji zarówno w sektorze państwowym jak i prywatnym, które wnoszą swój wkład do rozwoju partnerstwa zostaną również uwzględnione w tym kontekście wraz powstającymi kwestiami dot. dofinansowania.

W następstwie konsultacji z IBEC oraz ICTU, Rządowi zgłoszone zostaną propozycje dot. szczegółowych ustaleń do wdrożenia w celu nadania mocy prawnej wymaganych wzmocnionym strukturom instytucjonalnym.